

PRITARTA
Panevėžio rajono savivaldybės tarybos
2024 m. rugsėjo 26 d. sprendimu Nr. T-224

C I T Y | L
F O R M | T

2024

BENDRŪJŲ SPRENDINIŲ FORMAVIMAS/KONCEPCIJA

**Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos
bendrojo plano keitimas**

Planavimo organizatorius	PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS Kodas juridinių asmenų registre - 188774594 Vasario 16-osios g. 27, LT-35185 Panevėžys Tel. (8 45) 58 29 48 El. p. paštas savivaldybe@panrs.lt www.panrs.lt
Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas	PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS
Planuojama teritorija	Panevėžio rajono savivaldybės teritorija
Teritorijų planavimo dokumento rūšis	Kompleksinis
Porūšis	Savivaldybės bendrasis planas
Lygmuo	Savivaldybės
Etapas	Rengimo
Stadija	Bendrųjų sprendinių formavimo
TPDIRS TPD Nr.	K-RJ-66-23-105
Bylos žymuo	CF-23U-117
Tomas	II
Data	2024
Rengėjas	UAB CityForm LT Įmonės kodas: 304696907 S. Žukausko g. 4, LT-08244 Vilnius Tel.: +370 616 54100 / El. p.: info@cityform.lt / www.cityform.lt <i>Kontaktinis asmuo:</i> <i>Projekto vadovas – Evaldas Ramanauskas</i> <i>Tel.: +370 616 54100 / El. p.: info@cityform.lt</i>

Atestato Nr.	Pareigos	Vardas Pavardė	Parašas
	Direktorė	Gitana Mineikienė	
A1397	Projekto vadovas	Evaldas Ramanauskas	

DARBĄ PARENGUSIŲ SPECIALISTŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Atlikta dalis	Vardas, pavardė / pozicija (kvalifikacijos atestato Nr.)	Parašas
1.	<i>Ivadas, 1-11 sk., GIS</i>	Evaldas Ramanauskas / projekto vadovė (Nr. A 1397)	
2.	<i>Ivadas, 1-11 sk., GIS</i>	Aistė Jakubauskienė / architektė	
3.	<i>5 sk.</i>	Nijolė Steponaitytė / projekto dalies vadovė	
4.	<i>2 sk.</i>	Jekaterina Rojak / projekto dalies vadovė	
5.	<i>6sk., 7sk.</i>	Vida Bujauskienė / projekto dalies vadovas	
6.	<i>GIS</i>	Brigita Bedarfaitė / rengėja	
7.	<i>9 sk.</i>	Rūta Skripkienė / projekto dalies vadovė (Nr. TPV 0109)	
8.	<i>9 sk.</i>	Marija Frolova / rengėja	
9.	<i>10 sk.</i>	Inga Valuntienė / projekto dalies vadovė (Nr. 0076)	
10.	<i>10 sk.</i>	Gitana Mineikienė / projekto dalies vadovė (Nr. 0105)	

TURINYS

Įvadas	5
1. PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMO BENDRŲJŲ SPRENDINIŲ FORMAVIMO PRINCIPAI	11
1.1. Darnaus vystymo principų integravimas.....	11
1.2. Konceptijos sąsajos su strateginiais, aukštesnio lygmens dokumentais	12
1.3. Esamos būklės įvertinimo išvados ir kiti veiksniai lemiantys konceptualiuosius sprendinius.....	17
2. DEMOGRAFINĖS SITUACIJOS SCENARIJAI, SOCIALINĖS, EKONOMINĖS SRIČIŲ VYSTYMO PRINCIPAI	21
2.1. Demografinės situacijos scenarijai	21
2.2. Demografinės raidos prognozės ir naujų teritorijų poreikis	22
3. URBANISTINIO KARKASO VYSTYMO KRYPTYS	25
3.1. Konceptijos I alternatyva	25
3.2. Konceptijos II alternatyva	28
4. FUNKCINIS ZONAVIMAS	31
4.1. Konceptijos I alternatyva	31
4.2. Konceptijos II alternatyva	34
4.3. Rajono gyvenamųjų vietovių erdvinės struktūros savitumą sudarančių elementų išsaugojimas.....	37
5. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO IŠTEKLIAI IR APSAUGA	40
6. KRAŠTOVAIZDIS	43
6.1. Kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonos	43
6.1.1. Kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonų lokalizavimas.....	46
6.2. Gamtinis karkasas	47
7. GAMTINĖ APLINKA	50
7.1. Konceptijos sprendinių nuostatos saugomų teritorijų atžvilgiu	50
7.2. Gamtosaugos kryptys.....	50
7.3. Saugomos teritorijos.....	52
8. REKREACINIS POTENCIALAS	72
8.1. Konceptijos I alternatyva.....	72
8.2. Konceptijos II alternatyva.....	74
9. SUSISIEKIMO INFRASTRUKTŪRA	76
10. INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMO TENDENCIJOS	79
11. KONCEPCIJOS ALTERNATYVŲ Palyginamoji analizė	83

Grafinė dalis:

1. Konceptijos I alternatyva, M 1:200 000
2. Konceptijos II alternatyva, M 1:200 000

Įvadas

Keičiamas Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2008 m. liepos 3 d. sprendimu Nr. T-154 „Dėl Panevėžio rajono savivaldybės bendrojo plano tvirtinimo“.

Teritorijų planavimo dokumentas rengimo pagrindas – Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2022 m. gruodžio 15 d. sprendimas Nr. T-268 „Dėl Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo pradžios ir planavimo tikslų nustatymo“ bei Panevėžio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2023 m. sausio 16 d. įsakymas Nr. A-25 „Dėl Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo planavimo darbų programos patvirtinimo“.

Bendrasis planas rengiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu (toliau – Teritorijų planavimo įstatymas), Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėmis (toliau – Taisyklės), patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-8 „Dėl Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“, kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais ir metodiniais nurodymais, reglamentuojančiais teritorijų planavimo dokumentų rengimą, derinimą, tikrinimą, viešinimą, strateginį pasekmių aplinkai vertinimą.

Bendrasis planas – kompleksinio teritorijų planavimo dokumentas, kuriame pagal teritorijų planavimo lygmenį ir uždavinius nustatoma planuojamos teritorijos erdvinė struktūra ir teritorijos naudojimo privalomosios nuostatos ir reikalavimai bei apsaugos principai.

Planuojama teritorija

Panevėžio rajono savivaldybės teritorija - 217 710,64 ha.

Planavimo tikslai

- Sudaryti sąlygas darniai Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos raidai, nuosekliai erdvinės ir funkcinės integracijos politikai įgyvendinti, teritorijų sanglaudai, kompleksškai spręsti socialinius, ekonominius, ekologinius ir su klimato kaitos padariniais susijusius uždavinius;
- nustatyti gyvenamųjų vietovių, inžinerinės ir socialinės infrastruktūros, kitų Panevėžio rajono savivaldybės teritorijai svarbių socialinės ekonominės veiklos sričių vystymo ir įgyvendinimo gaires, numatyti plėtrai reikalingas teritorijas;
- sudaryti sąlygas racionaliam gamtinių, žemės gelmių ir energijos išteklių naudojimui ir atkūrimui;
- numatyti gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio savitumo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimą, tikslingą naudojimą ir

Planavimo uždaviniai

- pažinimą, ekologiškai pusiausvyrai būtino gamtinio karkaso formavimą;
 - kurti sveiką, saugią, darnią, klimato kaitos padariniams atsparią gyvenamąją aplinką ir visavertes gyvenimo sąlygas gyvenamosiose vietovėse;
 - sudaryti sąlygas privačioms investicijoms, kuriančioms socialinę ir ekonominę gerovę, tinkamos kokybės gyvenimo sąlygas, skatinančioms alternatyvių energijos šaltinių ir technologijų plėtrą, didinančioms energijos vartojimo efektyvumą;
 - derinti fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių, savivaldybių ir valstybės interesus dėl teritorijos naudojimo ir veiklos plėtojimo teritorijoje sąlygų;
 - sudaryti sąlygas racionaliam žemės naudojimui ir žemės ūkio veiklai skatinti.
- Optimizuoti planuojamos teritorijos urbanistinę struktūrą, socialinę ir inžinerinę infrastruktūrą, numatyti jų atsparumo ekstremaliems klimato reiškiniams stiprinimo priemones;
 - numatyti racionalaus žemės gelmių išteklių, žemės ūkio naudmenų, miškų, kitų gamtos išteklių išsaugojimo ir naudojimo, klimato kaitos poveikio švelninimo, gamtinio karkaso formavimo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo priemones, optimalią kraštovaizdžio struktūrą;
 - detalizuoti atitinkamų aukštesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinius;
 - nustatyti savivaldybės ir jos urbanistinių centrų socialinės infrastruktūros sistemos vystymo reikalavimus detalizuojant valstybės lygmens bendrųjų planų privalomąsias teritorijos naudojimo nuostatas;
 - patikslinti valstybės dalies bendrajame plane numatomų urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų vystymo poreikius;
 - numatyti Panevėžio rajono savivaldybei, valstybei svarbių objektų išdėstymą, svarbiems objektams rezervuotinas teritorijas;
 - nustatyti žemės ūkio paskirties teritorijų vystymo ir formavimo kryptis;
 - nustatyti gyvenamųjų vietovių kraštovaizdžio savitumui svarbias teritorijas, antropogeninius ir gamtinius elementus, vertingą kraštovaizdį reprezentuojančias apžvalgos vietas ir iš jų atsiveriančias panoramas, numatyti jų vizualinę apsaugą;
 - numatyti ypatingų inžinerinių statinių išdėstymą, pažymint visus esamus, rengiamu bendrojo plano keitimo projektu ir kitais teritorijų planavimo dokumentais numatomus 30 m ir aukštesnius ypatingus inžinerinius statinius, kuriems aptarnauti reikalingas ne didesnis kaip 0,0100 ha žemės plotas, kuriems Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 40 straipsnio 6 dalies 2 punkte numatytu atveju neformuojamas atskiras žemės sklypas;

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ numatyti atsinaujinančių išteklių energetikos objektų statybą (išskyrus atvejus, numatytus Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme); ▪ tikslinti (konkretizuoti) Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos: <ul style="list-style-type: none"> - funkcinį zonavimą, vadovaujantis darnios (subalansuotos) plėtros principais suformuoti planavimo lygmenį atitinkančias teritorijos funkcinio ir erdvinio vystymo kryptis; - gyvenamųjų vietovių sistemą – savivaldybės urbanistinių centrų sistemą ir jų funkcinis ryšius, savivaldybės urbanistinių centrų vystymo galimybes ir urbanizuotų teritorijų prioritetines plėtros kryptis; - Panevėžio rajono savivaldybės naudojamų ir rezervuojamų visuomenės poreikiams žemės sklypų sąrašą; - inžinerinės ir socialinės infrastruktūros vystymo principus (ar jos išdėstymo reikalavimus), inžinerinių komunikacijų koridorius; - išskirtas urbanizuotas, urbanizuojamas ir neurbanizuojamas teritorijas (arba nurodomos urbanizuojamų teritorijų plėtros kryptys), nustatyti prioritetines plėtros teritorijas ir galimą plėtros mastą, prioritetines ir kitas galimas veiklas, prioritetinės savivaldybės infrastruktūros vystymo etapus; - siūlomų apželdinti mišku teritorijų išdėstymą; - turistinių trasų, rekreacinių zonų išdėstymą; - žemės gelmių išteklių telkinis ir naudingųjų iškasenų išžvalgytas teritorijas; ▪ įvertinti teritorijas, kurioms būtina (rekomenduojama) rengti vietovės lygmens bendruosius planus masteliu M 1:2 000-10 000; ▪ įvertinti galiojančius specialiuosius planus ir integruoti aktualius jų sprendinius į rengiamą Bendrąjį planą; ▪ ištaisyti Bendrojo plano sprendinių kolizijas, panaikinti sprendinių prieštaravimus; ▪ rengiant sprendinius, atsižvelgti į Panevėžio rajono savivaldybės 2023-2030 metų strateginės plėtros prioritetus ir strateginius tikslus.
<p>Plano keitimo etapai</p>	<p>Parengiamasis, rengimo ir baigiamasis.</p>
<p>Kita informacija</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tyrimai ir galimybių studijos nebus atliekami. ▪ Atliekamas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV). ▪ Nustatomas ne trumpesnis kaip 10 metų planuojamas laikotarpis. ▪ Rengiama teritorijos vystymo koncepcija, parengiant ne mažiau kaip dvi teritorijos plėtros koncepcijos alternatyvas; ▪ Koncepcijos nepriklausomas profesinis vertinimas nebus atliekamas. ▪ Atviras konkursas geriausiai urbanistinei idėjai atrinkti nerengiamas. ▪ Sprendinių profesinis vertinimas – nereikalingas.

**Plano keitimas
atliekamas
vadovaujantis:**

- Bendrojo plano keitimo brėžiniai rengiami masteliu M 1: 50 000, esant poreikiui ir suderinus su planavimo organizatoriumi, galima parinkti kitą schemų mastelį.

Bendrojo plano keitimas rengiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu, Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymu, Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-8 „Dėl Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“, Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2022 m. gruodžio 15 d. sprendimu Nr. T-268 „Dėl Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo pradžios ir planavimo tikslų nustatymo“, galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais, planavimo darbų programa, patvirtinta Panevėžio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2023 m. sausio 16 d. įsakymu Nr. A-25 ir teritorijų planavimo sąlygomis:

- Pasvalio rajono savivaldybės administracijos 2023-04-17 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG273031;
- VŠĮ „Plačiajuostis internetas“ 2023-04-17 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG273035;
- AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2023-04-17 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG273039;
- Aukštaitijos saugomų teritorijų direkcijos 2023-04-17 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG273049;
- Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos 2023-04-23 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG273088;
- Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2023-04-18 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG273142;
- Anykščių rajono savivaldybės administracijos 2023-04-18 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG273251;
- Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos 2023-04-19 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG273460;
- Aplinkos apsaugos agentūros 2023-04-19 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG273517;
- Radviliškio rajono savivaldybės administracijos 2023-04-20 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG273636;
- AB Lietuvos automobilių kelių direkcijos 2023-04-20 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG273642;
- AB „Lietuvos geležinkeliai“ 2023-04-20 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG273680;
- Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos 2023-04-20 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG273690;
- UAB „Aukštaitijos vandenys“ 2023-04-21 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG273801;

Teritorijų planavimo sąlygų neišdavė:

- Telia Lietuva, AB 2023-04-21 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG273802;
 - AB „Panevėžio energija“ 2023-04-24 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG273971;
 - LITGRID, AB 2023-04-24 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG273981;
 - Biržų rajono savivaldybės administracijos 2023-04-25 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG274139;
 - Kėdainių rajono savivaldybės administracijos 2023-04-26 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG274466;
 - Ukmergės rajono savivaldybės administracijos 2023-04-26 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG274605;
 - VŠĮ Transporto kompetencijų agentūros 2023-04-27 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG274757;
 - AB „Amber Grid“ 2023-04-27 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG274765;
 - Panevėžio miesto savivaldybės administracijos 2023-04-28 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG274985;
 - Panevėžio rajono savivaldybės administracijos 2023-04-28 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG275015;
 - Lietuvos kariuomenės 2023-05-02 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG275076;
 - Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos 2023-07-14 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG285559;
 - Valstybinės miškų tarnybos 2023-07-14 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG285568;
 - Kupiškio rajono savivaldybės administracijos 2023-07-14 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG285572;
 - Pakruojo rajono savivaldybės administracijos 2023-07-17 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG285929;
 - Viešoji įstaiga Velžio komunalinis ūkis 2023-07-24 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG287155.
-
- Valstybinė saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos 2022-09-01 pranešimas apie teritorijų planavimo sąlygų neišdavimą laiku Nr. REG239806;
 - UAB „Pakruojo vandentiekis“ 2022-09-01 pranešimas apie teritorijų planavimo sąlygų neišdavimą laiku Nr. REG239805;
 - Valstybinės miškų tarnybos 2022-07-13 atsisakymas nagrinėti klaidingą prašymą Nr. REG232539.

Bendrujų sprendinių formavimo stadijos uždaviniai ir tikslai

Bendrujų sprendinių formavimo stadijoje, atsižvelgiant į planuojamą teritoriją ir jai taikomas strateginio planavimo dokumentų nuostatas, nustatomos planuojamos teritorijos planinės ir erdvinės struktūros vystymo kryptys, naudojimo ir apsaugos principai.

Bendrujų sprendinių formavimo stadijoje parengiama Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcija. Vyriausybės nustatyta tvarka atliekamas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV). Bendrojo plano koncepciją sudaro aiškinamasis raštas ir brėžiniai. Koncepcijos aiškinamajame rašte apibūdinami teritorijos konceptualieji sprendiniai, dvi vystymo alternatyvos. Vadovaujantis valstybės teritorijos ir valstybės teritorijos dalies bendrojo plano sprendiniais, teritorijos vystymo koncepcijoje nurodomi principiniai planuojamos teritorijos planavimo sprendimai:

- funkcinis teritorijų zonavimas;
- urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų tvarkymo režimų nustatymas;
- susisiekimo sistema;
- urbanizuojamų teritorijų prioritetinė plėtra;
- inžinerinės ir socialinės infrastruktūros vystymo principai;
- gamtinio karkaso, želdynų sistemos formavimo principai ir kitos vystymo kryptys.

Planuojamas laikotarpis – ne trumpesnis nei 10 metų. Bendrojo plano sprendiniai galioja neterminuotai arba tol kol bus parengtas ir patvirtintas jį keičiantis to paties lygmens teritorijų planavimo dokumentas.

Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos brėžiniai teikiami masteliu M 1:200 000. Bendrujų sprendinių formavimo sprendiniai detalizuojami bendrojo plano sprendinių konkretizavimo stadijoje ir gali kisti tiek kiek nekeičiama koncepcijos sprendinių esmė.

Saugomose teritorijose bei Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijose veikla vykdoma vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymu, saugomų teritorijų planavimo dokumentais bei kitais veiklą jose reglamentuojančiais teisės aktais. Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcijos sprendiniai galioja tiek, kiek neprieštarauja saugomas Europos ekologinio tinklo Natura 2000 apsaugą teritorijas bei veiklą jose reglamentuojantiems teisės aktams.

1. PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMO BENDRŲJŲ SPRENDINIŲ FORMAVIMO PRINCIPAI

1.1. Darnaus vystymo principų integravimas

Atliekant Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimą, formuojant koncepcijos alternatyvas – perspektyvinius erdvinio vystymo principus, ypač svarbu užtikrinti darnaus vystymosi principų integravimą. Pagrindinis darniojo vystymo tikslas yra tenkinti žmonijos dabartines reikmes taip, kad nebūtų apribotos galimybės ateities kartoms tenkinti savąsias (JTO, 1987). Jis remiasi trimis pamatinėmis dimensijomis – ekonomikos augimu, visuomenės gerove bei aplinkos kokybe, užtikrinant subalansuotą visų vystymą, neprioretizuojant nei vienos kitų dviejų sąskaita. 2015 m. JT priėmė 17 darnaus vystymosi tikslų (DVT), kurie yra paremti penkiais principais: žmonės, planeta, gerovė (klestėjimas), taika ir partnerystė (angl. 5 P's: people, planet, prosperity, peace and partnership). DVT – ne tik plati vizija darnesnei pasaulio ir visų gyventojų ateičiai, bet tai ir konkreti uždaviniais ir rodikliais paremta sistema. Darnaus vystymosi tikslai siekia socio-ekonominės atskirties mažinimo, nevaldomos ir nedarnos plėtros ribojimo, taršos ir kito neigiamo urbanizuotų teritorijų poveikio aplinkai mažinimo. Darnus vystymasis gali būti užtikrintas tik tuomet, kai skirtingi prioritetai yra derinami tarpusavyje, jų siekiama sinergiškai, atsižvelgiant į sąveikas ir sąryšius tarpusavyje.

Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos vystymui svarbiausi tvarų vystymą užtikrinantys veiksniai:

- Darni urbanizacija. Integruotas požiūris į urbanizaciją, urbanistinės driekos stabdymas, gamtinių išteklių saugojimas, sudaro prielaidas ekosistemų atkūrimui, atsparumo ekstremaliems reiškiniams didinimui, oro taršos ir kito neigiamo poveikio aplinkai mažinimui bei būtinų ekosisteminių paslaugų tiekimui užtikrinimui.
- Stiprūs miesto, priemiesčių ir kaimo vietovių ryšiai.
- Didėjanti gyventojų sveikata ir gerovė, psichologinės aplinkos gerinimas - oro taršos mažinimas, alternatyvių (mažiau taršių, skatinančių fizinį aktyvumą) transporto priemonių vystymas, saugumo didinimas, prieigų prie bendro naudojimo viešųjų erdvių užtikrinimas.
- Švietimo ir kultūros kokybės kėlimas.
- Saugaus geriamojo vandens, sanitarinių paslaugų (vandentvarkos) kokybės užtikrinimas, paviršinio vandens nutekėjimo ir kietųjų atliekų tvarkymas.
- Prioritetas atsinaujinančių energijos šaltinių vartojimui. Sudarant sąlygas atsinaujinančių išteklių energetikos (individualiam) vartojimui ir gamybai yra mažinamas neigiamas poveikis aplinkai, įskaitant poveikį klimato kaitai. Tvarus energijos išteklių valdymas reiškia, kad energijos, medžiagų ir vandens naudojimas yra mažinamas, o ištekliai naudojami ir veiksmingai iš naujo panaudojami jų natūraliame cikle, palaipsniui atsisakant ŠESD išmetimo.
- Aukštas gyventojų užimtumas, sudarant sąlygas gyvenimo gerovei bei sukuriant socialinį saugumą ir didinant visuomenės sanglaudą.
- Klimato kaitos pasekmių švelninimui skirtų priemonių įgyvendinimas, padidinant gyvenamųjų vietovių atsparumą neigiamam klimato kaitos poveikiui. Turėtų būti siekiama prisitaikyti prie neigiamų klimato kaitos pasekmių.
- Darnių ir efektyvių atliekų tvarkymo sistemų diegimas.

1.2. Konceptijos sąsajos su strateginiais, aukštesnio lygmens dokumentais

Pagrindiniai tarptautiniai strateginiai dokumentai, jų nuostatos

Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijoje nustatyti vystymo principai siejami su aukštesnio lygmens (nacionalinio, Europos bendrijos bei tarptautinio) dokumentų tikslais ir jiems neprieštarauja.

ES darnaus vystymosi strategija, tai ilgalaikės darnos vizija, kurioje ekonomikos augimas, socialinė sanglauda ir aplinkos apsauga glaudžiai susiję ir vienas kitą papildo. Pagrindiniai strategijos tikslai – mažinti oro taršą, skatinti ekologišką transportą, siekti tvaraus vartojimo bei gamybos, skatinti netaršių technologijų kūrimą ir diegimą, išnaudoti Europos demografinį potencialą didinant užimtumo lygį, našumą ir sėkmingą migrantų integraciją.

Lietuvos Respublikos ratifikuotos **Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos** tikslas – skatinti tvarią plėtrą bei laikytis įsipareigojimo riboti ir mažinti išmetamus teršalus.

Lietuvos Respublikos ratifikuotoje **Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo globos konvencijoje** numatyti tikslai:

- priimti generalinę politiką, kuri siektų kultūros ir gamtos paveldui suteikti tinkamą vaidmenį bendruomenės gyvenime ir to paveldo globą integruoti į bendras planavimo programas;
- vystyti mokslinius ir techninius tyrimus ir tyrinėjimus ir paruošti veiksmingas priemones, kurios įgalintų valstybę neutralizuoti grėsmę, iškilusią kultūros ir gamtos paveldui;
- imtis tinkamų įstatyminių, mokslinių, techninių, administracinių ir finansinių priemonių, būtinų šio paveldo identifikavimui, globai, išsaugojimui (konservavimui), prezentavimui bei reabilitavimui.

1992 metų pataisytos Europos archeologijos paveldo apsaugos konvencijos tikslas yra apsaugoti archeologijos paveldą – Europos kolektyvinės atminties šaltinį ir istorinių bei mokslinių tyrimų objektą. Tuo tikslu archeologijos paveldo objektais yra laikytinos visos archeologinės liekanos ir objektai bei kiti iš praeities epochų mus pasiekę žmonijos pėdsakai:

- kurių išsaugojimas ir tyrimas padeda geriau suvokti žmonijos istoriją ir jos ryšį su natūralia aplinka;
- kurių atžvilgiu pagrindiniai informacijos šaltiniai yra kasinėjimai bei kiti žmonijos ir aplinkos tyrimo metodai;
- ir kurie yra bet kokioje Šalių jurisdikcijai priklausančioje teritorijoje.

Konvencijoje apibrėžiama, kad archeologijos paveldas apima tiek žemės paviršiuje, tiek po vandeniu esančias struktūras, konstrukcijas, pastatų grupes, įsivintas aplinkas, kilnojamuosius objektus, kitų rūšių paminklus bei jų aplinką.

Pagrindinis Venecijos Chartijos, 1964 m (Tarptautinė paminklų ir jų kompleksų konservavimo ir restauravimo chartija) tikslas yra išsaugoti juos ne tik kaip meno kūrinius, bet ir kaip istorijos liudininkus. Atsižvelgiant į kiekvienos šalies kultūrą ir tradicijas, suformuluoti ir priimti tarptautiniai *senovinių pastatų* apsaugos principai (Atėnų Chartija, 1931), vėliau, kylant vis sudėtingesnėms ir įvairesnėms problemoms, peržiūrėti Atėnų Chartijos teiginiai ir praplėsti, aktualizuoti Venecijos Chartijoje. Nuostatos apima konservavimo, restauravimo, paminklų kompleksų, kasinėjimų ir publikavimo sritis.

Lietuvos Respublikos ratifikuotoje **Europos kraštovaizdžio konvencijoje** numatyti tikslai:

- skatinti kraštovaizdžio apsaugą, tvarkymą bei planavimą ir organizuoti Europos bendradarbiavimą kraštovaizdžio klausimais;

- įteisinti kraštovaizdį kaip svarbią žmones supančios aplinkos sudedamąją dalį, jų bendro kultūros ir gamtos paveldo apraišką bei jų savasties pagrindą;
- integruoti kraštovaizdį kaip reiškinį į savo teritorijų ir miestų planavimo politiką bei savo kultūros, aplinkos, žemės ūkio, socialinę ir ekonominę politiką, taip pat į kiekvieną kitą politikos sritį, galinčią turėti poveikio kraštovaizdžiui.

Lietuvos Respublikos ratifikuotoje ES tarybos direktyvoje ***Dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos*** numatytas tikslas – skatinti biologinės įvairovės palaikymą, atsižvelgiant į ekonominius, socialinius, kultūrinius ir regioninius reikalavimus.

Aktualiausi nacionalinio lygmens dokumentai

Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ apima valstybės viziją ir raidos prioritetus bei jų įgyvendinimo kryptis iki 2030 metų. Valstybės vizija yra „Lietuva – sumani šalis, kurioje gera gyventi ir dirbti“. Išskiriamos pažangai svarbios vertybės – atvirumas, kūrybingumas ir atsakomybė bei 3 pažangos sritys: visuomenė, ekonomika ir valdymas. Pokyčiai šiose srityse įtvirtins pažangos vertybes ir remsis darnaus vystymosi principais. Pokyčių tikimasi šiose srityse: 1) sumani visuomenė; 2) sumani ekonomika; 3) sumanus valdymas. Šie prioritetai yra detalizuojami rengiant vidutinio laikotarpio strateginius dokumentus, programas, planus. Strategijai įgyvendinti parengta Nacionalinės pažangos programa – pagrindinis valstybės plėtros strateginis dokumentas.

Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje, (patvirtintoje 2003-09-11 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1160) orientuojamasi į ES normatyvų ir tarptautinių konvencijų reikalavimų įgyvendinimą, ribojant aplinkos taršą ir poveikį pasaulio klimatui bei skatinant naujausių, aplinkai mažesnį neigiamą poveikį darančių, technologijų diegimą, o ypač daug dėmesio skiriama mokslinei pažangai ir žinioms.

Nacionalinės kultūros paveldo apsaugos politikos gairės (patvirtintos 2012-11-16 Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymu Nr. ĮV-811) – dokumentas, nustatantis sisteminius valstybinės kultūros paveldo apsaugos planavimo ir įgyvendinimo prioritetus ir kryptis. Pagrindiniai šių gairių uždaviniai:

- išsaugoti ir aktualizuoti kultūros paveldą ir ugdyti visuomenės sąmoningumą;
- didinti viešųjų paslaugų prieinamumą;
- diegti į rezultatus orientuotą ir įrodymais grįstą valdymą;
- plėtoti turizmo infrastruktūrą, įskaitant kultūros ir gamtos paveldą, užtikrinti kraštovaizdžio ir gamtos išteklių nykimo prevenciją ir atkurti gerą aplinkos būklę;
- užtikrinti viešojo valdymo institucijų veiklos skaidrumą ir viešosios informacijos prieinamumą visuomenei.

Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politikos įgyvendinimo priemonės (patvirtintos 2005-08-22 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 909) nustatytos su tikslu įgyvendinti bendrus kraštovaizdžio tvarkymo uždavinius, įvertinant šalies kraštovaizdžio struktūrinę įvairovę, užtikrinant kraštovaizdžio apsaugą, naudojimą, tvarkymą ir planavimą darnios plėtros sąlygomis, tinkamai koordinuojant savivaldybių institucijų veiksmus, plėtojant visuomenės suvokimą apie kraštovaizdžio vertę ir vaidmenį.

Lietuvos Respublikos Bendrasis planas

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas 2030 – strateginio lygmens planavimo ir valstybės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentas, kuriuo nustatomos LR teritorijos erdvinio vystymo

įgyvendinimo gairės, valstybės teritorijos erdvinė struktūra ir naudojimo privalomosios nuostatos bei kiti susiję sprendiniai siekiant darnaus teritorijų vystymo. Planu siekiama:

- valstybės integracijos ir konkurencingumo tarptautinėje plotmėje, taip pat mažinti ekonominius,
 - socialinius ir regioninius netolygumus, teikti kokybiškas ir visiems prieinamas viešąsias paslaugas, užtikrinti būtinus sisteminius pokyčius, skirtus aplinkos ir klimato kaitos iššūkiams įveikti šalies viduje;
- atsakingai vartoti, naudoti išteklius, saugoti, įveiklinti gamtos ir paveldo vertybes, nuolat kurti vietovės, savivaldybės, regiono, šalies tapatybę, aukštą savo, šeimos, bendruomenės, visuomenės gyvenimo kokybę, diegiant visuomenėje holistinį požiūrį, įpročius, elgesio modelius, atkakliai siekiant valstybės pažangos, konkurencingumo, palaipsninio perėjimo prie žiedinės ekonomikos.

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė, patvirtinusi naująjį Lietuvos Respublikos teritorijos bendrąjį planą, 2021-09-29 nutarimu Nr. 789 apskričių teritorijų bendruosius (generalinius) planus pripažino netekusiais galios.

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos iniciatyva 2017 m. buvo parengtos **LR darniojo turizmo plėtros gairės**, kuriose išskirti šie Lietuvos darniojo turizmo skatinimo prioritetai:

Įtvirtinti regioninio turizmo plėtrą kaip vieną iš strateginių plėtros tikslų;

- Skatinti visiems prieinamo turizmo plėtrą;
- Skatinti verslumą turizmo sektoriuje, ypatingą dėmesį skiriant turizmo smulkiojo verslo plėtrai regionuose;
- Skatinti turizmo paslaugų sertifikavimą, siekiant užtikrinti darnios plėtros principų integraciją turizmo sektoriuje bei sektoriaus konkurencingumą;
- Skatinti turizmo paslaugų sertifikavimą, siekiant užtikrinti darnios plėtros principų integraciją turizmo sektoriuje bei sektoriaus konkurencingumą;
- Atnaujinti turizmo rodiklių sistemą, pritaikant tarptautinių organizacijų siūlomus rodiklius darnios plėtros principų integracijai turizmo sektoriuje;
- Skatinti viešojo ir privataus sektoriaus bei visuomenės sąmoningą požiūrį į darnųjį turizmą (apdovanojimai ir pan.).

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos užsakymu 2019 m. parengta galimybių studija **Turizmo sektoriaus analizė bei strateginės plėtros kryptys**, kurioje pagrindinis siūlomas turizmo sektoriaus vystymo tikslas – inovacijomis grįstas turizmo sektoriaus kuriamos pridėtinės vertės didinimas (atsakingo ir tvaraus turizmo raidos principų užtikrinimas socialiniu, kultūros, gamtos ir ekonominiu požiūriu, vertę kuriančios partnerystės tarp suinteresuotų šalių ir institucijų turizmo srityje skatinimas).

Dokumente siūloma laikytis tęstinumo ir siekti diversifikuoti turizmo sektorių, o taip pat siekiant šio sektoriaus kryptingo vystymo ir atsižvelgiant į ribotus išteklius, siūloma koncentruotis į santykinai nedidelį prioritetų skaičių kiekvienoje turizmo rūšyje. Koncentruotis į šias turizmo rūšis: *kultūros* (amatų ir edukacijų turizmas, gyvosios kultūros pažinimas, kaimo turizmas, kultūros paveldo objektų lankymas, religinis turizmas ir kt.), *gamtos* (aktyvus judėjimas ir pramogos gamtoje, gamtos objektų lankymas, paukščių stebėjimas ir kt.), *sveikatos* (reabilitacinis ir sanatorinis kurortinis gydymas ir kt.), *verslo ir tarptautinių renginių* (didelio masto konferencijos, didelio masto renginiai, organizacijų „darbostogos“, organizacijų išvažiuojamieji susitikimai ir renginiai ir kt.).

Dokumentai, kuriuose pateikiami pasiūlymai dėl ES veiksmų konkrečioje srityje: **Lietuvos regioninės politikos Baltoji knyga: darniai ir tvariai plėtrai 2017-2030** (pritarta 2017-12-15 Nacionalinės regioninės plėtros tarybos posėdyje); **Lietuvos kaimo ir žemės ūkio plėtros Baltoji knyga**: Nacionalinės politikos

iššūkiai, uždaviniai ir veiksmai iki 2030 m. (2019-02-21 pasirašyta žemės ūkio ministro ir socialinių partnerių).

Lietuvos susisiekimo plėtros iki 2050 m. strategija (patvirtinta 2020-12-07 LR Susisiekimo ministro įsakymu Nr. 3-746) nurodo, kad transporto sistema turi būti plėtojama siekiant:

- Aplinkos apsaugos reikalavimų įgyvendinimą bei planuojamas apkrovas atitinkančią infrastruktūrą;
- Vieningu ES transporto sistemos sukūrimu;
- Modernaus daugiarūšio transporto infrastruktūros tinklų įrengimu;
- Perėjimu prie mažai taršaus mobilumo;
- Didesniu transporto prieinamumu, patikimumu bei pasiekiamumu.

Panevėžio rajono savivaldybės bendrojo plano keitimo koncepcija (dvi alternatyvos) parengta, vadovaujantis aukščiau išvardintais dokumentais ir neprieštarauja juose iškeltiems tikslams bei uždaviniams, pagrindinėms nuostatoms.

Vienos ar kelių valdymo sričių plėtros programos, strateginės veiklos planai ir kiti strateginio planavimo dokumentai:

- Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2022 m. gruodžio 15 d. sprendimu Nr. T-243 patvirtintas Panevėžio rajono savivaldybės 2023–2030 metų strateginis plėtros planas;
- Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 15 d. sprendimu Nr. T-38 patvirtintas Panevėžio rajono savivaldybės 2024–2026 metų strateginis veiklos planas.

Strateginis plėtros planas yra kompleksinis teisinis strateginio planavimo dokumentas, kuriame nustatoma bendroji savivaldybės plėtros strategija: plėtros prioritetai, tikslai, uždaviniai, priemonės strategijai įgyvendinti bei įgyvendinimo etapai. Strateginis plėtros planas sudaro galimybes nustatyti dabartinę savivaldybės vietą ir reikšmę šalies ekonominiame bei socialiniame gyvenime, įvertinti nuolat kintančias plėtros tendencijas, išanalizuoti jų reikšmę savivaldybės politikai, nustatyti veiklos kryptį. Panevėžio rajono savivaldybės strateginio plėtros plano prioritetai yra šie: pažangi ir žalia ekonomika, socialiai atsakinga, išsilavinusi, sveika ir saugi visuomenė; pasiekiamą, modernios infrastruktūros žaliąją savivaldybę; bendruomenėms atvira savivaldybė.

Atsižvelgiant į Panevėžio rajono savivaldybės 2023–2030 metų strateginio plėtros plane pateikiamą bendrą rajono viziją – Panevėžio rajonas 2030 metais – sveika, saugi ir išsilavinusi bendruomenė, tausojanti aplinką, puoselėjanti kultūros paveldą konkurencingame žemės ūkio ir verslo krašte - yra siekiama sudaryti sąlygas išsilavinusios ir aktyvios bendruomenės, sveikos, saugios ir švarios aplinkos bei konkurencingo ūkio kūrimuisi.

Kiekvieną suformuluotą prioritetą išsamiai apibūdina strateginio vystymo ir plėtros tikslai bei uždaviniai ir priemonės.

Bendrojo plano koncepcija sudarys sąlygas Panevėžio savivaldybės strateginio plėtros plano 2023–2030 metams tikslų įgyvendinimui – sudaryti rajone palankias sąlygas ugdytis visą gyvenimą; paskatinti bendruomenių įsitraukimą į savivaldą; saugoti ir puoselėti rajono kultūrinę tradicijas; suformuoti rajone socialiai saugią aplinką; siekti ekologiškai švarios gyvenamosios aplinkos; modernizuoti rajono komunalinio ūkio infrastruktūrą ir paslaugų teikimą; sudaryti sąlygas tolygiai ir darniai ekonominei plėtrai; didinti rajono patrauklumą gyventojams ir turistams.

<p>Panevėžio rajono savivaldybės strateginio tikslo pavadinimas</p>	<p>Sąsaja su Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo konceptualiaisiais sprendiniais</p>
<p><i>Sudaryti sąlygas tolygiai ir darniai ekonominei plėtrai</i></p>	<p>Bendrojo plano apimtyje nustatytas ilgalaikis funkcinis teritorijų naudojimas bei atitinkamas inžinerinės infrastruktūros plėtojimas sudarys sąlygas darniam verslų kūrimuisi, plėtrai, investicijų pritraukimui. Skatinamas ekonominis rajono aktyvumas, išnaudoti esamą savivaldybės potencialą žemės ūkio, paslaugų, turizmo sektoriuje, bei orientuotis į vidutinio verslo plėtrą didesnės pridėtinės vertės veiklose. Atitinkamai suformuojami asmenų, subjektų lūkesčiai įvairiose sferose, kurie yra nekintantys ilgalaikėje perspektyvoje – kas suteikia sprendimų priėmimui stabilumo, atitinkamai sudaro palankias sąlygas investicijoms.</p>
<p><i>Saugoti ir puoselėti rajono kultūrinės tradicijas</i></p>	<p>Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų pritaikymas ir atvėrimas visuomenei prisidės prie savivaldybės kultūrinio savitumo, tradicijų puoselėjimo ir išsaugojimo. Rekreacinio potencialo atskleidimas, nustatant specializuotas rekreacines kryptis, sudarys sąlygas atskirų rajone esančių gyvenamųjų vietovių tapatumo atskleidimui ir išsaugojimui.</p>
<p><i>Sudaryti rajone palankias sąlygas ugdytis visą gyvenimą</i></p>	<p>Esamos būklės įvertinimo stadijoje nustačius švietimo ir neformaliojo švietimo įstaigų tinklo problematiką, sudaromos sąlygos atliepti poreikį šio tinklo optimizavimui. Bendrojo plano apimtyje sudaromos sąlygos gerinti švietimo paslaugų pasiekiamumą, užtikrinti sąlygas naujų objektų atsiradimui bei integravimui bendroje savivaldybės struktūroje.</p>
<p><i>Siekti ekologiškai švarios gyvenamosios aplinkos</i></p>	<p>Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano konceptualiais sprendiniais yra sudaromos sąlygos subalansuoti gamtinių ir urbanizacijos sukurtų procesų pusiausvyrą, mažinti oro, požeminio ir paviršinio vandens taršą. Bendrųjų sprendinių formavimo stadijos metu suformuotas gamtinis karkasas, sudarys sąlygas gausinti atskirųjų ir priklausomųjų želdynų kiekį urbanizuotose teritorijose, gerinant bendrą gyvenamosios aplinkos kokybę.</p>
<p><i>Didinti rajono patrauklumą gyventojams ir turistams</i></p>	<p>Esamos būklės įvertinimo stadijoje išanalizavus ir nustačius rekreacijos sektoriaus atskirų sričių potencialą, kultūros paveldo įveiklinimo galimybes, konceptualiaisiais sprendiniais bus sudaromos sąlygos rajono patrauklumo augimui, turistų pritraukimui. Įvertinus gamtinę aplinką, pagrindines taršos problemas, bus formuojami sprendiniai, kurie sudarys sąlygas gamtinės ir antropogeninės aplinkos darnos užtikrinimui.</p>
<p><i>Suformuoti rajone socialiai saugią aplinką</i></p>	<p>Bendrojo plano koncepcijoje akcentuojamas gyvenamųjų vietovių ryšio stiprinimas (ypač kaimo – miesto), sudarys sąlygas geresniam viešųjų paslaugų pasiekiamumui, atitinkamai socialinės atskirties mažinimui. Taip pat siūloma gerinti miesto ir kaimo viešąsias erdves, užtikrinti rajono viešosios infrastruktūros priežiūrą.</p>

Modernizuoti rajono komunalinio ūkio infrastruktūrą ir paslaugų teikimą

Bendrojo plano konceptualiaisiais sprendiniais sudaromos sąlygos plėtoti moderniąją inžinerinę infrastruktūrą, ją vystyti darnoje su gamtine aplinka. Modernizuojant ir plečiant geriamojo vandens gerinimo, tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą bei tikslinant jos plėtros kryptis urbanizuotose ir numatomose urbanizuoti teritorijose, plečiant paviršinių nuotekų surinkimą ir tvarkymą kaimiškose teritorijose, gerinant ir plečiant atliekų tvarkymo infrastruktūrą, sudarant geresnes prieigos prie elektros, gamtinių dujų, ryšių infrastruktūros sąlygas, sudarant sąlygas šiluminės energijos panaudojimui, saulės, biomasės, biokuro ir vėjo energetikos objektų vystymui, taip pat šilumos ūkio ir šilumos tiekimo infrastruktūros atnaujinimui palaipsniui juos pritaikant atsinaujinančių ir (ar) alternatyvių išteklių naudojimui, skatinant šilumos, elektros gamybą panaudojant atsinaujinančius energijos šaltinius technologijų diegimą centralizuotame ir decentralizuotame sektoriuose.

Paskatinti bendruomenių įsitraukimą į savivaldą

Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano konceptualieji sprendiniai tikslina urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų pasiskirstymą pagal demografines tendencijas, veiklos mastus, socialinį gyvybingumą. Sudaromos sąlygos kompaktiškomis gyvenamosioms vietovėms formuoti. Nuoseklus, vertybiniais principais paremtas teritorijų planavimas yra instrumentas efektyviam savivaldybės teritorijos vystymui, padedančiam užtikrinti efektyvų viešąjį valdymą, iniciatyvų bendruomenių įsitraukimą į savivaldą, formuojant bendrą savivaldybės viziją.

1.3. Esamos būklės įvertinimo išvados ir kiti veiksniai lemiantys konceptualiuosius sprendinius

Panevėžio rajono savivaldybėje gyventojų skaičius, apžvelgiant į dešimties metų periodą, mažėjo 1,5 karto greičiau nei vidutiniškai šalyje. Tačiau vertinant Panevėžio rajono savivaldybės gyventojų skaičiaus kaitą nuo 1996 m. – mažėja lėčiau nei Panevėžio apskrityje ir vidutiniškai šalyje. Palyginti su 1996 m. bendras gyventojų skaičius Panevėžio rajono savivaldybėje susitraukė 17,2 proc., Panevėžio apskrityje – 33,5 proc., o visoje Lietuvoje – 20,2 proc. Pozityvus aspektas - gyvenančiųjų rajono savivaldybėje amžiaus struktūra yra stabili, medianinis gyventojų amžius yra panašesnis į Lietuvos vidurkį ir net 4 metais žemesnis nei atitinkamas apskrities rodiklis. Atitinkamai apskrities kontekste administracinė teritorija pasižymi geresniu demografinės senatvės koeficientu, prie kurio ženkliai prisidėjo teigiamas neto migracijos rodiklis.

LRBP sprendiniais Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje nėra išskirta nei vieno urbanistinio centro. Panevėžio miestas sudaro savo savivaldybę ir yra pozicionuojamas kaip regioninio plėtojamo tipo urbanistinis centras. Jam nustatyta urbanistinė aglomeracija, apimanti dalį Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos. Tuo tarpu galiojančiame Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane identifikuojamas vienas 3 lygmens b kategorijos lokalinis centras – Ramygala, devyni 4 lygmens a kategorijos ir 25 4 lygmens b kategorijos centrai, taip pat kiti 4 lygmens c kategorijos centrai. Tokia urbanistinių centrų gausa yra nesubalansuota ir neracionali - neatitinka demografinių tendencijų, nesudaro sąlygų formuoti optimalios atraminių gyvenamųjų vietovių sistemos, taip pat įgyvendinti LRBP nustatytus kompaktiškumo principus.

Šiai dienai savivaldybės infrastruktūra yra išplėta pakankamai, tačiau atsižvelgiant į demografines perspektyvas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo nuostatomis, tikslinga formuoti savivaldybės infrastruktūros vystymo principus optimizavimo pagrindu, sudarant ne prastesnes sąlygas žmonių gyvenimo kokybei.

Atliekant žemės naudmenų analizę, matoma, jog užstatytų teritorijų dalis vertinant 2015-2022 metų laikotarpį augo nedaug – tik 4 %, tuo tarpu kitos žemės naudmenų plotų, kuriuos sudaro medžių ir krūmų želdiniai, pelkės, pažeista ir nenaudojama žemė, augo 6 kartus sparčiau. Šie rodikliai rodo teritorijų regresiją, kurią galimai sąlygoja galiojančiame Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniais numatyta urbanistinių centrų gausa ir sąlyginai didelės teritorijos urbanistinei plėtrai. Dėl to buvo sudarytos sąlygos urbanistinei driekai bei jau užstatytų teritorijų degradacijai, todėl būtina racionaliau planuoti funkcinį zonavimą, numatyti etapus teritorijų plėtrai.

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų saugojimas orientuojamas ne tik į apsaugą, bet ir į objektų įveiklinimą, pritaikymą visuomenės reikmėms ir pažinimui.

Gamtinio karkaso sistema savivaldybėje užima 58% teritorijos. Nors šis rodiklis yra artimas Lietuvos Respublikos vidurkiui (60%), efektyvaus gamtinio karkaso dalis rajone yra gerokai mažesnė. Savivaldybės teritorijos kraštovaizdžio struktūroje vyrauja intensyvios agrarinės veiklos stipriai pakeistos gamtinės teritorijos, silpnai užtikrinančios ekosistemų vientisumą ir atliekančios svarbią ekologinio kompensavimo funkciją, kurią būtina sustiprinti. Svarbiausiu uždaviniu išlieka jo natūralumo sustiprinimas ar atkūrimas.

Biologinės įvairovės ir natūralios gamtinės aplinkos apsaugai ir atsikūrimui reikalingų teritorijų trūkumas. Neužtikrinamas naujosios ES biologinės įvairovės strategijos siekiai, kad biologinė įvairovė pradėtų atsigausti, taip pat kovoti su pagrindiniais biologinės įvairovės nykimo veiksniais, tokiais kaip, netausojantis gamtinių išteklių naudojimas, gamtos išteklių pereikvojimas, tarša, taip pat klimato kaita.

Pasklidusios taršos šaltinių poveikį patiriančių vandens telkinių baseinai Panevėžio rajono savivaldybėje sudaro net 75% savivaldybės teritorijos ploto, kur intensyvi žemės ūkio veikla yra vienas reikšmingiausių poveikių vandens telkinių kokybei. Vadovaujantis parengtais 2022-2027 m. upių baseinų rajonų valdymo planais, savivaldybėje tik kelių iš į monitoringo apimtį patenkančių upių atkarpos atitinka geros ekologinės būklės klasę, kitų – būklė prastesnė. Atskiriems paviršinio vandens telkiniams yra siūlomos konkrečios ekologinės būklės gerinimo priemonės, rekomenduojamos pagal neigiamo poveikio būdą vandens telkiniui. Nesant pakankamai želdynų, želdynų grupių ar želdynų juostų, atliekančių biogenų sulaikymo funkciją agrarinėse teritorijose, vyksta ne tik paviršinių vandens telkinių tarša, pasklidoji (išsklaidytoji) dirvožemio tarša, tačiau mažėja ir dirvožemio organinės medžiagos kiekis bei didėja dirvos erozija.

Panevėžio rajono savivaldybėje pastaruju metu bendriniai socialiniai rodikliai sąlyginai gerėjo, socialinė atskirtis mažėjo.

Ikimokyklinių ir bendrojo ugdymo įstaigų tinklas šiuo metu tenkina poreikį ir sąlyginai racionalus. Didesnis dėmesys turi būti skiriamas ne kiekybinei, o kokybinei šių įstaigų plėtrai. Bendrojo ugdymo įstaigų tinklas turi būti tvarkomas vadovaujantis Panevėžio rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2021–2025 m. bendrojo plano (vėlesnių atitinkamų dokumentų) nuostatomis.

Atsižvelgiant į senstančios visuomenės tendenciją bei didėjantį socialinės rizikos šeimų skaičių buvo ir bus poreikis greitai prisitaikyti prie besikeičiančios demografinės situacijos gyvenamosiose vietovėse siekiant

užtikrinti gyventojams racionalią ir prieinamą, pasiekiamą socialinę savivaldybės infrastruktūrą, ypač šioms, socialiai pažeidžiamiausioms gyventojų grupėms.

Savivaldybėje augantis smulkusis ir vidutinis verslas rodo bendrą ekonominį aktyvumą, tačiau labai mažų įmonių dominavimas riboja pridėtinės vertės didėjimą, nes mažai siejamas su žinių ekonomika ir inovacijų plėtra. Išlieka poreikis skatinti aukštas bei vidutiniškai aukštas technologijas diegiančių, didesnę pridėtinę vertę kuriančių, mokslinius tyrimus taikančių bendrovių steigimąsi ir plėtrą.

Netendencingai augantys tiek fizinių, tiek virtualių lankytojų srautai Panevėžio plėtros agentūroje rodo, jog auga bendras susidomėjimas Panevėžio rajonu, kaip rekreaciniu – turistiniu objektu. Tikėtina, kad nuo 2021 metų augančiam fizinių turistų srautui, didelę įtaką turėjo tais pačiais metais pradėtas vystyti pramoninis turizmas Panevėžio mieste ir rajone. Nors Panevėžio rajone ir nėra išskirtinai daug lankytinų objektų, tačiau Bistrampolio dvaro sodybos kompleksas bei Krekenavos regioninis parkas kartu su išsidėsčiusiais pažintiniais takais, apžvalgos bokštu pritraukia didelius turistų srautus ne tik iš rajono, bet ir iš visos Lietuvos. Panevėžio rajono pagrindiniai turistiniai objektai yra susitelkę vienoje rajono dalyje - Krekenavos apylinkėse. Tačiau aptarnavimo infrastruktūra šioje zonoje nėra pakankamai išvystyta. Būtina plėtoti aptarnavimo infrastruktūrą, o taip pat atsižvelgiant į rekreacinį potencialą, plėtoti turistinių objektų infrastruktūrą visame rajone.

Automobilių kelių tinklas savivaldybėje užtikrina transporto ryšius tarp rajono ir kitų šalies miestų bei gyvenamųjų vietovių, tačiau turi būti išlaikomas dėmesys infrastruktūros kokybinių sąlygų gerinimui. Taip pat yra aktualus rajono, miesto ir regiono viešojo transporto paslaugų integravimo uždavinys, siekiant užtikrinti viešojo transporto efektyvumą, patogumą, didinti jo paklausą. Siekta plėtoti pėsčiųjų ir dviračių transporto priemonių infrastruktūrą Panevėžio miesto ir artimiausių rajono gyvenamųjų vietovių areale, sudarant sąlygas kasdienėms kelionėms. Probleminėse vietose turi būti užtikrinamas nuolatinis eismo saugumo priemonių diegimas.

Panevėžio rajone yra išvystyta ši inžinerinė infrastruktūra: elektros tinklai, gamtinių dujų tinklai, vandentiekio ir buitinių nuotekų tinklai, komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo sistema, centralizuoto šilumos tiekimo bei elektroninių ryšių. Bendruoju atveju tokią infrastruktūrą tikslinga išlaikyti bei vystyti. Panevėžio rajone yra įrengtos paviršinių nuotekų tvarkymo sistemos, tačiau jos nėra registruotos VĮ Registrų centro duomenų bazėje. Dėl mažėjančio gyventojų skaičiaus yra grėsmė centralizuotai tiekiamų paslaugų kainos didėjimui. Siekiant mažinti šias grėsmes tikslinga skatinti jungtis naujus vartotojus, centralizuotai tiekiamų paslaugų tiekėjams diversifikuoti paslaugų tiekimą siūlant naujas paslaugas. Panevėžio rajone aktualūs klausimai dėl atsinaujinančių energijos išteklių elektrinių plėtros. AB „Litgrid Lietuvos elektros energetikos sistemos 400-110 KV tinklų plėtros plane 2022-2031 metams“ numatyta perspektyvinė 330 kV linija Mūša-Panevėžys.

Koncepcijos formavimo prielaidos

Panevėžio rajonas gali būti išskiriamas kaip vienas didžiausių ir reikšmingiausių šalies žemės ūkio rajonų. Čia plyti derlingos žemės, susiformavusi savita gyvenamųjų vietovių struktūra. Šių svarbiausių erdvinės struktūros komponentų savybių išsaugojimas ir racionalus panaudojimas būtų vienas svarbiausių koncepcijos uždavinių.

Kaip rodo demografinės tendencijos, Panevėžio rajono teritorijų vystymasis, ypač greta Panevėžio miesto, priklauso nuo šio apskrities centro – vieno didžiausio šalies miestų (penkto pagal dydį) vystymosi – čia veikiančios pramonės, paslaugų sferos bei kitos ekonominės ir socialinės veiklos. Vertinant šio miesto

demografinę situaciją, reikia pažymėti, kad ji paskutiniaisiais metais gerėja. Todėl tikėtina, kad artimoje ateityje, baigiantis Panevėžio miesto teritoriniams plėtros resursams, Panevėžio miesto gretimoje esančių teritorijų vystymas gali tapti labai aktualus.

Panevėžio miestui gretimos zonos vystymasis gali įgauti didelę reikšmę Panevėžio miesto kaip urbanistinės aglomeracijos teritorijos vystymuisi (Panevėžio aglomeracinė zona laikoma bendra, funkciniais ryšiais susijusi, Panevėžio miesto ir jam gretimų teritorijų zona). Čia jau dabar kuriasi gyventojai, formuojasi nacionaliniu ir tarptautiniu mastu reikšmingi pramonės rajonai, logistikos centrai ir kt.

Panevėžio miesto aplinkoje yra didžiausią gyventojų skaičių rajone turintis Dembavos kaimas, Velžio kaimas, Berčiūnų ir kitos kaimo gyvenamosios vietovės. Jų vystymas tampa neatsiejamas nuo bendros Panevėžio miesto ir kitų aplinkinių vietovių vystymosi – sprendžiant susisiekimo sistemos, inžinerinės infrastruktūros, taip pat ir kasdienio socialinio aptarnavimo klausimus.

Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje taip pat svarbūs ir kiti urbanistiniai centrai (Ramygala, Krekenava, Raguva, Miežiškiai ir kt.), tačiau jie yra ženkliai mažesni nei Panevėžio aglomeracinė zona. Todėl jų vystymas gali būti nulemiamas kitų veiksnių – žemės ūkio, vietinės apdirbimo pramonės, rekreacijos, turizmo plėtojimo ir pan.

2. DEMOGRAFINĖS SITUACIJOS SCENARIJAI, SOCIALINĖS, EKONOMINĖS SRIČIŲ VYSTYMO PRINCIPAI

2.1. Demografinės situacijos scenarijai

Panevėžio rajono savivaldybės gyventojų skaičius mažėja lėčiau nei Panevėžio apskrityje ir vidutiniškai šalyje. Palyginti su 1996 m. bendras gyventojų skaičius Panevėžio rajono savivaldybėje susitraukė 17,2 proc., Panevėžio apskrityje – 33,5 proc., o visoje Lietuvoje – 20,2 proc. Per pastaruosius penkerius metus demografinių tendencijų skirtumai tarp rajono ir apskrities dar labiau išryškėjo: gyventojų skaičius rajono savivaldybėje sumažėjo 1 proc., o apskrityje – net 5,3 proc. 2023 m. gyventojų skaičius rajono savivaldybėje išaugo, kai apskrityje buvo stebimas tolesnis susitraukimas. Dar vienas pozityvus aspektas - gyvenančiųjų rajono savivaldybėje amžiaus struktūra yra stabili, medianinis gyventojų amžius yra panašesnis į Lietuvos vidurkį ir net 4 metais žemesnis nei atitinkamas apskrities rodiklis. Atitinkamai apskrities kontekste administracinė teritorija pasižymi geresniu demografinės senatvės koeficientu, prie kurio ženkliai prisidėjo teigiamas neto migracijos rodiklis. Rajono savivaldybės gyventojų skaičiaus struktūra yra palanki plėtrai, kadangi savivaldybės yra santykinai aukšta darbingo amžiaus žmonių ir jaunimo dalis (didesnė už Lietuvos vidurkį, Vidurio ir vakarų Lietuvos regiono, bei apskrities vidurkį).

Ekonominė Panevėžio rajono aplinka. Rajone dominuoja smulkusis verslas, santykinai daugiau (palyginti su vidutiniais Lietuvos rodikliais) yra įmonių besiverčiančių žemės ūkiu (žemdirbystei skirti plotai sudaro virš pusės viso rajono teritorijos), apdirbamąja pramone bei transportu ir logistika. Pastarosios veiklos reprezentuojamos keliomis stambiomis į eksportą orientuotomis bendrovėmis. Panevėžio rajonas turi ekonominio potencialo: pro rajono teritoriją planuojama tarptautinė geležinkelio magistralė, jungianti Baltijos ir Vakarų šalis. Šalia esančioje teritorijoje taip pat numatomas didelis tiesioginių užsienio investicijų gamybinis projektas. Nedidelis gyventojų tankis teritorijoje taip pat atveria galimybių strateginei plėtrai. Kol kas regiono pastangos pritraukti tikslinius investuotojus į jau paruoštą pramonės poreikiams ir naudojimui Ramygalos pramonės parką nesirealizavo.

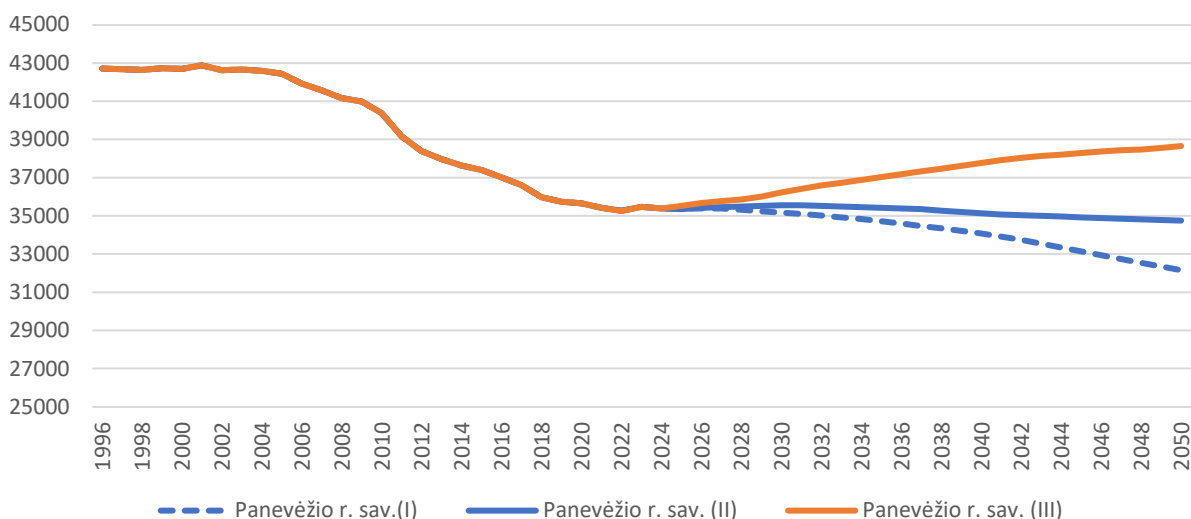
Vertinant demografinę, socialinę ir ekonominę Panevėžio rajono savivaldybės aplinką išskirtini trys raidos scenarijai: pesimistinis, bazinis ir optimistinis.

- **Pesimistinis savivaldybės raidos scenarijus grindžiamas** pastarojo dešimtmečio gyventojų srautų tendencijomis ir ekonominiu sąstingio. Natūrali gyventojų kaita dėl mažėjančio gimstamumo išlieka neigiama, auganti tikėtina gyvenimo trukmė ir prastėjantys gimstamumo rodikliai gali bloginti demografinę savivaldybės struktūrą ateityje: senjorų dalis visame nuolatinių gyventojų skaičiuje nuosekliai auga. Trumpalaikis pagerėjimas, paskatintas vienkartinės imigracijos, išsenka ir grįžta prie ilgalaikės tendencijos. Be papildomo fokuso savivaldybės ekonominė – socialinė plėtra pradės atsilikinti ir neskatinės ateities rajono vystymosi.
- **Bazinio rajono savivaldybės raidos scenarijaus pagrindas** – logistiškai palanki rajono, vienodai nutolusio nuo pagrindinių Baltijos regiono ekonominių centrų (Ryga, Vilnius, Kaunas) geografinė padėtis, patogaus transporto koridoriaus – greitkelio „Via Baltica“ jungiančio Taliną, Rygą, Panevėžį, Kauną, Kalvariją, Varšuvą artumas, santykinai geresnė administracinio-teritorinio vieneto demografinė struktūra, didesnis už Lietuvos vidurkį užimtumo lygis (ypač tarp vyrų), išplėtos gamybos, transporto ir logistikos ekonominės veiklos. Rajonas gali tapti patrauklesnė vieta gyventi stiprėjant ekonominiam potencialui, kuris yra būtinas siekiant užtikrinti nuosaikų

savivaldybės augimą ir demografinės situacijos stabilizavimą. Demografinė rajono struktūra rodo ateityje augantį poreikį socialinių paslaugų tinkle plėtrai.

- **Optimistinis, į plėtrą orientuotas savivaldybės raidos scenarijus** numato specializuotą ekonominę plėtrą, pagrįsta palankiu jungtumo, susisiekimo infrastruktūros optimizavimo ir gerinimo, bei darnaus rajono vystymą. Sėkminga rajono savivaldybės raida yra siejama su geležinkelio vėžės „Rail Baltica“ plėtra, kuri dar labiau paskatintų rajono integruotumą ir multimodalumą, ir rajono savivaldybės teritorijos potencialo investuotojams atskleidimu ir įveiklinimu. Naujasis rajono ekonominis koridorius savo ruožtu sustiprintų smulkaus ir vidutinio verslo aplinką ir jos poveikį regiono raidai. Turistinio potencialo (lankytinų objektų, saugomų teritorijų) išnaudojimas taip pat leistų padidinti paslaugų sektoriaus poveikį ekonominiam rajono gyvenimui.

Vertinant į plėtrą orientuotą savivaldybės raidos scenarijų, gyventojų skaičiaus augimas rajone gali įgauti pagreitį: 2050 m. gyventojų skaičius siektų 2012 m. lygį, arba būtų virš 9 proc. didesnis nei 2024 m. pradžioje (žr. pav. Nr. 2.1.).

2.1. pav. Panevėžio rajono savivaldybės gyventojų skaičiaus prognozė pagal pesimistinį (I) ir bazinį (II) ir į plėtrą orientuotą (III) raidos scenarijų

2.2. Demografinės raidos prognozės ir naujų teritorijų poreikis

Siekiant nustatyti tolimesnės urbanistinės plėtros poreikius, taip pat svarbu įvertinti rajone vykstančius žemės naudojimo pokyčius bei tendencijas. Šioje srityje svarbu įvertinti teritorijos panaudojimo efektyvumą ir galimus jo rezervus.

Remiantis Lietuvos Respublikos žemės fondo duomenimis užstatytos teritorijos Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje 2015 m. sudarė 6595,66 ha (kai gyventojų skaičius buvo – 41806 gyv.) 2023 m. sudarė 6874,26 ha (35 465 gyventojai). 2015 m. vienam Panevėžio rajono gyventojui užstatytų teritorijų teko – 0,157 ha/gyv., o 2023 m. vienam gyventojui užstatytų teritorijų tenka – 0,194 ha/gyv. Nuo 2015 iki

2023 m. šis rodiklis padidėjo 1,2 karto ir galėtų būti laikomas nežymiu, tačiau lyginant vienam gyventojui tenkantį užstatytą teritorijų plotą su šalies vidurkio rodikliu, jis yra gerokai didesnis. Tokia užstatytos žemės panaudojimo būklė rodo, kad Panevėžio rajone vyrauja ekstensyvaus užstatymo teritorijos, kurios nepasižymi kompaktiška struktūra.

2023 m. bendras gyventojų tankis rajono užstatytose teritorijose buvo 5,16 gyv./ha. Miesto ir kaimo gyvenamosiose vietovėse apgyvendinimo tankis gali būti išskirtas taip:

- Ramygalos mieste užstatyta žemė sudarė 100,95 ha (1 272 gyventojai), apgyvendinimo tankis – 12,6 gyv./ha;
- Kaimo teritorijose užstatyta žemė – 6773,31 ha (34 193 gyventojai), apgyvendinimo tankis – 5,05 gyv./ha.

Ramygalos miesto apgyvendinimo tankis nesiekia minimalaus rekomenduojamo gyventojų tankumo – 30 gyv./ha. Nuo jo atsilieka ir kaimo gyvenamųjų vietovių urbanistiniai centrai. Tokia situacija rodo, kad esamos urbanizuotos teritorijos nėra efektyviai išnaudojamos. Todėl vystant šiuos urbanistinius centrus, esamos urbanizuotos teritorijos gali būti panaudotos žymiai racionaliau ir efektyviau, nesiekiant naujų urbanistinių teritorijų plėtros. Susidarantį plėtros poreikį naudingiausia būtų realizuoti esamų užstatytų teritorijų bazėje iki susiformuos kompaktiškos urbanistinių centrų struktūros.

Remiantis LR teritorijos bendrojo plano sprendiniais, taip pat šalies teisės aktų reikalavimais, kuriais siekiamas racionalus ir tausojantis teritorijų vystymas, taip pat kompaktiškų urbanistinių centrų struktūros formavimas, tikslinga nustatyti minimalius siekiamus apgyvendinimo tankio rodiklius, kurie galėtų sudaryti:

- Panevėžio miesto aglomeracinėje zonoje – ne mažiau 50 gyv./ha (gyvenamajame kvartale ar rajone siektinas 150 gyv./ha tankis)
- Panevėžio rajono urbanistiniuose centruose – ne mažiau 30 gyv./ha

Tai, kad teritorijos turi būti kompaktinamos, taip pat parodo ir būsto rodiklio dydis, kuris gerokai viršija šalies vidurkį.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2022 m. pabaigoje bendras gyvenamasis fondas Panevėžio rajono savivaldybėje sudarė 1 709,6 tūkst. m². Atitinkamai vienam savivaldybės gyventojui tenkantis naudingas plotas 2022 m. pabaigoje siekė 48,5 m² ir buvo didesnis 10,3 m² už šalies (38,2 m²) ir 8,1 m² apskrities (40,4 m²) vertes. Per pastarąjį dešimtmetį rajone naudingas plotas tenkantis vienam gyventojui padidėjo 1,3 karto (nuo 38,0 m² (2012 m.) iki 48,5 m² (2022 m.)).

Pastaraisiais metais stebimas šio rodiklio didėjimas dėl gyvenamojo fondo augimo (vyksta daugiausiai individuali gyvenamoji statyba – naujų gyvenamųjų pastatų statybą leidžiančių dokumentų skaičius išaugo nuo 91 (2018 m.) iki 135 (2022 m.)). Šis procesas daugiausiai vyksta Panevėžio miesto aplinkoje esančiose teritorijose, ką kartu rodo čia didėjantis gyventojų skaičius.

Bendrai vertinant žemės naudojimo pokyčius, būsto situaciją, reikia pažymėti, kad urbanistinė plėtra vyko ekstensyviu būdu užimant žemės ūkio teritorijas. Tą parodo ir augantis būsto ploto tenkančio vienam gyventojui rodiklis, kuris yra didesnis nei visoje šalyje. Todėl planuojant rajono teritorijas, būtina siekti žymiai racionalesnių – kompaktiškų urbanistinių struktūrų formavimo, pirmiausiai išnaudojant esamų urbanizuotų teritorijų tankinimo galimybes.

Atsižvelgiant į teritorijos naudojimo ir aprūpinimo būstu būklę, galima teigti, kad Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje nauja urbanistinė plėtra turėtų būti derinama su demografinės situacijos gerėjimu – gyventojų skaičiaus augimu, taip pat naujo kokybiško būsto kūrimu ir socialinio būsto plėtra. Vertinant

urbanistinės plėtros poreikį esamos situacijos duomenimis, tikslingiausia būtų nustatyti minimalius naujos plėtros teritorijų plotus, kurie būtų siejami su kryptinga gyvenamųjų vietovių socialinės būklės gerinimo programa.

Nustatant plėtros poreikį, būtina įvertinti tris demografinės situacijos prognozes: pesimistinę – kai gyventojų skaičius mažės, bazinę – kai gyventojų skaičius išliks stabilus ir optimistinę, kai gyventojų skaičius pradės augti. Tiek pirmuoju, tiek antruoju prognozės scenarijaus atveju, urbanistinės plėtros poreikis negalėtų būti pagrįstas. Rajono teritorijoje turėtų būti vykdoma esamų urbanizuotų teritorijų tvarkymas, jų kompaktinimas, o taip pat jų panaudojimo efektyvumo didinimas.

Priimant optimistinę prognozę, galėtų būti svarstomas naujų urbanistinės plėtros teritorijų formavimas. Prielaidos optimistinei prognozei yra – jas rodo augantis gyventojų skaičius Panevėžio miesto aplinkoje, taip pat plėtojama ekonominė infrastruktūra Panevėžio aglomeracijos zonoje.

Todėl įvertinant galimą demografinės situacijos gerėjimą, bendrojo plano koncepcijos rengimo metu yra priimama optimistinė gyventojų skaičiaus stabilizavimo ar didėjimo prognozė. Formuluoju optimistinę prognozę, planuojama, kad gyventojų skaičius Panevėžio rajono savivaldybėje padidės 9 % ir tai sudarys apie 3 200 gyventojų. Preliminariai prognozuojama, kad 2050 m. Panevėžio rajone iš viso gyvens apie 38657 gyventojų. Gyventojų padidėjimą gali lemti vykstanti vidaus ir tarptautinė migracija, taip pat padidėjęs natūralus gyventojų prieaugis.

Atsiradus šiuo metu neidentifikuotam naudingo ploto tenkančio vienam gyventojui poreikiui, jis gali būti realizuotas dalimi įsisavinant vidinius urbanizuotų teritorijų rezervus, dalis – vykdant naują plėtrą. Bendrajame plane įvertinama, kad nauja plėtra sudarytų iki 20% viso plėtros poreikio. Likusį poreikį rekomenduojama tenkinti efektyviau naudojant kitus teritorijų vystymo režimus: modernizavimą, konversiją. Priimant sąlygą, kad gyvenimo kokybės užtikrinimui vienam gyventojui tenkančio naudingas ploto pakanka - 40 m², ir įvertinant, kad būsto ploto yra gerokai daugiau – 48 m², esamoje užstatytoje rajono struktūroje jau dabar yra galimybės apsigyventi daugiau gyventojų. Siekiant urbanistinio vystymo optimizavimo, turi būti remiamas esamų rajono gyvenamųjų vietovių kompaktiškai užstatytų teritorijų išlaikymas, nuosekli pasirinktų teritorijų plėtra.

Preliminarus naujos urbanistinės plėtros teritorijų poreikis planuojamu laikotarpiu numatomas ne didesnis nei apie 1400 ha (kai 2023 m. užstatytos teritorijos Panevėžio rajone sudarė 6874,26 ha).

Galimos alternatyvios urbanistinės plėtros kryptis ir jų pobūdis aprašytas žemiau – koncepcijos alternatyvų aprašyme.

3. URBANISTINIO KARKASO VYSTYMO KRYPTYS

Urbanistinė sistema – tai gyvenamųjų vietovių tinklas, kuris paremtas skirtingų sąveikų (funkciniais) ryšiais, veikiančių įvairiais lygmenimis. Urbanistinė sistema išreiškiama per urbanistinio karkaso struktūrą, kuri atitinkamai yra suformuota šalies lygmenyje bei įtvirtinta Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane (toliau - LRBP). Kituose žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose, urbanistinis karkasas yra detalizuojamas išlaikant vystymosi kryptis, numatytas šalies bendrajame plane.

Formuojant urbanistinę struktūrą orientuojamasi į jos optimizavimą. Kadangi urbanistinės struktūros elementai – urbanistiniai centrai yra gyvenamosios vietovės koncentruojančios darbo vietas, paslaugas ir kitas aptarnavimo funkcijas, jų gyvybingumas ir efektyvumas neatsiejamas ir nuo juose taikomų paslaugų teikimo principų. Tikslinga formuoti kompaktiškas urbanizuotas struktūras, taip sudarant sąlygas mažesnėms infrastruktūros investicijoms ir priežiūros sąnaudoms, persikirstant finansus į viešųjų paslaugų kokybės ir efektyvumo parametrus, tai gali lemti aukštesnio lygio paslaugas, geresnę gyvenimo kokybę. Atitinkamai gera gyvenimo kokybė yra vienas iš veiksnių išlaikyti, pritraukti aukštesnės kvalifikacijos darbo jėgą, kuri gali generuoti didesnę darbo našumą, gyvybingumą, naujoves ir kūrybiškumą.

Panevėžio rajono savivaldybės urbanistinio karkaso koncepcija formuojama įvertinant bendrą Panevėžio miesto ir Panevėžio rajono urbanistinių centrų vystymą. Šios savivaldybės yra viena nuo kitos neatsiejamos, todėl jų tarpusavio santykis gali lemti vienas ar kitas rajono teritorijos vystymosi kryptis. Bendrajame plane urbanistinio karkaso vystymo kryptys formuojamos įvertinant galimus skirtingus savivaldybės rėmimo politikos prioritetus atskiriems urbanistiniams centrams. Tuo tikslu, kaip pagrindiniai savivaldybės rėmimo tikslai išskiriami pasirinktų gyvenviečių socialinės ir ekonominės situacijos palaikymo ir stiprinimo klausimai.

Siekiant nustatyti optimaliausią savivaldybės teritorijų vystymo kryptį nagrinėjamos dvi galimos koncepcijos alternatyvos – centrinio organizavimo ir policentrinės struktūros formavimo alternatyvos.

3.1. Koncepcijos I alternatyva

I-oje Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvoje pateikiamas rajono urbanistinio karkaso vystymas, kuris orientuotas į Panevėžio miesto, kaip pagrindinio apskrities centro stiprinimą bei jo teikiamų viešųjų paslaugų panaudojimą.

Ši koncepcijos alternatyva gali būti apibūdinta kaip centrinio organizavimo urbanistinio karkaso alternatyva. Jos atveju mažesnis dėmesys būtų skiriamas nuo Panevėžio miesto toliau esantiems urbanistiniams centrams, o didesnis dėmesys būtų teikiamas Panevėžio miesto aglomeracinės zonos vystymui. Šios alternatyvos atveju naujos urbanistinės plėtros vystymas atokesniuose nuo Panevėžio miesto urbanistiniuose centruose nebūtų prioritetas. Atokesniuose nuo Panevėžio urbanistiniuose centruose būtų siekiama daugiau išlaikyti esamą socialinę infrastruktūrą, neskiriant papildomos paramos naujos infrastruktūros steigimui ar vystymui.

Šia koncepcijos alternatyva siūloma plėtoti vieną pagrindinį savivaldybės lygmeniu veikiančią urbanistinį centrą – Ramygalos miestą, vieną savivaldybės lygmeniu veikiančią specializuotą urbanistinį centrą – Krekenavą, kitus papildomus savivaldybės lygmeniu veikiančius urbanistinius centrus – Smilgius, Pajstrį, Tiltagalius, Miežiškius, Naujamiestį, Vadoklius, Raguvą. I-osios alternatyvos atveju siūloma prioritetą teikti esamos socialinės infrastruktūros išlaikymui, pagal poreikį naujų darbo vietų steigimui. Atitinkamai pagal

poreikį numatant prioritetinės urbanistinės plėtros teritorijas. Numatyti kitų, didesnių, gyvenamųjų vietovių sąryšį su pagrindines socialines paslaugas telkiančiais urbanistiniais centrais.

Rajono urbanistinis karkasas formuojamas iš urbanistinių centrų, kurie diferencijuojami pagal jų dydį bei institucinį aprūpinimą. Urbanistiniai centrai I-oje koncepcijos alternatyvoje išskiriami į 4 kategorijas. Kiekviena kategorija atitiktų siekiamą socialinį aprūpinimą bei vystymo prioritetą. I-ojoje koncepcijos alternatyvoje formuojama ši urbanistinių centrų sistema:

I kategorija – savivaldybės lygmeniu veikiantis urbanistinis centras – Ramygalos miestas.

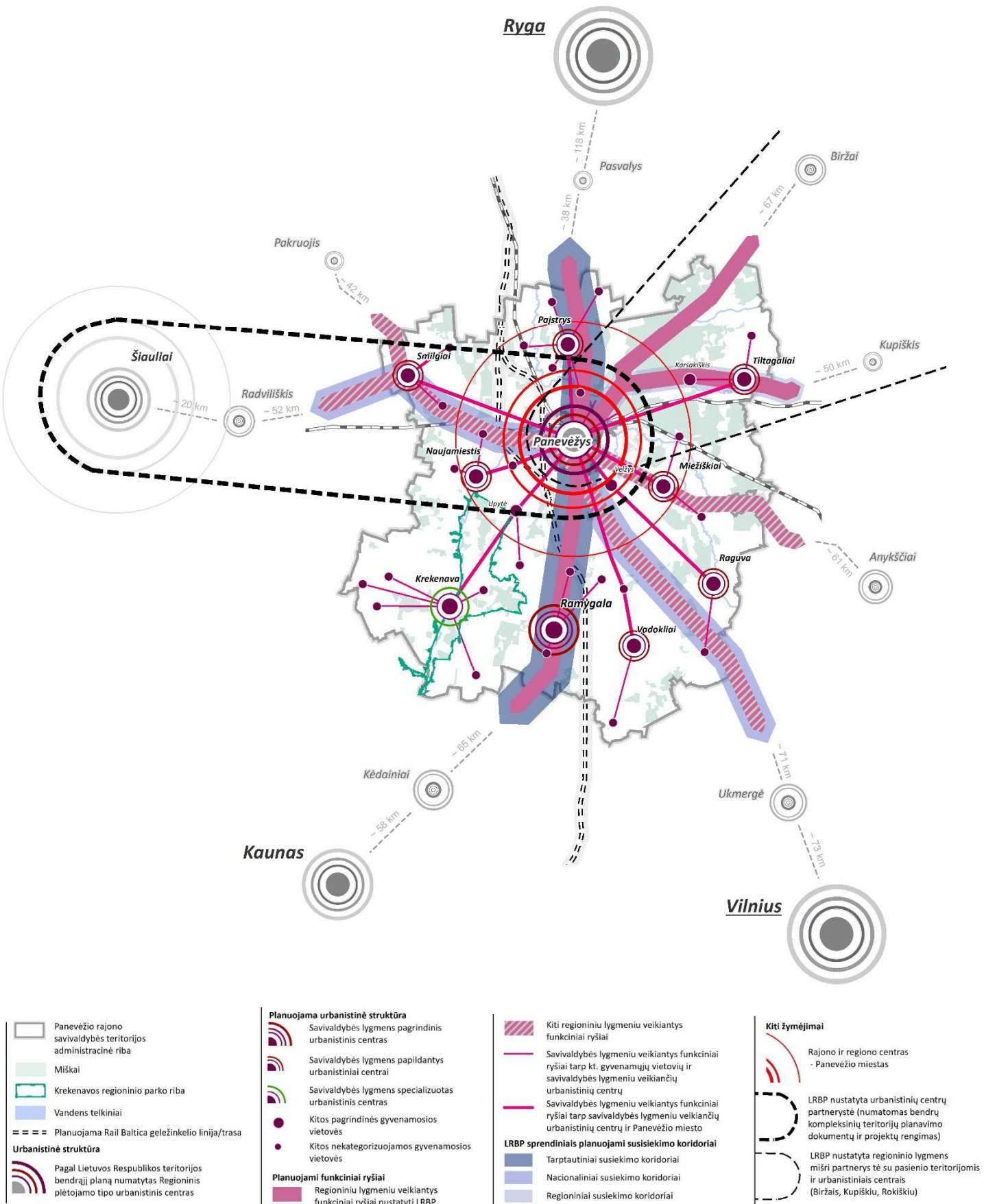
II kategorija – savivaldybės lygmeniu veikiantis specializuotas urbanistinis centras – Krekenavos miestelis.

III kategorija – savivaldybės lygmeniu veikiantys papildantys urbanistiniai centrai - Smilgiai, Pajstrys, Tiltagalai, Miežiškiai, Naujamiestis, Vadokliai, Raguva.

IV kategorija – kitos pagrindinės gyvenamosios vietovės – Karsakiškis, Velžys, Upytė.

Urbanistiniai centrai tiek Panevėžio rajono teritorijoje, tiek už jos ribų turi stipriau ar silpniau išreikštus funkcinius ryšius su kitais urbanistiniais centrais. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos bendrojo plano sprendinius, lokalizuoti regioniniu lygmeniu veikiantys funkciniai ryšiai tarp svarbiausių urbanistinių vienetų: Kėdainių – Ramygalos – Panevėžio; Panevėžio – Pasvalio – Rygos; Panevėžio – Biržų; Panevėžio – Kupiškio. Kiti savivaldybės lygmeniu veikiantys funkciniai ryšiai numatomi tarp Panevėžio – Radviliškio – Šiaulių; Panevėžio – Pakruojo; Panevėžio – Ukmergės – Vilniaus; Panevėžio – Anykščių.

Lokalūs rajono savivaldybės gyvenamųjų vietovių funkciniai ryšiai yra nustatomi tarp savivaldybės lygmenyje veikiančių urbanistinių centrų, numatytais ryšiais koncentruojant artimiausias nekategorizuojamas gyvenamąsias vietas bei kuriant funkcinių ryšių sistemą tarp jų.

3.1 pav. Panevėžio rajono savivaldybės urbanistinės struktūros I alternatyva

3.2. Konceptcijos II alternatyva

II-ojoje Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvoje siūloma optimizuoti urbanistinių centrų struktūrą, taikant kompaktiškumo modelį, orientuojantis į geresnių sąlygų sudarymą viešųjų paslaugų prieinamumui.

II-ąja koncepcijos alternatyva siūloma stiprinti atokiau nuo Panevėžio miesto esančius rajono urbanistinius centrus suteikiant jiems didesnį socialinį, ekonominį vaidmenį. Ši koncepcijos alternatyva gali būti apibūdinta kaip policentrinio urbanistinio karkaso formavimo alternatyva.

II-ojoje alternatyvoje numatomas vienas savivaldybės lygmeniu veikiantis pagrindinis urbanistinis centras – Ramygalos miestas, aštuoni papildantys savivaldybės lygmeniu veikiantys urbanistiniai centrai – Smilgiai, Pajstrys, Karsakiškis, Naujamiestis, Miežiškiai, Krekenava, Vadokliai ir Raguva, bei keturi kiti savivaldybės lygmeniu veikiantys urbanistiniai centrai – Bernatoniai, Upytė, Tiltagalai, Šilai. Čia siūloma teikti prioritetą socialinės infrastruktūros išlaikymui ir, pagal galimybes, jos plėtojimui, steigiant naujas darbo vietas. Atitinkamai numatant prioritetinės urbanistinės plėtros teritorijas. Policentrinės urbanistinės struktūros atveju būtų sudarytos prielaidos stiprėti urbanistiniams centrams, jiems būti daugiau savarankiškesniems, santykinai daugiau bendradarbiaujantiems tarpusavyje nei su pagrindiniu apskrities centru – Panevėžio miestu.

II-osios alternatyvos atveju siūloma sudaryti sąlygas įvairių krypčių partnerysčių ir funkcinių ryšių kūrimui tarp nustatytų urbanistinių centrų ir greta esančių gyvenamųjų vietovių. Kadangi Panevėžio rajono savivaldybė yra žiedinio tipo, o Panevėžio miestas yra administracinis rajono ir regiono centras – siūloma gerinti funkcinius ryšius, plėtoti partnerystes tarp Panevėžio ir pagrindinio savivaldybės lygmeniu veikiančio urbanistinio centro – Ramygalos miesto. Didinamas šių centrų tarpusavio pasiekiamumas bei paslaugų juose prieinamumas taip pat sudarytų palankesnes sąlygas demografiniam augimui.

Urbanistiniai centrai II-oje koncepcijos alternatyvoje išskiriami į 3 kategorijas. Kiekviena kategorija atitiktų siekiamą socialinį aprūpinimą bei vystymo prioritetą.

II-ojoje koncepcijos alternatyvoje formuojama ši urbanistinių centrų sistema:

I kategorija – savivaldybės lygmeniu veikiantis urbanistinis centras – Ramygalos miestas.

II kategorija – savivaldybės lygmeniu veikiantys papildantys urbanistiniai centrai – Krekenavos miestelis, Naujamiestis, Smilgiai, Pajstrys, Karsakiškis, Miežiškiai, Raguva, Vadokliai.

III kategorija – kiti savivaldybės lygmeniu veikiantys urbanistiniai centrai - Tiltagalai, Upytė, Bernatony, Šilai.

Taip pat II alternatyvos atveju, Panevėžio miesto aglomeracijoje, esamų priemiestinių gyvenviečių – Velžio, Molainių ir Piniavos – pagrindu, numatoma vystyti tris lokaliai veikiančius mišrios gyvenamosios funkcijos centrus.

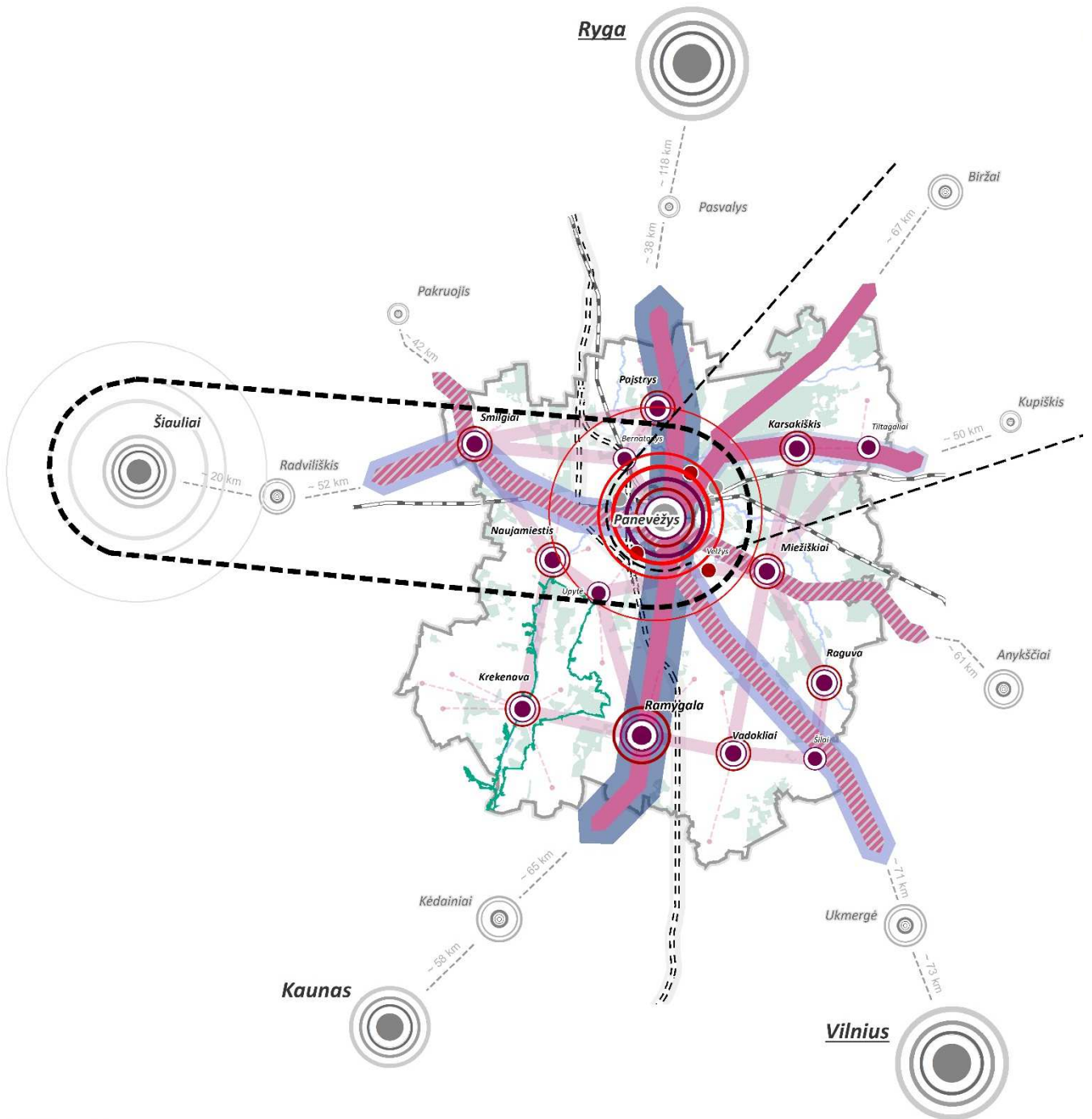
Gyvybingai urbanistinei struktūrai palaikyti labai svarbu sudaryti sąlygas funkciniam ryšiams plėtoti tarp įvairaus lygmens urbanistinių centrų. Funkciniai ryšiai suprantami kaip susisiekimo, ekonominių ir laisvos darbo jėgos judėjimo, viešųjų paslaugų sistemos, kultūros sklaidos ir kito pobūdžio ryšių visuma. Funkciniai ryšiai sudaro tinklą, kurio tvarus vystymas lemia palankias sąlygas socialinei, ekonominei ir ekologiškai gerovei bei aukštos žmonių gyvenimo kokybės formavimui. Nors ne visi funkciniai ryšiai išreiškiami teritoriškai, sutartinai jie žymimi susisiekimo koridorių pagrindu. Įvardinant funkcinius ryšius, minimi

artimiausi urbanistiniai centrai (nusakant tai, kas yra už Panevėžio rajono savivaldybės ribų). Numatomi šie, Panevėžio rajono savivaldybei reikšmingi, funkciniai ryšiai:

- *Veikiantys regioniniame lygmenyje:*
 - Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane numatyti regioniniu lygmeniu veikiantys funkciniai ryšiai. Ryšiai tarp lokalių centrų (horizontalieji) arba lokalių centrų ryšiai su aukštesnio lygmens centrais (vertikalieji), kurie skirti urbanistinei struktūrai ir jos elementams palaikyti ir stiprinti, gyvenamųjų vietovių gyvybingumui užtikrinti, naudoti turimus vyraujančius išteklius, taikyti numatytus plėtros prioritetus bei visus galimus partnersčių modelius.
- Šioje grupėje intensyviausi jų: Kėdainiai – Ramygala – Panevėžys; Panevėžys – Pasvalys – Ryga; Panevėžys – Biržai; Panevėžys – Kupiškis..
- Kiti regioniniu lygmeniu veikiantys funkciniai ryšiai identifikuojami tarp Panevėžio – Radviliškio – Šiaulių; Panevėžys – Pakruojis; Panevėžys – Ukmergė – Vilnius; Panevėžys – Anykščiai.

Savivaldybės lygmeniu veikiantys funkciniai ryšiai yra nustatomi tarp savivaldybės lygmenyje veikiančių pagrindinio ir papildančių urbanistinių centrų, kuriant funkcinį ryšių sistemą tarp jų. Žemesnės kategorijos funkciniai ryšiai ir atskirų gyvenamųjų vietovių tarpusavio sąveikos principai nėra nustatomi – priimama, kad jie gali būti vykdomi įvairiomis kryptimis.

SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI

- Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos administracinė riba
- Miškai
- Krekenavos regioninio parko riba
- Vandens telkiniai
- Planuojama Raiti Baltica geležinkelio linija/trasa
- Urbanistinė struktūra**
- Pagal Lietuvos Respublikos teritorijos bendrąjį planą numatytas Regioninis plėtomojo tipo urbanistinis centras

Planuojama urbanistinė struktūra

- Savivaldybės lygmens pagrindinis urbanistinis centras
- Savivaldybės lygmens papildantys urbanistiniai centrai
- Kiti savivaldybės lygmens veikiančios urbanistiniai centrai
- Panevėžio miesto urbanistinės aglomeracijos ribose vystomi lokalūs mišrios funkcijos urbanistiniai centrai
- Panevėžio miesto urbanistinės aglomeracijos ribose vystomi lokalūs pramonės / logistikos urbanistiniai centrai

Planuojami funkciniai ryšiai

- Regioniniu lygmeniu veikiančios funkciniai ryšiai nustatyti LRBP
- Kiti regioniniu lygmeniu veikiančios funkciniai ryšiai
- Savivaldybės lygmeniu veikiančios pagrindiniai funkciniai ryšiai tarp urbanistinių centrų
- LRBP sprendimais planuojami susisiekimo koridoriai**
- Tarptautiniai susisiekimo koridoriai
- Nacionaliniai susisiekimo koridoriai
- Regioniniai susisiekimo koridoriai

Kiti žymėjimai

- Rajono ir regiono centras - Panevėžio miestas
- LRBP nustatyta regioninio lygmens mišri partnerystė tės su pasienio teritorijomis ir urbanistiniai centrai (Biržais, Kupiškio, Rokiškio)
- LRBP nustatyta urbanistinių centrų partnerystė (numatomas bendrų kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų ir projektų rengimas)

3.2.pav. Panevėžio rajono savivaldybės urbanistinės struktūros II alternatyva

4. FUNKCINIS ZONAVIMAS

Koncepcijose numatomas funkcinis zonavimas, apibrėžtas šiuo metu galiojančiose Teritorijų planavimo normose. Šiose normose numatoma, kad rengiant savivaldybės lygmens bendruosius planus bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje:

- išskiriamos **neurbanizuojamos teritorijos**, kurioms priskirtinos miškai ir miškingos teritorijos, vandenys, žemės ūkio veiklai naudojamos teritorijos ir kitos kompaktiškai neužstatytos ar neužstatomos teritorijos;
- išskiriamos **urbanizuotos ir urbanizuojamos teritorijos**, apimančios kompaktiškai pastatais užstatytas ir numatomas užstatyti teritorijas su inžinerinių komunikacijų koridoriais ir neužstatytais bendrai naudoti pritaikytais želdynais, viešosiomis erdvėmis ir valstybiniais miškais miestuose;
- nurodomos **urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų plėtros kryptys**.

Taip pat Teritorijų planavimo normose išskirta, kad teritorijų planavimo dokumentuose gali būti nustatytos ir kitos, specifinės funkcinės zonos, reglamentuojant galimas veiklas jose ir tai yra taikoma savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcijoje.

Funkcinės zonos priklausomai nuo individualaus atvejo, formuotos pagal šias ribas:

- natūralias ribas – miško ribas, vandens telkinio kranto linijas;
- technines ribas – saugomų teritorijų ribas, gamtinio karkaso ribas, kelius, geležinkelius, inžinerinės infrastruktūros objektus (elektros tinklai, dujotiekis ir pan.), esamo užstatymo ribas, apsaugos zonų ribas, skirtingo žemės naudojimo ribas, administracines kaimų, miestelių, miestų ribas.

Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano kitoje stadijoje – sprendinių konkretizavime – funkcinės zonos bus detalizuojamos nustatant joms konkretesnius reikalavimus, galimas žemės naudojimo paskirtis.

4.1. Koncepcijos I alternatyva

Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo I-oje koncepcijos alternatyvoje numatomos šios funkcinės zonos:

Neurbanizuojamų teritorijų funkcinės zonos:

- **Miškų ir miškingų teritorijų zona.** Apibendrinta funkcinė zona, kurioje dominuoja Miškų įstatymo 3 straipsnyje nurodyti visų grupių miškai.
- **Vandeny zona.** Funkcinė zona, kurioje dominuoja Žemės įstatymo 27 straipsnyje nurodyta vandens ūkio paskirties žemė.
- **Žemės ūkio teritorijų zona.** Apibendrinta funkcinė zona, kurioje dominuoja žemės ūkio paskirties žemė.
- **Konservacinės teritorijos zona.** Funkcinė zona, kurioje dominuoja Žemės įstatymo 28 straipsnyje nurodyta konservacinės paskirties žemė.

Urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinės zonos:

Pagrindinio savivaldybės lygmeniu veikiančio urbanistinio centro urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinė zona - nustatoma Ramygalos miesto urbanizuotoms ir urbanizuojamoms teritorijoms, kuriose prioritetą teikiamas:

- teritorinį identitetą formuojančių urbanistinės ir gamtinės struktūros elementų išlaikymui;
- kompaktiškų struktūrų formavimui pagal esamos urbanistinės struktūros specifiką (užstatymo principus ir mastelį), centrinės dalies intensyvinimui, esamų užstatytų teritorijų fizinės ir funkcinės struktūrų atnaujinimui;
- plėtrai, vykdomai išnaudojant vidinius teritorijos resursus, neefektyviai naudojamų užstatytų teritorijų naujam panaudojimui;
- subalansuotai skirtingo žemės naudojimo įvairovei (multifunkciškumui);
- socialinės, inžinerinės ir kitos infrastruktūros gerinimui siekiant aukštesnės gyvenimo kokybės, visuomeninių objektų pasiekiamumui pėsčiomis ir dviračiais bei kitomis aplinką tausojančiomis transporto priemonėmis;
- siekiama aukštos architektūros kokybės, kuriamos funkciškai ir estetiškai žmonėms pritaikytos erdvės.

Kompaktiškumą ir tvarų vystymąsi galima pasiekti su sąlyga, kad teritorijos bus tvarkomos kompleksiskai. Miestų administracinėse ribose neskatinama komercinė žemės ūkio veikla. Išlaikoma ir plėtojama atskirųjų želdynų sistema. Užtikrinamos teisės aktais numatytos atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normos (vadovaujamosi LR želdynų įstatymu, Viešųjų atskirųjų želdynų plotų normų ir Priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašu).

Šioje funkcinėje zonoje gali būti išskiriamos prioritėtinės plėtros teritorijos (konkrečios minėtos dalys nustatomos sprendinių konkretizavimo stadijoje). Prioritėtinės plėtros teritorijos – tai plotai, kuriose savivaldybė pagal galimybes įsipareigoja vystyti socialinę ir (ar) inžinerinę infrastruktūrą. Prioritėtinė savivaldybės socialinė ir (ar) inžinerinė infrastruktūra taip pat gali būti nustatyta vadovaujantis Panevėžio rajono savivaldybės tarybos sprendimu.

Specializuoto savivaldybės lygmeniu veikiančio urbanistinio centro urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinė zona – nustatoma Krekenavos miestelio urbanizuotoms ir urbanizuojamoms teritorijoms. Planuojamo užstatymo parametrai turi atitikti susiformavusio – tai teritorijai būdingo užstatymo principus. Šioje zonoje skatinamas turizmo bei rekreacijos infrastruktūros vystymas, stacionarių su rekreacijos ir turizmo veikla susijusių statinių statyba, susisiekimo infrastruktūros, reikalingos rekreacinių veiklų vystymui, gerinimas. Prioritetas teikiamas:

- teritorinį identitetą formuojančių urbanistinės ir gamtinės struktūros elementų išlaikymui;
- kompaktiškų struktūrų formavimui pagal esamos urbanistinės struktūros specifiką (užstatymo principus ir mastelį), centrinės dalies intensyvinimui, esamų užstatytų teritorijų fizinės ir funkcinės struktūrų atnaujinimui;
- statybai, kuri užtikrintų gamtinių elementų tęstinumą ir nepažeistų kultūros paveldo sanklodos, sudarytų kuo palankesnes sąlygas jo įveiklinimui, nepažeidžiant vertingųjų savybių.

Savivaldybės lygmeniu veikiančių papildančių urbanistinių centrų urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinė zona – šioje zonoje skatinamas fizinės ir funkcinės struktūrų atnaujinimas išnaudojant vidinius teritorinius rezervus, neefektyviai naudojamų užstatytų teritorijų naujas panaudojimas – konversija. Naujai formuojamas užstatymas turi užtikrinti esamos urbanistinės struktūros, gamtinių elementų tęstinumą ir nepažeisti kultūros paveldo sanklodos. Formuojamas naujas užstatymas turi atitikti gyvenvietės esamos teritorijos užstatymo foninį aukštingumą. Gatvių tinklas turi būti nuoseklus, sudarytos sąlygos jo tęstinumui. Žemės naudojimo paskirties keitimas į kitos paskirties žemę galimas tik kartu išsprendžiant užstatomų teritorijų aptarnavimui reikalingą infrastruktūrą.

Kitų pagrindinių gyvenamųjų vietovių urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinė zona – šioje zonoje nėra numatoma intensyvi fizinė plėtra – plėtra vykdoma papildant esamą užstatymo struktūrą ar

gretimybėje, užtikrinant gamtinių elementų tęstinumą ir nepažeidžiant kultūros paveldo sanklodos, planuojamo užstatymo parametrai turi atitikti susiformavusio – tai teritorijai būdingo užstatymo principus.

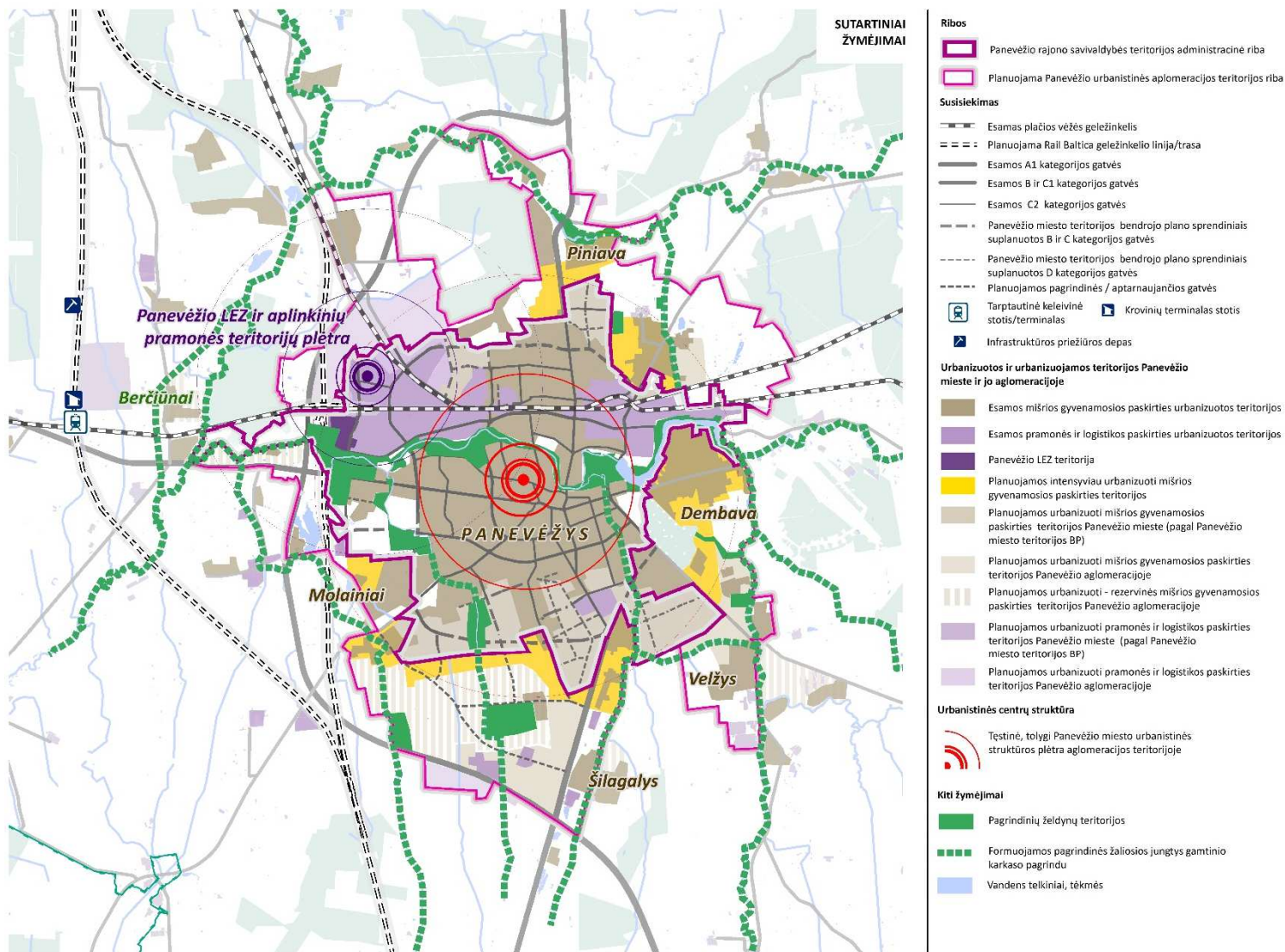
Viešojo rekreacinio prioriteto teritorijų funkcinė zona - teritorijos, kuriose gali būti vystomos turizmo bei rekreacijos veiklos, tradicinių amatų veiklos, poilsio namų, kempingų ar kitų stacionarių su rekreacijos ir turizmo veikla susijusių statinių statyba su šiomis veiklomis susijusių statinių statyba, kuriama aplinka su reikiama rekreacine ir inžinerine infrastruktūra.

Pramonės ir sandėliavimo zona - teritorijos, kuriose dominuoja gamybinė ar kita panaši ūkinė veikla su šių veiklų aptarnavimui reikalinga susisiekimo, inžinerine, paslaugų ir kita infrastruktūra. Šioje funkcinėje zonoje nenumatomos naujos gyvenamosios teritorijos. Esamose gyvenamosiose teritorijose statiniai gali būti remontuojami, rekonstruojami.

Kitos funkcinės zonos:

- **Panevėžio miesto urbanistinės aglomeracijos zona** – urbanistinės plėtros arealas greta Panevėžio miesto. Šioje funkcinėje zonoje skatinama sąlyginai intensyvesnė su socialine, rekreacine infrastruktūra susijusių kompleksų plėtra, priemiestinių gyvenamųjų ir komercinių teritorijų plėtra turi būti planuojama kompleksiskai, rengiant kitus teritorijų planavimo dokumentus, vystymui numatant visą reikiamą infrastruktūrą.
 Panevėžio miesto urbanistinės aglomeracijos zona skaidoma į esamas urbanizuotas ir planuojamas urbanizuoti teritorijas, kurios savo ruožtu koncepcijos stadijoje klasifikuojamos į:
 - Esamas urbanizuotas teritorijas:
 - *mišrios gyvenamosios paskirties teritorijas;*
 - *pramonės ir logistikos paskirties teritorijas.*
 - Planuojamas urbanizuoti teritorijas:
 - *mišrios gyvenamosios paskirties teritorijas;*
 - *intensyvios mišrios gyvenamosios paskirties teritorijas;*
 - *mišrios gyvenamosios paskirties rezervines teritorijas;*
 - *pramonės ir logistikos paskirties teritorijas.*

I-osios alternatyvos atveju, atsižvelgiant į susiklosčiusią Panevėžio miesto urbanistinę struktūrą, demografines priemiesčių tendencijas, statybos mastus – Panevėžio miesto aglomeraciją siūloma plėtoti sąlyginai tolygiai, neformuojant mišrios gyvenamosios paskirties lokalių centrų, toliau koncentruotai vystant Panevėžio LEZ zoną.

4.1. pav. Panevėžio miesto urbanistinės aglomeracijos vystymo principinė schema. I alternatyva

4.2. Konceptijos II alternatyva

Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo II-ojoje koncepcijos alternatyvoje numatomos šios funkcinės zonos:

Neurbanizuojamų teritorijų funkcinės zonos:

- **Miškų ir miškingų teritorijų zona.** Apibendrinta funkcinė zona, kurioje dominuoja Miškų įstatymo 3 straipsnyje nurodyti visų grupių miškai.
- **Vandeny zona.** Funkcinė zona, kurioje dominuoja Žemės įstatymo 27 straipsnyje nurodyta vandens ūkio paskirties žemė.

- **Žemės ūkio teritorijų zona.** Apibendrinta funkcinė zona, kurioje dominuoja žemės ūkio paskirties žemė.
- **Konservacinės teritorijos zona.** Funkcinė zona, kurioje dominuoja Žemės įstatymo 28 straipsnyje nurodyta konservacinės paskirties žemė.

Urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinės zonos:

Pagrindinio savivaldybės lygmeniu veikiančio urbanistinio centro urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinė zona - nustatoma Ramygalos miesto urbanizuotoms ir urbanizuojamoms teritorijoms, kuriose prioritetą teikiamas:

- teritorinį identitetą formuojančių urbanistinės ir gamtinės struktūros elementų išlaikymui;
- kompaktiškų struktūrų formavimui pagal esamos urbanistinės struktūros specifiką (užstatymo principus ir mastelį), centrinės dalies intensyviniui, esamų užstatytų teritorijų fizinės ir funkcinės struktūrų atnaujinimui;
- plėtrai, vykdomai išnaudojant vidinius teritorijos resursus, neefektyviai naudojamų užstatytų teritorijų naujam panaudojimui;
- subalansuoti skirtingo žemės naudojimo įvairovei (multifunkciškumui);
- socialinės, inžinerinės ir kitos infrastruktūros gerinimui siekiant aukštesnės gyvenimo kokybės, visuomeninių objektų pasiekiamumui pėsčiomis ir dviračiais bei kitomis aplinką tausojančiomis transporto priemonėmis;
- siekiama aukštos architektūros kokybės, kuriamos funkciškai ir estetiškai žmonėms pritaikytos erdvės.

Kompaktiškumą ir tvarų vystymąsi galima pasiekti su sąlyga, kad teritorijos bus tvarkomos kompleksiskai. Miestų administracinėse ribose neskatinama komercinė žemės ūkio veikla. Išlaikoma ir plėtojama atskirųjų želdynų sistema. Užtikrinamos teisės aktais numatytos atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normos (vadovaujamosi LR želdynų įstatymu, Viešųjų atskirųjų želdynų plotų normų ir Priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašu).

Šioje funkcinėje zonoje gali būti išskiriamos prioritetingos plėtros teritorijos (konkrečios minėtos dalys nustatomos sprendinių konkretizavimo stadijoje). Prioritetingos plėtros teritorijos – tai plotai, kuriose savivaldybė pagal galimybes įsipareigoja vystyti socialinę ir (ar) inžinerinę infrastruktūrą. Prioritetinga savivaldybės socialinė ir (ar) inžinerinė infrastruktūra taip pat gali būti nustatyta vadovaujantis Panevėžio rajono savivaldybės tarybos sprendimu.

Savivaldybės lygmeniu veikiančių papildančių urbanistinių centrų urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinė zona – šioje zonoje skatinamas fizinės ir funkcinės struktūrų atnaujinimas išnaudojant vidinius teritorinius rezervus, neefektyviai naudojamų užstatytų teritorijų naujas panaudojimas – konversija. Naujai formuojamas užstatymas turi užtikrinti esamos urbanistinės struktūros, gamtinių elementų tęstinumą ir nepažeisti kultūros paveldo sanklodos. Formuojamas naujas užstatymas turi atitikti gyvenvietės esamos teritorijos užstatymo foninį aukštingumą. Gatvių tinklas turi būti nuoseklus, sudarytos sąlygos jo tęstinumui. Žemės naudojimo paskirties keitimas į kitos paskirties žemę galimas tik kartu išsprendžiant užstatomų teritorijų aptarnavimui reikalingą infrastruktūrą.

Kitų pagrindinių gyvenamųjų vietovių urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinė zona – šioje zonoje nėra numatoma intensyvi fizinė plėtra – plėtra vykdoma papildant esamą užstatymo struktūrą ar gretimybėje, užtikrinant gamtinių elementų tęstinumą ir nepažeidžiant kultūros paveldo sanklodos, planuojamo užstatymo parametrai turi atitikti susiformavusio – tai teritorijai būdingo užstatymo principus.

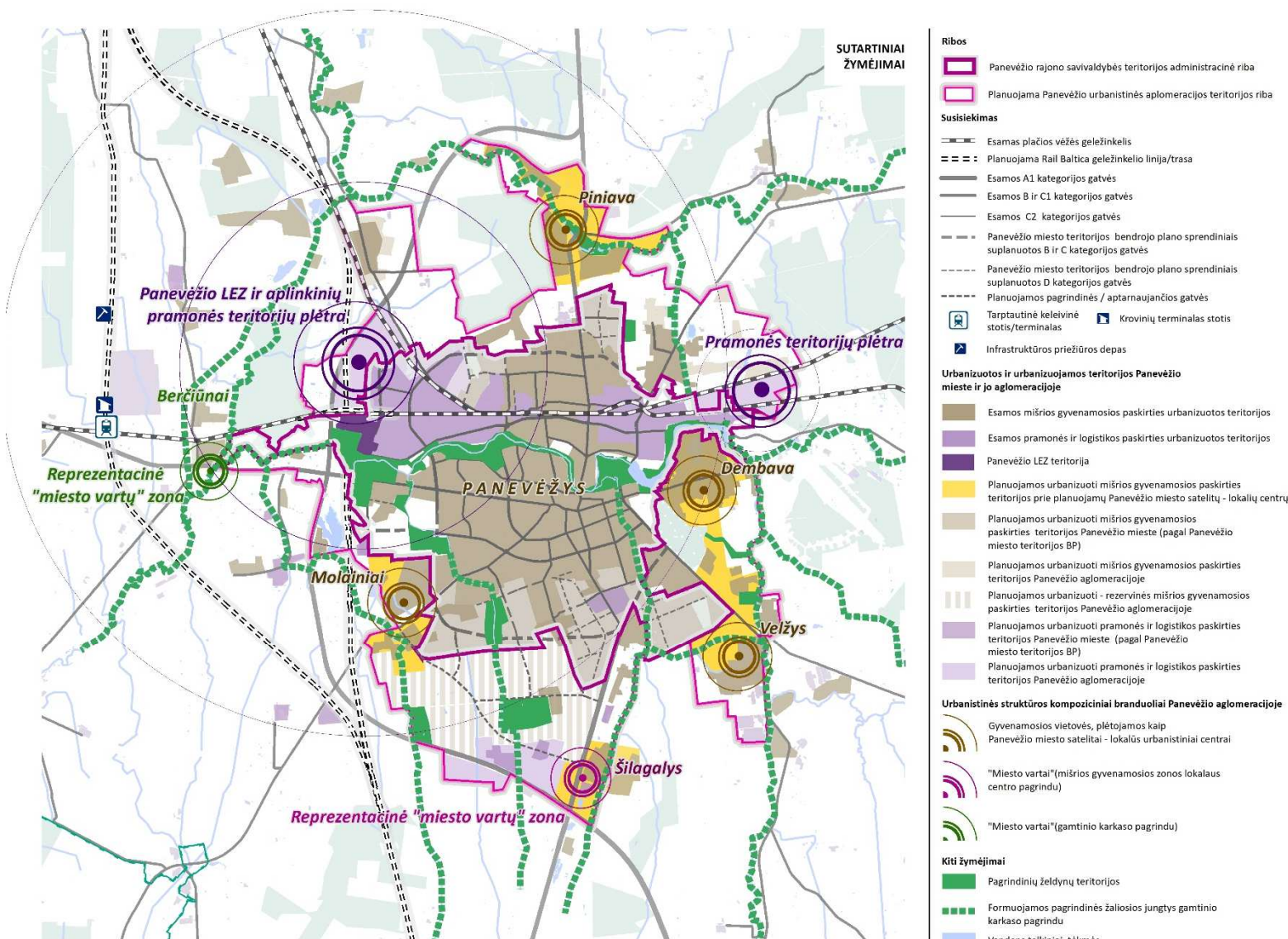
Vyraujančio rekreacinio prioriteto teritorijų funkcinė zona - teritorijos, kuriose gali būti vystomos turizmo bei rekreacijos veiklos, tradicinių amatų veiklos, poilsio namų, kempingų ar kitų stacionarių su rekreacijos ir turizmo veikla susijusių statinių statyba su šiomis veiklomis susijusių statinių statyba, kuriama aplinka su reikiama rekreacine ir inžinerine infrastruktūra.

Pramonės ir sandėliavimo zona - teritorijos, kuriose dominuoja gamybinė ar kita panaši ūkinė veikla su šių veiklų aptarnavimui reikalinga susisiekimo, inžinerine, paslaugų ir kita infrastruktūra. Šioje funkcinėje zonoje nenumatomos naujos gyvenamosios teritorijos. Esamose gyvenamosiose teritorijose statiniai gali būti remontuojami, rekonstruojami.

Kitos funkcinės zonos:

- **Panevėžio miesto urbanistinės aglomeracijos zona** – urbanistinės plėtros arealas greta Panevėžio miesto. Šioje funkcinėje zonoje skatinama sąlyginai intensyvesnė su socialine, rekreacine infrastruktūra susijusių kompleksų plėtra, priemiestinių gyvenamųjų ir komercinių teritorijų plėtra turi būti planuojama kompleksiskai, rengiant kitus teritorijų planavimo dokumentus, vystymui numatant visą reikiamą infrastruktūrą.
 Panevėžio miesto urbanistinės aglomeracijos zona skaidoma į esamas urbanizuotas ir planuojamas urbanizuoti teritorijas, kurios savo ruožtu koncepcijos stadijoje klasifikuojamos į:
 - Esamas urbanizuotas teritorijas:
 - *mišrios gyvenamosios paskirties teritorijas;*
 - *pramonės ir logistikos paskirties teritorijas.*
 - Planuojamas urbanizuoti teritorijas:
 - *mišrios gyvenamosios paskirties teritorijas;*
 - *intensyvios mišrios gyvenamosios paskirties teritorijas;*
 - *mišrios gyvenamosios paskirties rezervines teritorijas;*
 - *pramonės ir logistikos paskirties teritorijas.*

II-osios alternatyvos atveju, atsižvelgiant į susiklosčiusią Panevėžio miesto urbanistinę struktūrą, demografines priemiesčių tendencijas bei statybos mastus – Panevėžio miesto aglomeracijoje siūloma plėtoti **4 lokalius mišrios gyvenamosios paskirties centrus**, numatant sąlyginai intensyvesnį užstatymą, vystyti regioninio lygmens pramonės – logistikos centrą vakarinėje Panevėžio miesto periferijoje ir lokalių pramonės – logistikos centrą rytinėje. Akcentuojama reprezentacinių „miesto vartų“ zonų formavimo svarba pietinėje aglomeracijos dalyje, greta Via Baltica kelio ir Ramygalos gatvės sankryžos bei kelyje į Smilgius (magistralinis kelias A9). Pietinėje dalyje, link kelio į Ramygalą, reprezentacinė zona galėtų būti formuojama išvystant raiškią užstatymo išklotinę, kurioje galėtų būti išdėstomi aukštybinio užstatymo akcentai, jų apžvalgos erdvės, kuriamas naujas gyventojų aptarnavimo visuomeninis - komercinis centras. Kelyje link Smilgių reprezentacinį įvažiavimą sudarytų kryptingai formuojama gamtinio karkaso zona. Čia galėtų būti išlaikoma dalis natūralių atvirų erdvių, kurios susilietų su Nevėžio upės aplinka ir formuotų gamtinio pobūdžio „miesto vartus“ .

4.2.. pav. Panevėžio miesto urbanistinės aglomeracijos vystymo principinė schema. II alternatyva

4.3. Rajono gyvenamųjų vietovių erdvinės struktūros savitumą sudarančių elementų išsaugojimas

Panevėžio rajono gyvenamųjų vietovių erdvinės struktūros savitumą sudarantys elementai vertinami kaip kultūrinio kraštovaizdžio formavimosi rezultatas. Šiuo požiūriu vertinamos vizualiai suvokiamos gyvenamųjų vietovių erdvinė struktūros kraštovaizdis, kuris susiklostė kaip darnaus gamtinės aplinkos ir žmogaus veiklos sambūvio rezultatas.

Svarbiausius kultūrinio kraštovaizdžio komponentus sudaro miesteliai, bažnytkaimiai, kaimai bei juos supanti kraštovaizdžio aplinka. Rajono lygmenyje kaip pagrindinis savitumą sudarantis veiksnys išskiriamas

jų ryšys su išorės aplinka. Čia svarbūs išorės aplinkos elementai (agrarinės teritorijos, miškai, vandens telkiniai), išorės aplinkoje suvokiami siluetai ir panoramos.

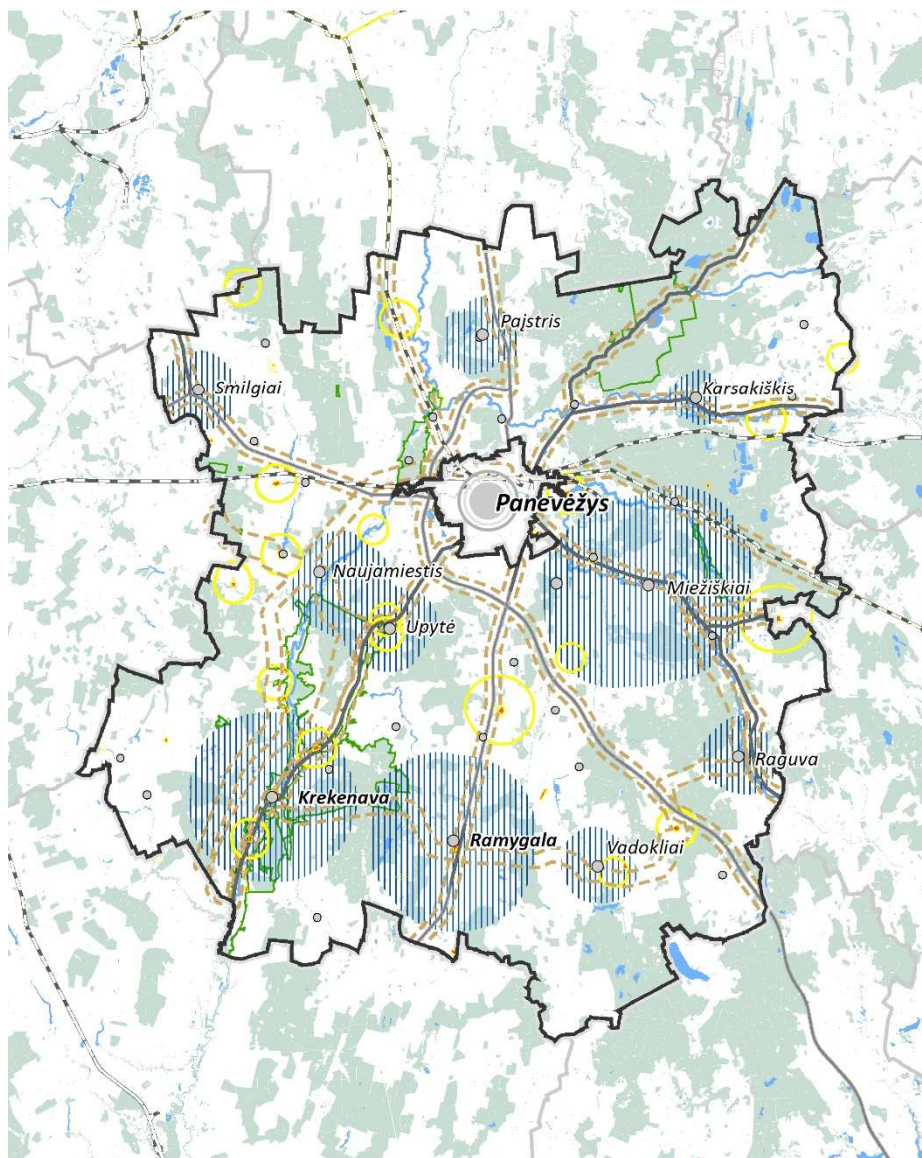
Panevėžio rajone išskiriamos šios pagrindinės gyvenamosios vietovės, kurios turi raiškius siluetus ir panoramas: Ramygalos miestas, Krekenavos, Miežiškių, Naujamiesčio miesteliai. Šie miesteliai išsiskiria gerai apžvelgiamais ir raiškiais siluetais bei panoramomis, kuriuos formuoja mažaaukštis užstatymas ir stambūs bažnyčių tūriai su aukštų bokštų vertikalėmis. Šie miesteliai suvokiami didesniu atstumu, kuris nuo vietos sąlygų gali siekti 5 ir daugiau km. Taip pat išskirtini mažesni miesteliai ir bažnytkaimiai: Smilgiai, Raguva, Upytė, Vadokliai, Karsakiškis, Pajstris. Juose esančios bažnyčios yra mažesnės, todėl jų siluetai ar panoramos didesnę reikšmę įgauna artimesnėje aplinkoje.

Atliekant miestelių ir kaimų kraštovaizdžio vizualinės struktūros vertinimą, jų siluetai, priklausomai nuo jų suvokimo sąlygų, yra suskirstomi pagal jų reikšmę, kompozicinį raiškumą kraštovaizdyje. Atsižvelgiant į skirtingos reikšmės miestelių ir kaimų siluetus bei panoramas, o taip pat jų suvokimo sąlygas, yra nustatomos atitinkamos miestų, miestelių ir kaimų vizualinės įtakos zonos. Šiose vizualinės įtakos zonose numatomi kraštovaizdžio apsaugos reglamentai ribojantys saulės ir vėjo elektrinių išdėstymą (žr. 10.2 pav.). Taip pat šios zonos bus įvertinamos nustatant konkrečius teritorijos naudojimo sprendinius.

Vertinant rajono kraštovaizdžio vizualinę struktūrą, ne mažiau reikšmingi yra kultūros paveldo objektai – buv. dvarų sodybos, piliakalniai bei kiti kultūros vertybių kompleksai, kurie išsidėstę agrarinio kraštovaizdžio aplinkoje. Siekiant išlaikyti šių objektų kultūrinę vertę ir vizualinės aplinkos kokybę, bendrajame plane nustatomos nekilnojamojo kultūros paveldo objektų, savo tūriu, vertikalėmis, reljefo formomis, kuriančių išskirtinį Panevėžio rajono identitetą kraštovaizdžio apsaugos zonos, kuriose taip pat taikomi reglamentai ribojantys saulės ir vėjo elektrinių išdėstymą (žr. 10.2 pav.).

Siekiant išsaugoti tinkamesnes patrauklaus rajono kraštovaizdžio suvokimo sąlygas, vykstant pagrindiniais rajono keliais, bendrajame plane išskiriami atskiri susisiekimo koridoriai (žr. 10.2 pav.). Šių koridorių aplinkoje numatomas saulės elektrinių išdėstymo ribojimas, atvirų erdvių, leidžiančių apžvelgti kraštovaizdį, išlaikymas.

Vertinant gyvenamųjų vietovių erdvinės struktūros savitumą, be miestų, miestelių ir kaimų kraštovaizdžio išsaugojimo, ne mažiau svarbus patrauklios gamtinės aplinkos išlaikymas, o taip pat istorinių, kultūros, dvasinių veiksnių, suteikiančių materialiajai aplinkai kultūrinę, semantinę prasmę įvertinimas. Šiuo požiūriu būtina išskirti senąsias šventvietes, šventgires, alkus, taip pat šalies istorijai ir kultūrai svarbias asmenybes, įvykius ir kitus objektus. Su šiais veiksniais susijusios vietos taip pat turi būti tinkamai įvertinamos bei jų aplinka ypač saugoma.

SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI

☐ Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos administracinė riba

Panevėžio rajono kraštovaizdžio erdvinės struktūros savitumą sudarančios teritorijos

▨ Miestų ir miestelių, formuojančių Panevėžio rajono kraštovaizdžio erdvinės struktūros savitumą, vizualinės įtakos zonos

☐ Kultūros paveldo objektų (buv. dvarų sodybų, piliakalnių) kraštovaizdžio apsaugos zonos

▨ Panevėžio rajono kraštovaizdį reprezentuojantys susisiekimo koridoriai, rekreacinės trasos

Kiti žymėjimai

▭ Regioninio parko ir draustinių ribos

▭ Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijos

▭ Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų ir vietovių apsaugos zonos

▭ Vandens telkiniai ir pagrindinės tėkmės

▭ Miškai

4.3. Panevėžio rajono kraštovaizdžio erdvinės struktūros savitumą sudarančių teritorijų schema

5. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO IŠTEKLIAI IR APSAUGA

Bendros nuostatos

Nekilnojamojo kultūros paveldo išteklių ir apsaugos dalyje nustatomos kultūros paveldo objektų saugojimo ir naudojimo gairės. Šios dalies tikslas – išsaugoti nekilnojamąjį kultūros paveldą ir perduoti jį ateities kartoms, sudarant sąlygas visuomenei jį pažinti ir juo naudotis. Atsižvelgiant į šios dalies tikslus, Nekilnojamojo kultūros paveldo išteklių ir apsaugos dalis koncepcijos alternatyvų neturi.

Planuojamai teritorijai bei jos tvarkymo ir naudojimo režimui nustatyti vadovaujamosi Lietuvos Respublikos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu (toliau – NKPAĮ), kultūros paveldo objektų ir vietovių Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktais bei nuolat atnaujinama Kultūros vertybių registro informacija, pateikta internetinėje svetainėje <http://kvr.kpd.lt>.

Konkrečių nekilnojamųjų kultūros vertybių atskleidimą organizuoja Kultūros paveldo departamentas ir savivaldybių institucijos. Nekilnojamųjų kultūros vertybių reikšmingumą, kultūros paveldo objektų ar vietovių vertingąsias savybes nustato ir jų teritorijų bei kultūros paveldo objektų apsaugos zonų ribas apibrėžia Kultūros paveldo Departamento ir savivaldybių sudarytos Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos. Vertinant atskirus objektus, vadovaujamosi Nekilnojamųjų kultūros vertybių vertinimo, atrankos ir reikšmingumo lygmens nustatymo kriterijų aprašu.

Nustatant konkrečius reikalavimus, į Kultūros vertybių registrą įrašytiems objektams, kuriems teritorijos ir apsaugos zonos nėra nustatytos, taikomi LR NKPAĮ 11 str. 5 p. reikalavimai ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (TAR, 2019-06-19, Nr. 9862).

Geriausiai atspindinčius rajono savitumą urbanistikos, architektūros objektus, senąsias kapines, reikšmingiausias Lietuvos ir Panevėžio rajono istorijai kapavietes, Lietuvai ir regionui svarbius įvykius žyminčius, meniniu požiūriu vertingus paminklus ir mažosios architektūros objektus būtina įtraukti į turistines trasas, įrengti informacines nuorodas į kultūros paveldo objektus, parengti informacinius standus ir t.t.

Pagrindinės nuostatos:

- Išsaugoti rajono urbanistikos vietovių – Ramygalos miesto ir Krekenavos miestelio istorinių centrų vertingąsias savybes;
- Prioritetu laikyti rajono urbanistikos paveldo vietovių apsaugą ir tvarkymą, būdingo Panevėžio rajonui dar išlikusių dvarų sodybų paveldo išsaugojimą ir šių objektų pritaikymą, taip pat siaurojo geležinkelio komplekso saugojimą, nuolatinę priežiūrą, tvarkymą ir naudojimą;
- Rūpintis neįrašyto į LT Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, istorinio užstatymo išsaugojimu ne tik urbanistikos vietovėse, bet ir kituose istoriniuose miestuose, miesteliuose, kaimuose;
- Išsaugoti istorinių dominančių vizualinį poveikį vietovėse, kur istorinis užstatymas praktiškai sunykęs;
- Istorinių dominančių ir natūralaus bei žmogaus sukurto kraštovaizdžio išsaugojimas aktualus įrengiant vėjo ir saulės elektrines;
- Skirti didelį dėmesį informacijai apie kultūros paveldą ir visuomenės švietimui.

Urbanistikos paveldo vietovės

Urbanistikos paveldo vietovės turi būti tvarkomos pagal parengtą nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentą – vietovės ir jos apsaugos zonos tvarkymo planą, pagal jo nustatytus paveldosaugos reikalavimus ir konkrečių tvarkymo priemonių sistemą teritorijose ir apsaugos zonose. Specialiojo planavimo dokumente nustatyti reikalavimai yra privalomi, rengiant bendruosius, specialiuosius ir detaliuosius teritorijų planavimo dokumentus. Paveldosaugos reikalavimai specialiojo planavimo dokumente, be kitų įstatymuose nustatytų reikalavimų, taip pat, reglamentuoja žemės darbus, statinių ar įrenginių statybą, statinių aukštį, tūrį, užstatymo tankį ir intensyvumą, išorės apdailos medžiagas, apželdinimą, želdinių aukštį, tankį, rūšį.

Statinių kompleksai ir statiniai (dominuoja architektūrinis vertingųjų savybių pobūdis):

Statinių kompleksus ir atskirus statinius, kurie saugomi viešajam pažinimui ir naudojimui, tvarkyti pagal LR NKPAJ 19 str. reikalavimus, sakralinių, memorialinių statinių kompleksus ir statinius, saugomus viešajam pažinimui bei naudojimui ir viešajai pagarbai, tvarkyti vadovaujantis LR NKPAJ 19 ir 20 str. nuostatomis.

Nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkyba vykdoma, pagal nustatytus paveldosaugos reikalavimus, pagal kultūros paveldo statinio tvarkomųjų statybos darbų reglamentus (statybos techninius reglamentus), patvirtintus aplinkos ir kultūros ministrų, pagal kultūros ministro patvirtintus paveldo tvarkybos reglamentus, nustačius reikalavimus konkrečioms tvarkybos darbams bei vadovaujantis nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybų aktais patvirtintų objektų ar vietovių vertingųjų savybių aprašais. Prioritetas taikomas objektams, patenkantiems į turizmo ir rekreacinės veiklos vystymo arealus, regiono kultūros paveldą atspindintiems objektams.

Viešajam pažinimui ir naudojimui saugomoje nekilnojamojo kultūros vertybėje draudžiami vertingąsias savybes naikinantys statybos darbai: kultūros paveldo objektą pritaikyti kitiems negu nurodyta nekilnojamosios kultūros vertybės pase, naudojimo būdams; padidinti saugomų statinių naudojimo intensyvumą, pristatyti priestatus, papildomus aukštus, įrengti naujas mansardas, formuoti naują planinę struktūrą ir kitaip naikinti autentiškumo požymius.

Archeologijos paveldo objektai:

Saugomų archeologinio paveldo objektų teritorijoms nustatoma konservacinė paskirtis, vadovaujantis NKPAJ 11 str. 5 d. bei Žemės įstatymo 28 str. nuostatomis.

Archeologijos paveldo objektus, kurie saugomi moksliniam pažinimui bei viešajam pažinimui ir naudojimui, tvarkyti, vadovaujantis NKPAJ 17 ir 19 str. nuostatomis.

Archeologinių teritorijų tvarkyba, priežiūra ir pritaikymas turi būti vykdomi vadovaujantis NKPAJ reikalavimais, paveldo tvarkybos reglamento PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio paveldo tvarkyba“ ir kitų nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais.

Vykdam žemės judinimo darbus, būtina atlikti archeologijos paveldo objektų archeologinius tyrimus.

Viešosios pagarbos kultūros paveldo objektai - laidojimo, įvykių vietos, paminklai (dominuoja memorialinis, istorinis vertingųjų savybių pobūdis):

Visos kapinės priežiūros pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos patvirtintas kapinių tvarkymo taisykles.

Kultūros vertybių registre registruotų neveikiančių senųjų kapinių teritorijoms nustatoma pagrindinė konservacinė (saugojimo) žemės naudojimo paskirtis, o ši gali būti pakeista tik, pripažinus kitokio visuomenės poreikio viršenybę ir perkėlus mirusiųjų palaikus (NKPAĮ 20 str.).

Viešosios pagarbos nekilnojamojo kultūros paveldo vieta gali būti saugoma, nors ir nėra jokių žmogų, įvykių ar kitokias jos vertingąsias savybes liudijančių autentiškų dalių ar elementų. Ši vieta žymima paminklinėmis lentomis, skulptūros kūriniais, memorialiniais statiniais, buvusių įvykio ar gyvenamąją aplinką parodančiais daiktais (NKPAĮ 20 str.).

Draudžiama griauti ar žaloti statinius, skirtus tokios vietos vertingosioms savybėms pažymėti. Šie statiniai gali būti keičiami ar statomi nauji, tik gavus už tos vietos apsaugą atsakingos institucijos sutikimą.

Būtina užtikrinti šių objektų vertingųjų savybių išsaugojimą, skirti lėšas jų teritorijų ir prieigų tvarkymui. Numatyti ir įrengti privažiavimus, priėjimo takus, informacinius ženklus, nuorodas.

Užsienio valstybėms reikšmingos kapinės tvarkomos pagal „Užsienio valstybėms reikšmingo kultūros paveldo, esančio Lietuvos Respublikoje, tvarkymo taisyklės“, patvirtintas Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2016-05-02 įsakymu Nr. ĮV-354.

Ypatingą dėmesį skirti kapinių, kur yra daug Lietuvai nusipelnusių žmonių kapų, meniniu požiūriu vertingų antkapinių paminklų sutvarkymui.

Nekilnojamųjų kultūros paveldo objektų sąrašas pateikiamas Aiškinamojo rašto Priede Nr.1.

6. KRAŠTOVAIZDIS

6.1. Kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonos

Kraštovaizdžio tvarkymo strategija - kraštovaizdžio struktūros formavimo ir tvarkymo kryptis, apsprendžiama teritorijoje nustatyto funkcinio prioriteto bei jos kraštovaizdžio naudojimo ir apsaugos santykinio intensyvumo laipsnio. Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių dokumente identifikuoti kraštovaizdžio tvarkymo strategijos tipai ir nustatyti jų arealai sudaro kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonų sistemą, kuriame realizuojasi ir kartu funkcionuoja atraminės urbanistinio-ūkinio vystymo bei ekologinio kompensavimo struktūros.

Siektinas kraštovaizdžio kokybės tikslas – kiekvienam skirtingo tipo kraštovaizdžio teritoriniams vienetams nustatomas formuotinas jų struktūros etalonas, atitinkantis šalyje turimus viešąjį interesą atspindinčius visuomenės ekologinės ekonominės sąmonės standartus bei mokliškai pagrįstus kraštovaizdžio struktūros rodiklius, kurie užtikrintų jos ekologinį tvarumą, psichologinį komfortą ir socialinį-ekonominį žemėnaudos racionalumą.

Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių rengimo stadijoje laikomasi Lietuvos teritorijos bendrajame plane taikytų metodologinių kraštovaizdžio tvarkymo strategijų išskyrimo nuostatų. Kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonų sistemos kūrimo metodinį pamatą formuoja šios žemiau išvardintos principinės planuojamo kraštovaizdžio kategorijos:

- intensyviai antropogeniškai keičiamas ir technogenizuojamas kraštovaizdis urbanistinio karkaso centruose;
- vyraujančio intensyvaus naudojimo agrarinių ir miškingų teritorijų kraštovaizdis;
- vyraujančio tausojančio naudojimo agrarinių ir miškingų teritorijų kraštovaizdis gamtinio karkaso įtakos arealuose;
- vyraujančio konservacinio naudojimo prioriteto kraštovaizdis arealuose su gausiais konservacinę vertę turinčiais gamtiniais bei kultūriniais teritoriniais kompleksais.

Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių (konceptijos) rengimo stadijoje kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonos yra išskiriamos remiantis esamos būklės erdvinės analizės duomenimis (išvadomis), įvertinus svarbiausių funkcinų prioritėtų pasiskirstymą rajono teritorijoje, teritorijos naudojimo ir apsaugos santykinį laipsnį, o taip pat remiantis:

1) Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos įvairaus hierarchinio rango kraštovaizdžio morfologinių vienetų (ruožų, sričių, rajonų) gamtinio ir sukultūrinimo pobūdžio vertinimu atliktu esamos būklės analizės rengimo metu. Tai sudaro prielaidas objektyviau teritoriškai diferencijuoti plotus pagal jų vystymo intensyvumą bei naudojimo režimo pobūdį;

2) Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos kraštovaizdžio vizualinės struktūros tipų ir estetinio potencialo vertinimo schema (LRBP), padedančia formuoti kraštovaizdžio tvarkymo zonų vizualinio reguliavimo nuostatas;

3) Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos gamtinio karkaso lokalizacija ir jo geoekologinio potencialo vertinimu, leidžiančiu teritoriniu atžvilgiu objektyviau numatyti teritorijos vystymo intensyvumą, ypač tausojančio naudojimo zonas bei nustatyti šių teritorijų naudojimo režimo pobūdį;

4) Patvirtintais kompleksiniais (bendraisiais) planais;

5) Patvirtintais saugomų teritorijų specialiaisiais planais;

7) Miškų ūkinių grupių nustatymo planais.

Remiantis Lietuvos teritorijos bendrajame plane detalizuotais kraštovaizdžio tvarkymo sprendiniais bei juos atitinkamai detalizuojant bei konkretizuojant stambesniame mastelyje, pagal teritorijos vystymo strategijos pobūdį Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje teoriškai gali būti nustatomos tokios kraštovaizdžio tvarkymo strategijos:

SAUGANČIO IR TAUSOJANČIO NAUDOJIMO STRATEGIJŲ GRUPĖ

VYRAUJANČIOS KONSERVACINĖS APSAUGOS STRATEGIJŲ GRUPĖ (A-B)

- 1 - Konservacinės apsaugos strategija
- 2 - Konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo strategija

VYRAUJANČIO REKREACINIO NAUDOJIMO STRATEGIJŲ GRUPĖ (C)

- 3a - Rekreacinio naudojimo ir dalinės konservacinės apsaugos strategija
- 3b - Rekreacinio naudojimo ir funkcinės konversijos strategija
- 3c - Intensyvaus rekreacinio naudojimo strategija

VYRAUJANČIO TAUSOJANČIO BIOPRODUKČINIO NAUDOJIMO STRATEGIJŲ GRUPĖ (D)

- 4a - Tausojančio bioprodukcinio naudojimo ir konservacijos strategija
- 4b - Tausojančio bioprodukcinio naudojimo karstiniame regione strategija
- 4c - Tausojančio bioprodukcinio naudojimo strategija
- 4d – Bioprodukcinio naudojimo ir dalinės konservacijos reglamentai

INTENSYVAUS NAUDOJIMO STRATEGIJŲ GRUPĖ

VYRAUJANČIO INTENSYVAUS BIOPRODUKČINIO NAUDOJIMO STRATEGIJŲ GRUPĖ (E)

- 5 - Intensyvaus bioprodukcinio naudojimo strategija

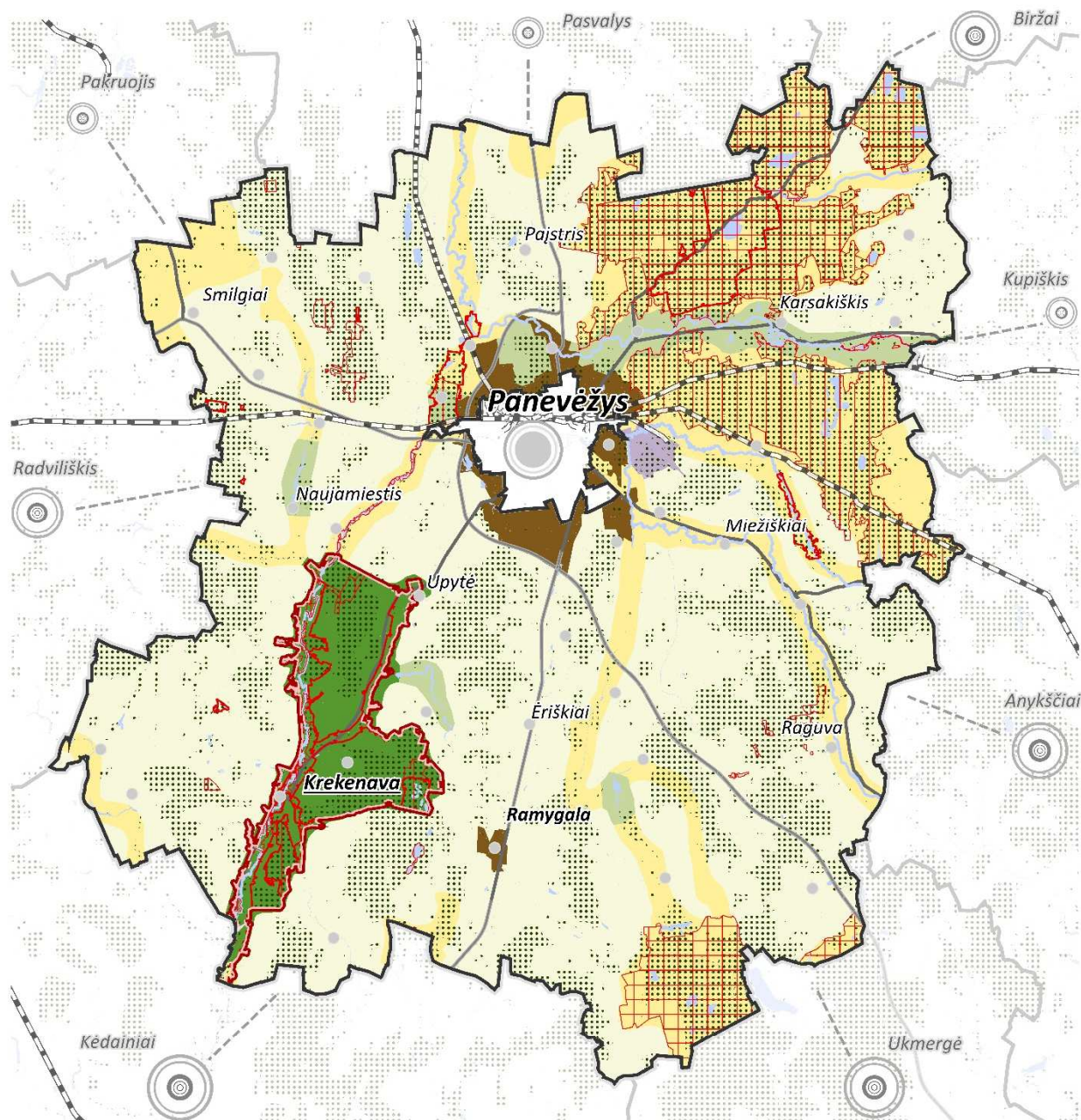
VYRAUJANČIO URBANISTINIO VYSTYMO STRATEGIJŲ GRUPĖ (F)

- 6a - Ekstensyvios urbanizacijos strategija
- 6b – Intensyvios urbanizacijos strategija

VYRAUJANČIO TECHNOLOGINIO VYSTYMO STRATEGIJŲ GRUPĖ (G)

- 7a - Infrastruktūros ir pramonės kompleksų formavimo strategija
- 7b - Kasybos vystymo strategija

Išanalizavus realią situaciją konstatuota, kad Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje didesniuose ar mažesniuose plotuose pasireiškia dešimt teoriškai išskirtų strategijų tipų – 2, 3b, 3c, 4b, 4c, 4d, 5, 6a, 6b, 7a. Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje nustatytų kraštovaizdžio tvarkymo strategijų lokalizacija pateikiama schemoje Nr. 6.1.

SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI

- Panevėžio rajono savivaldybės riba
- Savivaldybės riba
- Miestai, miesteliai
- Miškai
- Upės
- Vandens telkiniai
- Susisiekimo infrastruktūra**
- Magistraliniai keliai
- Krašto keliai
- Geležinkeliai

Saugomos teritorijos

- Krekenavos regioninis parkas
- Draustinis
- Buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST)
- Paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST)

Kraštovaizdžio tvarkymo strategijos

- B. Ypatingą konservacinę bei rekreacinę vertę turinčių teritorijų tvarų naudojimą ir vertybių išsaugojimą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija

- C. Kraštovaizdžio rekreacinės aplinkos apsaugą ir racionalų naudojimą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija
- D. Bioprodukcinio naudojimo racionalų ekologinį reguliavimą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija
- E. Intensyvių bioprodukcinių naudojamų skatinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija
- F. Esamų bei perspektyvinių urbanizacijai skirtų teritorijų tvarkymo reglamentų formavimo strategija
- G. Esamų bei perspektyvinių industriinių teritorijų tvarkymo reglamentų formavimo strategija

6.1. pav. Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje nustatytų kraštovaizdžio tvarkymo strategijų lokalizacija

6.1.1. Kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonų lokalizavimas

Vyraujančios konservacinės apsaugos strategijų grupėje pirmasis **(A)** kraštovaizdžio tvarkymo strategijų tipas, kurios vystymas apima nustatytų aplinkosauginių reglamentų ir konservacinės funkcijos realizavimo efektyvumo užtikrinimą. Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje nėra identifikuotų rezervatams išskirtų zonų.

Antrasis **(B)** šios grupės kraštovaizdžio tvarkymo strategijų tipas yra polifunkcinis ir nustatomas esamų bei perspektyvinių valstybinių parkų teritorijoms. Tokia teritorija Panevėžio rajono savivaldybėje yra išskirta Krekenavos regioninio parko teritorijoje.

Vyraujančio rekreacinio (viešojo) naudojimo strategijų grupėje **(C)** skiriami du kraštovaizdžio tvarkymo strategijų tipai **(3b, 3c)**, kurie yra taikomi esamo bei perspektyvinio rekreacinio naudojimo arealams, kuriuose tikslinga formuoti ir palaikyti rekreacinį kraštovaizdį su viešajai rekreacijai palankia aplinka bei reikalinga infrastruktūra. Pirmoji šios grupės tvarkymo strategija **(3b)** Panevėžio rajono teritorijoje išskirta aplink Liberišio, Stepanionių, Jotainių tvenkinius, aplink Lėvens upę nuo Paliūniškio iki Bygailių ir į vakarus nuo Panevėžio miesto, ties Sanžilės upeliu. Savivaldybėje intensyvaus rekreacinio naudojimo režimas **(3c)** siūlomas teritorijose šiauriau Panevėžio miesto, aplink Lėvens upę nuo Panevėžio aplinkkelio iki Paliūniškio.

Vyraujančio tausojančio bioproductinio naudojimo strategijų tarpe ketvirtosios **(D)** grupės strategijos zonas atstovauja esamos ir planuojamos saugomos teritorijos (draustiniai, NATURA 2000 teritorijos) **(4a)**, pagrindinės nacionalinės ir regioninės svarbos gamtinio karkaso teritorijos, nepersidengiančiomis su saugomomis teritorijomis - **(4c)**, bei nacionalinės ir regioninės svarbos gamtinio karkaso plotai (vidinio stabilizavimo arealai), patenkantys į Žaliosios girios, Taujėnų-Užulėnio miškų biosferos poligonų teritorijas, kuriose naudojimo režimas derinamas su dalinės konservacijos reglamentais - **(4d)**. Visose šiose teritorijose numatomas dominuojantis tausojantis bioproductinis naudojimas. Tausojančio naudojimo arealų vystymas turi atitikti palaikomojo vystymo sampratą, kuri įpareigoja adaptuoti esamą naudojimą, atsižvelgiant į vietos gamtinio pagrindo specifiką ir laikantis ekologinių teritorijos tvarkymo reikalavimų. Vieni iš pagrindinių tikslų turėtų būti gamybinių procesų ekologizavimo, kraštovaizdžio ekologinės pusiausvyros užtikrinimo ir palaikymo siekimas.

Vyraujančio intensyvaus bioproductinio naudojimo strategijų grupę Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje sudaro žymesnių ekologinių ribojimų nekeliantys didesnėje rajono teritorijos dalyje esančių molingų ir molingų banguotų (rumbėtų) lygumų kraštovaizdžio arealai **(E)**, kuriuose rekomenduojama išlaikyti intensyvų bioproductinį naudojimą, ieškant optimalių šios veiklos realizavimo formų, užtikrinant racionalų ir efektyvų turimų išteklių naudojimą (dirvožemio derlingumo ir produktyvumo išlaikymą), bei aplinkosauginių reikalavimų laikymąsi orientuotą į hidrologinių ir biologinių resursų apsaugą.

Vyraujančio urbanistinio vystymo strategijų grupė **(F)**: Panevėžio rajono savivaldybės urbanizuojamų teritorijų, esančių urbanistinių centrų įtakos zonoje, vystymo (užstatymo plėtojimas siejamas su atitinkamu naudmenų struktūros formavimu, skirtu optimalesnei erdvinei kraštovaizdžio struktūrai užtikrinti) strategijomis **(6a, 6b)**.

Infrastruktūros ir/ar pramoninės teritorijoms savivaldybės teritorijoje taikoma vyraujančio technologinio vystymo pramoninių-logistinių kompleksų **(7a)** strategija **(G)**. Su esamų industrinių teritorijų tvarkymo reglamentų (infrastruktūros formavimo) strategijos kryptimi siejama ir Pajuosčio aerodromo teritorija, išsidėsčiusiai į rytus nuo Panevėžio miesto.

Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcijos kraštovaizdžio sprendiniai galioja tiek, kiek neprieštarauja saugomas teritorijas, Europos ekologinio tinklo Natura 2000 apsaugą bei veiklą jose reglamentuojantiems teisės aktams.

6.2. Gamtinis karkasas

Lietuvos Respublikos teritorijos gamtinio karkaso erdvinė koncepcija ir lokalizavimo modelis buvo nustatyti LR Seimo patvirtintame Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane. Šio modelio sudarymo principai remiasi 2001 m. priimtame LR Saugomų teritorijų įstatyme (Žin., 2001, Nr. 108-3902). Gamtinio karkaso nuostatuose (Žin., 2007, Nr. 22-858 ir vėlesnėse nuostatų redakcijose) įteisinta gamtinio karkaso sampratos geoeologinė koncepcija, pagrindiniai gamtinio karkaso planavimo, bei teritorijų naudojimo apribojimų nustatymo principai.

Pagal minėtus dokumentus - gamtiniu karkasu suprantamas vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, kitų aplinkosaugai svarbių teritorijų ar buveinių, taip pat augalų ir gyvūnų migraciją tarp jų.

Pagrindinė Panevėžio rajono savivaldybės gamtinio kraštovaizdžio, kaip teritorinės sistemos stabilumo garantija yra pilnavertis gamtinis karkasas - kompensacinė ekologinė sistema su atitinkama reglamentų sistema. Šiuo metu rajono teritorijoje gamtinis karkasas susideda iš šių metafunkcinių dalių:

- geoeologinių takoskyrų;
- geosistemų stabilizavimo arealų;
- migracijos koridorių.

Gamtinio karkaso, kaip ekologinio kompensavimo funkciją realizuosiančios kraštovarkinės struktūros, nustatymo būtinumą formuoja šie siekiai:

- sukurti vientisą, įvairaus hierarchinio lygmens gamtinių ekologinio kompensavimo teritorijų tinklą, užtikrinantį kraštovaizdžio geoeologinę pusiausvyrą ir gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, sudaryti prielaidas biologinei įvairovei išsaugoti;
- sujungti didžiausią ekologinę svarbą turinčias buveines, jų aplinką bei gyvūnų ir augalų migracijai reikalingas teritorijas;
- saugoti gamtinį, gamtinį - kultūrinį kraštovaizdį bei gamtinius rekreacinius išteklius;
- didinti agrariškai degraduotų teritorijų miškingumą;
- išlaikyti ir formuoti įvairiaamžę ir įvairiarūšę miškų medynų struktūrą;
- optimizuoti, pagrįstai valdyti kraštovaizdžio urbanizacijos, technogenizacijos, bei žemės ūkio plėtrą.

Panevėžio rajono savivaldybėje gamtinį karkasą sudaro:

1. **geoeologinės takoskyros** – teritorijų juostos, jungiančios ypatinga ekologine svarba bei jautrumu pasižyminčias vietas: upių aukštupius, vandenskyras, aukštumų ežerynus, kalvynus, pelkynus, priekrantes, požeminių vandenų intensyvaus maitinimo ir karsto paplitimo plotus. Jos skiria stambias gamtines ekosistemas ir palaiko bendrąją gamtinio kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą;

Geoeologinėms takoskyroms Panevėžio rajono savivaldybės gamtiniame karkase priskiriama:

- Regioninės svarbos Nevėžio ir Lėvens upių vandenskyros ašis, praeinanti šiaurine Panevėžio rajono savivaldybės dalimi iš rytų į vakarus.

2. migracijos koridoriai – slėniai, raguvynai bei dubakloniai, kitos teritorijos, kuriomis vyksta intensyvi medžiagų, energijos ir gamtinės informacijos srautų apykaita ir augalų bei gyvūnų rūšių migracija.

Migracijos koridoriams Panevėžio rajono savivaldybės gamtiniame karkase priskiriami šie slėnių arba dubaklonių teritorijų ruožai:

- Regioninės svarbos Nevėžio, Lėvens ir Pyvesos upių senslėniai;
- Rajoninę (vietinę) svarbą turintys Nevėžio ir Lėvens intakai su savo slėniais ir pakrančių medynais ar jų atkarpos Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje.

3. geosistemų vidinio stabilizavimo arealai – teritorijos, galinčios pakeisti šoninį nuotėkį ar kitus gamtinės migracijos srautus, taip pat reikšmingos biologinės įvairovės požiūriu: želdinių masyvai ir grupės, natūralios pievos, pelkės bei kiti vertingi stambiųjų geosistemų ekotopai. Šios teritorijos kompensuoja neigiamą ekologinę įtaką gamtinėms geosistemoms.

Vidinio stabilizavimo arealams Panevėžio rajono savivaldybės gamtiniame karkase priskiriamos šios teritorijos:

- Regioninės svarbos vidinio stabilizavimo arealas, apimantis *Žaliosios girios ir prie jos prisišliejusią* miškų masyvas;
- Rajoninės (vietinės) svarbos vidinio stabilizavimo arealai labiau miškinguose arealuose *mozaikiškai išsibarstę visos savivaldybės teritorijoje.*

Pagal svarbą gali būti skiriamos tarptautinės (europinės), nacionalinės, regioninės ir vietinės reikšmės gamtinio karkaso dalys.

Pagal galiojančio savivaldybės bendrojo plano sprendinius gamtinio karkaso elementams nustatytos kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipus išreiškiančios, gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptys ir sąsajos su esamos būklės analizės metu identifikuotu GK teritorijos dalių geoekologiniu potencialu:

- 1) (D) tvarkymo tipas (Natūralaus kraštovaizdžio pobūdžio išlaikymas ir saugojimas.). Atitinka patikimo geoekologinio potencialo teritorijos (T1, M1, S1);
- 2) (E) tvarkymo tipas (Natūralaus kraštovaizdžio pobūdžio atstatymas (Esamo kraštovaizdžio natūralumo palaikymas ir stiprinimas)). Atitinka riboto ir silpno geoekologinio potencialo teritorijos (T2, M2, S2);
- 3) (F) tvarkymo tipas (Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai). Atitinka pažeisto geoekologinio potencialo teritorijos (T3, M3, S3);
- 4) (G) tvarkymo tipas (Kraštovaizdžio natūralumą atstatančių elementų integravimas ir atkūrimas pažeistose urbanizuotose teritorijose). Atitinka pažeisto geoekologinio potencialo teritorijas urbanizuotuose arealuose (T3, M3, S3).

6.1 lentelė. Gamtinio karkaso teritorijos (ha / %) Panevėžio rajone

Gamtinio karkaso sudėtinės dalys ir jų tvarkymo kryptys	Panevėžio r. savivaldybė (217707 ha / %)
GEOEKOLOGINĖS TAKOSKYROS	27748 / 13
T1	16428,9 / 7,5
T2	3313,6 / 1,5
T3	8005 / 3,6
MIGRACIJOS KORIDORIAI	30378 / 14

M1	0/0
M2	976,2/0,5
M3	29401,4/13,5
VIDINIO STABILIZAVIMO AREALAI	64216 / 29
S1	40404,9 / 18,5
S2	6312,6 / 3
S3	17499,0 / 8
VISAS GAMTINIS KARKASAS	122342 / 56

6.2. lentelė. Numatoma gamtinio karkaso teritorijų struktūra pagal tvarkymo tipus (ha / %)

Gamtinio karkaso sudėtinės dalys	Panevėžio r. sav. teritorija 217707 ha / %
<i>Natūralus kraštovaizdžio pobūdžio palaikymas ir saugojimas (D)</i>	56656 / 26
<i>Natūralaus kraštovaizdžio pobūdžio atstatymas (Esamo kraštovaizdžio natūralumo palaikymas ir stiprinimas) (E)</i>	10602 / 5
<i>Grąžinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (F)</i>	54821 / 25
<i>Kraštovaizdžio natūralumą atstatančių elementų integravimas ir atkūrimas pažeistose urbanizuotose teritorijose (G)</i>	262 / 0,1
VISAS GAMTINIS KARKASAS	122342 / 56

Savivaldybės teritorijoje lokalizuota gamtinio karkaso sistema, kokia ji numatyta koncepcijoje realių alternatyvų neturi. Bet kokia kitokia koncepcija paremta alternatyva, lygiai taip pat, kaip ir mažesnio bendro ploto ar kitokio teritorinio išdėstymo gamtinio karkaso struktūra (išskyrus didesnę rajono savivaldybės teritorijos dalį apimančią GK sistemą) nesudaro realių prielaidų teritorijos geoekologinio stabilumo suformavimui ir palaikymui. Siekiant gamtiniam karkasui priskiriamų teritorijų ekologinio bei teritorinio optimizavimo formuojant sprendinius tikslinga atlikti šiuos GK teritorijų optimizavimu susijusius veiksmus:

- detalizuoti ir patikslinti gamtinio karkaso komponentų ribas, tuo pačiu integruojant vietinės svarbos GK elementus;
- remiantis esamų atskirų gamtinio karkaso dalių geoekologiniu potencialu numatyti jų tvarkymo kryptis;
- identifikuoti tvarkymo kryptyse numatytų veiksmų realizavimo priemonės.

Teritorijoje lokalizuoto gamtinio karkaso formavimo politikos ir funkcinėse zonose numatytų kraštovaizdžio formavimo krypčių realizavimo įmanoma siekti šiais pagrindiniais būdais:

- palaikant fizinių bei juridinių asmenų teikiamas gamtinio kraštovaizdžio natūralumo didinimo iniciatyvas;
- ieškant bei skatinant gamtinio kraštovaizdžio natūralumo didinimo iniciatyvas bei investicijas;
- gamtinio kraštovaizdžio natūralumo didinimo iniciatyvų aktyvus organizacinis bei finansinis rėmimas optimizuojant valstybės ir (arba) savivaldybės mokestinę politiką.

7. GAMTINĖ APLINKA

7.1. Konceptijos sprendinių nuostatos saugomų teritorijų atžvilgiu

Saugomose teritorijose bei Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijose veikla vykdoma vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymu, saugomų teritorijų planavimo dokumentais bei kitais veikslo juse reglamentuojančiais teisės aktais. Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcijos alternatyvų sprendiniai galioja tiek, kiek neprieštarauja saugomas teritorijas bei veiklą juse reglamentuojantiems teisės aktams.

Pagal Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 4 straipsnio 4 punktą, Vyriausybės patvirtintų specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai turi aukštesnę teisinę galią už savivaldybės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinius ir privalomai taikomi savivaldybėms rengiant, keičiant ar koreguojant savivaldybės lygmens teritorijų planavimo dokumentus.

Šio bendrojo plano koncepcijos alternatyvų sprendiniuose laikomasi principo, kad Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje nenumatomos naujos urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinės zonos saugomose teritorijose – draustiniuose, biosferos poligonuose, Natura 2000 teritorijose. Draustiniuose bei Natura 2000 teritorijose pagal atskirą teritorijos pobūdį numatomos miškų ir miškingų teritorijų, vandeny, žemės ūkio teritorijų funkcinės zonos. Pagal šių teritorijų jautrumą, lygiagrečiai funkciniam zonavimui formuojamos atitinkamos kraštovaizdžio tvarkymo zonos, kurios nusako konservacinės apsaugos, tausojantį naudojimą.

Nuostatos saugomų teritorijų atžvilgiu taikomos vienodai abejoms Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcijos alternatyvoms.

7.2. Gamtosaugos kryptys

Planuojama Panevėžio rajono savivaldybės teritorija pasižymi sąlyginai monotonišku kraštovaizdžiu, kurį sąlygoja teritorijoje vyraujantys intensyvios agrarinės veiklos stipriai paveiktas lygumų kraštovaizdis. Mažai antropogeniškai įsavitos savivaldybės teritorijos dalys yra itin svarbios palaikant bendrą teritorijos ekologinį stabilumą, ir tuo pačiu kaip rekreacinį aktyvumą stiprinantis faktorius. Tokios teritorijos Panevėžio rajono savivaldybėje sudaro sąlyginai nedidelę rajono dalį.

Racionalaus gamtinių išteklių naudojimo ir apsaugos, gamtinio, ir gamtinio-kultūrinio kraštovaizdžio stabilumo, savitumo bei bioįvairovės išsaugojimo bei aplinkos sveikumo (kokybės) užtikrinimo siekis tiesiogiai įtakoja teritorijos vystymo koncepcijos formavimą, teritorijos funkcinių prioritetų, naudojimo ir apsaugos reglamentų nustatymą.

Žemiau pateikiamos pagrindinės gamtosaugos kryptys - gamtos išteklių tausojamo naudojimo ir apsaugos, gamtinės aplinkos - kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugos, aplinkos kokybės apsaugos atstovaujančios specialiųjų tikslų grupės, kurios numatomos Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos vystymo koncepcijos stadijoje.

Gamtos išteklių tausojamo naudojimo ir apsaugos:

- Užtikrinti požeminio, tame tarpe gruntinio, gėlo vandens išteklių apsaugą – veiksmai orientuojami į vandens išteklių kiekybės ir kokybės kitimo kontrolę, griežtų taršos prevencijos priemonių taikymą, ypač esamos ir numatomos individualios gyvenamosios statybos masyvuose, ypatingą dėmesį skiriant reikalavimų, numatytų vandens šulinių ir gręžinių, vandenviečių SAZ juostoms laikymuisi, individualių namų ir kitos paskirties sklypų užstatymo intensyvumo ypač blogo ir kaitaus gelmių izoliuotumo teritorijose ir kraštovaizdžio požiūriu vaizdingose teritorijose, bei natūralios (ekokompensaciniu požiūriu efektyvios) dangos dalies didinimo strategijos laikymosi.
- Išvengti išlikusio natūralaus hidrografinio tinklo struktūros keitimo, skatinant sureguliuotų vandentėkmių savaiminės renatūralizacijos procesus – saugoti rajono teritorijoje išlikusius natūralius hidrografinio tinklo elementus, jų krantus nuo antropogeninio poveikio (užstatymo ir kitos taršios ar hidrosistemos atsparumą taršai mažinančios veiklos), nevykdyti jų reguliavimo, kanalizavimo, o priešingai, sudaryti teises ir praktines prielaidas jų renatūralizacijai bei buvusio hidrologinio režimo atstatymui stipriai melioracijos paveiktose rajono teritorijos dalyse. Išsaugoti teritorijoje esančias išlikusias pelkėtas teritorijas, medžių grupes ir pavienius medžius agrarinėse teritorijose. Sudaryti sąlygas pelkėtų teritorijų atsikūrimui. Užtikrinti objektyvų (gamtinių požymių sąlygotą) vandentėkmių ir stovinčių vandens telkinių apsauginių juostų nustatymą ir pilnavertį jų funkcionavimą. Užtikrinti savaiminėmis iniciatyvomis pagrįstą ar įvairaus pobūdžio paramos skatinamą žemės naudmenų naudojimo ekstensyvinimą ekologiškai jautriose teritorijos dalyse. Aplinkosaugos požiūriu vertinti visas stambesnes hidrotechnines statybas bei hidrografinio tinklo rekonstrukcijas.
- Užtikrinti esamų gamtinių - rekreacinių išteklių – vandens telkinių, santykinai natūralaus ir raiškaus kraštovaizdžio zonų išsaugojimą, apsaugą nuo užstatymo, kitokio pobūdžio vizualinės taršos bei racionalų naudojimą. Numatyti gamtinių – rekreacinių išteklių kiekio, jų prieinamumo, reprezentavimo ir infrastruktūros kokybės didinimo būdus, priemones bei išskirti tam tinkamas potencialias teritorijas (pagrindu laikant teritorijoje suformuotą gamtinio karkaso struktūrą ir į ją patenkančias upes, upelius, šaltinius, pavienius natūralius ežerus ir dirbtinius vandens telkinius). Nustatyti gamtinės rekreacinės aplinkos ypatumus ir potencialų atsparumą atitinkantį ekstensyvių ar intensyvių naudojimą, rekreacinės infrastruktūros plėtojimą.

Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugos:

- Formuoti racionalią, ekologiškai pagrįstą Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos (apimančios banguotąsias ir plokščiąsias morenines lygumas bei moreninį gūbrį) miškingos agrarinės, agrarinės, agrarinės - miškingos teritorijos žemėnaudos struktūrą, galinčią užtikrinti rajono teritorijos geoekologinį stabilumą - teritoriškai subalansuoti kultūrinio kraštovaizdžio formavimą, racionaliai teritoriškai išdėstant gyvenamosios mažaaukštės, gamybinės, rekreacinės ir kitos paskirties teritorijas, išlaikant natūralių ir didinant pusiau natūralių teritorijų plotą intensyviai agrarizuotose ir intensyviau urbanizuotose rajono teritorijos dalyse. Užtikrinti reikiamą gamtinio karkaso – ekologinio kompensavimo sistemos formavimą, numatant teises ir fizines priemones galinčias atkurti ir padidinti GK teritorijų geoekologinį potencialą.
- Išvengti santykinai gamtinio kraštovaizdžio struktūros darymo ir degradavimo gamtinio karkaso teritorijose – įvairaus pobūdžio užstatymo plėtos kryptis ir kitus infrastruktūros komponentus,

numatyti ne gamtinio karkaso teritorijose, nesant galimybei, užstatymo pobūdis ir intensyvumas turi neprieštarauti gamtinio karkaso nuostatomis, bendruose bei specialiuose teritorijos planavimo dokumentuose (kuriose numatomi gamtinio karkaso tvarkymo principai) konkrečiai teritorijai, sklypų grupėms, ar atskiriems sklypams numatytiems parametrams. Tuo pačiu užtikrinti didesnes priklausomųjų želdynų normas naujai formuojamuose sodybiniuose sklypuose, ar kvartalinio užstatymo plotuose. Taip pat kryptingai formuoti savivaldybės teritorijoje lokalizuotų gamtinio karkaso sistemos dalių (ypač migracijos koridorių) kraštovaizdį, atkuriant devastuotų – stipriai agrariškai įsavintų teritorijų natūralumą.

- Apsaugoti, atstatyti, praturtinti antropogeninės aplinkos ekosistemas - sustabdyti natūralių ir subnatūralių biocenozų naikinimą intensyviai urbanizuotose planuojamos teritorijos dalyse, (pagrindė individualių gyvenamųjų namų plėtros ir transformuojamose mažaaukštės gyvenamosios statybos zonose), palaikyti jų savaiminio atsikūrimo procesus, didinti juose biologinę įvairovę, užtikrinti reikiamą biologinės įvairovės išsaugojimo požiūriu vertingų teritorijų apsaugą.

Aplinkos kokybės apsaugos:

- Sumažinti paviršinių vandenų teršimą - vykdant nuotekų (buitinių, paviršinių, gamybinių) surinkimo tinklų ir valymo įrenginių modernizavimą naujos gyvenamosios statybos plotuose, optimizuojant jų eksploatavimą, diegiant naujas azoto ir fosforo šalinimo technologijas, plečiant vietinio valymo technologijų taikymą (tose vietose, kur centralizuotų vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemų įrengimas ekonomiškai nerentabilus). Ypatingą dėmesį skirti iš kritulių susidarančių nuotekų (lietaus nuotekų) racionaliam panaudojimui, lokalizavimui jo susiformavimo vietoje, jei reikia valymui gyvenamosios ir kitos paskirties teritorijose. Įvertinti ir taikyti priemones, kuriomis būtų siekiama sumažinti pasklidusios taršos iš intensyviai dirbamų agrarinių teritorijų mastą.
- Sumažinti oro taršą iš mobilių taršos šaltinių - Aplinkos oro higieninės būklės pagerinimo tikslu, intensyvaus transporto srautų judėjimo koridoriuose esančiuose greta urbanizuotų arba analizuojamų teritorijų formuoti apsauginės paskirties želdynus, taip pat kaip ir esamų bei planuojamų pramonės paskirties teritorijų, komunalinių objektų sanitarinės apsaugos zonose.
- Sumažinti dirvožemio taršą ir dirvožemio dangos degradavimą – inventorizuoti teritorijoje esančius potencialius dirvožemio taršos židinius (žmogaus ūkinės veiklos objektai, intensyvios agrarinės veiklos teritorijos iš kurių teršiančios medžiagos gali patekti į aplinką koncentruotu ar paskliduoju būdu), taikyti taršos prevencijos priemones. Mažinti dirvožemio degradavimo tempus, užtikrinti optimalių dirvos fizinių ir cheminių savybių išlaikymą bei atkūrimą intensyvios agrarinės veiklos zonose.

7.3. Saugomos teritorijos

Saugomų teritorijų paskirtis yra garantuoti gamtinių ir kultūros paveldo kompleksų bei objektų apsaugą, kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, biologinę įvairovę ir genetinį fondą, gamtos išteklių atkūrimą, sudaryti sąlygas pažintinei rekreacijai, moksliniams tyrimams ir aplinkos būklės stebėjimams, propaguoti gamtos paveldo ir kultūros paveldo vertybių apsaugą Saugomų teritorijų sistema, remiantis LR Saugomų

teritorijų įstatymu, sudaro šie saugomų teritorijų tipai: konservacinės apsaugos prioriteto teritorijos – rezervatai, draustiniai ir paveldo objektai; atkuriamosios apsaugos prioriteto teritorijos – atkuriamieji sklypai, genetiniai sklypai; ekologinės apsaugos prioriteto teritorijos – ekologinės apsaugos zonos; kompleksinės saugomos teritorijos – valstybiniai parkai (nacionaliniai ir regioniniai), biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijos (biosferos rezervatai ir biosferos poligonai). Gamtinio pobūdžio saugomas teritorijas ir kitas ekologiškai svarbias teritorijas, užtikrinančias kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, į krašto tvarkymą subalansuojančią bendrą sistemą jungia gamtinis karkasas.

Konkrečių gamtinio kraštovaizdžio įvairovės apsaugą vykdančių saugomų teritorijų suvestinė pagal atskiras LR Saugomų teritorijų įstatymu nustatytas saugomų teritorijų grupes pateikiama lentelėje.

Saugomos teritorijos Panevėžio rajono savivaldybėje sudaro apie 14 % savivaldybės ploto (šalyje apie 15,3 %) ir tuo pačiu integruoja gamtos ir kultūros paveldo teritorijų ir objektų apsaugą. Atkreiptinas dėmesys į vietinio lygmens – savivaldybių saugomų draustinių tinklo plėtojimą. Šiuo metu Panevėžio rajono savivaldybėje yra tik 1 savivaldybės įsteigta saugoma teritorija. Saugomų teritorijų plotas savivaldybėje nesiekia Lietuvos vidurkio, todėl siekiant išsaugoti savivaldybėje dar išlikusius vertingus gamtinio kraštovaizdžio plotus, vietinio lygmens saugomų teritorijų tinklo plėtojimo procesui turėtų būti skiriamas reikiamas dėmesys.

7.1. lentelė. Saugomos teritorijos Panevėžio rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Pavadinimas	Plotas (ha)	Savivaldybė	Apsaugos tikslai
Regioniniai parkai				
1.	Krekenavos	11589,64 (11293,35)	Kauno apskritis, Kėdainių raj. savivaldybė, Panevėžio apskritis, Panevėžio raj. savivaldybė	išsaugoti Nevėžio vidurupio paslėnio kraštovaizdį, jo gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertybes
Kraštovaizdžio draustiniai				
1.	Sanžilės	805,24	Panevėžio m. ir Panevėžio raj. savivaldybė	-
2.	Nevėžio vidurupio	2496,32		išsaugoti Nevėžio senslėnio su senvagėmis ir natūraliomis pievomis kraštovaizdį, saugomas gyvūnų rūšis, gausias kultūros paveldo vertybes – buvusių dvarų sodybas, Bakainių piliakalnį su priešpiliu, Bakainių kapinyną, Burvelių alkakalnį, Barinės kapinyną, J. Tumo-Vaižganto sodybą ir Ustronės knygnešių muziejų
Geomorfologiniai draustiniai				
3.	Upytės	624,66	Panevėžio raj. savivaldybė	išsaugoti Upytės, Vešetos ir Liaušės upių slėnių sistemą, vertingas natūralių pievų buveines
Hidrografiniai draustiniai				
3.	Juostos	291,15	Panevėžio raj. savivaldybė	išsaugoti negilus salpinio slėnio silpnai vingiuotos Juostos upelio atkarpą

4.	Linkavos	161,66	Panevėžio raj. savivaldybė	išsaugoti Linkavos žemupio hidrografinę struktūrą, vertingas natūralių pievų buveines
<i>B o t a n i n i a i d r a u s t i n i a i</i>				
5.	Naudvario	24,03	Panevėžio raj. savivaldybė	išsaugoti Šiaurės Lietuvos lygumų plačialapių miškų augalijos kompleksą su retų rūšių augalų augimvietėmis
6.	Viržonų	24,04	Panevėžio raj. savivaldybė	išsaugoti Viržonų pelkę su retų rūšių augalų augimvietėmis
<i>B o t a n i n i a i - z o o l o g i n i a i d r a u s t i n i a i</i>				
7.	Gringalių	463,93	Panevėžio raj. savivaldybė	išsaugoti Gringalių mišką su reta augalija ir gyvūnija, saugomų vabzdžių – baltamargių šaškyčių, didžiųjų auksinukų ir niūriaspalvių auksavabalių – populiacijas
8.	Pašilėlių	531,54	Panevėžio raj. savivaldybė	išsaugoti botaniniu ir zoologiniu požiūriais vertingą pelkyną (aukštapelkė ir žemapelkė) su apypelkio pievomis ir aplinkiniais šilais. Draustinio teritorijoje auga į Raudonąją knygą įrašyti augalai (baltijinė gegūnė, dėmėtoji gegūnė, mažoji gegužraibė), peri teterviniai, didžiosios kuolingos, griciukai.
9.	Žaliosios girios	3102,87	Panevėžio raj. savivaldybė	išsaugoti charakteringas Vidurio Lietuvos lygumai miško augalų bendrijas ir gyvūniją
<i>T e l m o l o g i n i a i d r a u s t i n i a i</i>				
10.	Ramygalos	291,59	Panevėžio raj. savivaldybė	išsaugoti Pašilių pelkinį kompleksą su Nevėžio žemumai būdingomis biocenozėmis, saugomų vabzdžių – auksuotųjų šaškyčių – ir augalų – žvilgančiųjų riestūnių – populiacijas
<i>G e n e t i n i a i d r a u s t i n i a i</i>				
11.	Naudvario miško ąžuolo	3,81	Panevėžio raj. savivaldybė	Išsaugoti Naudvario miško paprastojo ąžuolo (<i>Quercus robur</i> L.) populiacijos genetinę įvairovę kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos atsikūrimą arba atkūrimą jos dauginamąja medžiaga
12.	Prievačkos miško beržo	4,37	Panevėžio raj. savivaldybė	Išsaugoti Naudvario miško paprastojo ąžuolo (<i>Quercus robur</i> L.) 24,1 populiacijos genetinę įvairovę kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos atsikūrimą arba atkūrimą jos dauginamąja medžiaga
13.	Valakų miško ąžuolo	12,15	Panevėžio raj. savivaldybė	Išsaugoti Valakų miško paprastojo ąžuolo (<i>Quercus robur</i> L.) populiacijos genetinę įvairovę kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos

				atsikūrimą arba atkūrimą jos dauginamąja medžiaga
14.	Žaliosios girios juodalksnio	14,44	Panevėžio raj. savivaldybė	Išsaugoti Žaliosios girios juodalksnio (<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaertn.) populiacijos genetinę įvairovę kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos atsikūrimą arba atkūrimą jos dauginamąja medžiaga
15.	Žaliosios girios pušies	14,34	Panevėžio raj. savivaldybė	Išsaugoti Žaliosios girios paprastosios pušies (<i>Pinus sylvestris</i> L.) medžių populiacijos genetinę įvairovę kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos atsikūrimą arba atkūrimą jos dauginamąja medžiaga
<i>Istoriniai draustiniai</i>				
16.	Upytės	37,03	Panevėžio raj. savivaldybė	išsaugoti istoriniu požiūriu vertingą Upytės, Tarnagalos piliakalnį, vadinamą Čičinsko kalnu, Upytės Šv. Karolio Baromėjaus bažnyčios statinių kompleksą ir Upytės kapinyną
<i>Urbanistiniai/architektūriniai draustiniai</i>				
17.	Krekenavos	24,69	Panevėžio raj. savivaldybė	išsaugoti Krekenavos miestelio istorinės dalies urbanistinę (planinę, erdvinę, tūrinę) struktūrą, tradicinį visos teritorijos ir joje esančių atskirų sklypų užstatymo tipą (-us), tradicinę statinių architektūrinę išraišką, Krekenavos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių kompleksą, kitus jame esančius kultūros paveldo objektus ir jų aplinką
<i>Biosferos poligonai</i>				
18.	Taujėnų – Užulėnio miškų biosferos poligonas	22531,6 (4851,81)	Ukmergės raj. savivaldybė, Panevėžio raj. savivaldybė	Išsaugoti miškų ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti j. gandro (<i>Ciconia nigra</i>), maž. erelio rėksnio (<i>Aquila pomarina</i>), gervės (<i>Grus grus</i>), pilkosios meletos (<i>Picus canus</i>), vid. genio (<i>Dendrocopos medius</i>) ir baltnugario genio (<i>Dendrocopos leucotos</i>) populiac. terit.
19.	Žaliosios girios biosferos poligonas	14174,41 (13395,02)	Panevėžio raj. ir Kupiškio raj. savivaldybės	Išsaugoti Žaliosios girios ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti juodojo gandro (<i>Ciconia nigra</i>), vapsvaėdžio (<i>Pernis apivorus</i>), žvirblinės pelėdos (<i>Glucidium passerinum</i>) populiacijas teritorijoje

Duomenų šaltinis: Valstybinis saugomų teritorijų kadastras

Bendrają Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos biologinės įvairovės (genetinio fondo) apsaugos sistemą užtikrina speciali, aukščiau paminėtų valstybinių saugomų teritorijų sistema bei su ja koordinuojamas ir jai subordinuojamas pagal Europos Sąjungos paukščių (EEC79/409) ir buveinių (EEC 92/43) direktyvas formuojamas europinę biologinę svarbą turinčių Natura 2000 teritorijų tinklas.

Panevėžio rajono savivaldybėje biologinės įvairovės apsaugos sistemai be jau paminėtų biosferos poligono ir valstybinių draustinių priklauso nacionalinę ST sistemą perdengiančio Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijos – buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST) ir Paukščių apsaugai svarbių teritorijos (PAST).

Aukščiau minėta, konkreti biologinės įvairovės apsaugą vykdančių saugomų teritorijų suvestinė pagal atskiras LR Saugomų teritorijų įstatymų nustatytas nacionalinių saugomų teritorijų grupes bei pagal Natura 2000 kategorijas pateikiama 7.2. – 7.3. lentelėse. Reikiamas apsaugos statusas bus nustatomas ir kitoms europiniu buveinių bei paukščių apsaugai svarbioms Natura 2000 teritorijoms, kurios savo ruožtu yra svarbios ir gamtinio kraštovaizdžio įvairovės apsaugos aspektu.

7.2. lentelė. Natura 2000 buveinių apsaugai svarbios teritorijos Panevėžio rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Vietovės pavadinimas	Plotas, ha	Savivaldybė	Pastabos	Vertybės arba tikslai	
					Vertybės, dėl kurių atrinkta vietovė <i>(Lietuvos respublikos aplinkos ministro įsakymas Dėl vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos komisijai, patvirtinimo 2009 m. balandžio 22 d. Nr. D1-210, 2022-07-16 redakcija)</i>	Buveinių apsaugai svarbios teritorijos apsaugos tikslai <i>(Lietuvos respublikos aplinkos ministras įsakymas Dėl buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo 2018 m. balandžio 19 d. Nr. D1-317, 2022-05-03 redakcija)</i>
1.	Dvariškių kaimo apylinkės	498.1026 196	Kėdainių raj., Panevėžio raj. savivaldybės	Dalis teritorijos patenka į Kėdainių rajono savivaldybės Pašilėlių botaninį-zoologinį draustinį (dalis draustinio)	6230, Rūšių turtingi briedgaurynai; 6410, Melvenynai; 6430, Eutrofiniai aukštieji žolynai; 7230, Šarmingos žemapelkės; 9080, Pelkėti lapuočių miškai	Pasiekti buveinės „6230, Rūšių turtingi briedgaurynai“ susiformavimą ne mažesniame kaip 0,4 ha plote. Išsaugoti palankią apsaugos būklę buveinei „6270, Rūšių turtingi smilgynai“ ne mažesniame kaip 10,3 ha plote. Atkurti palankią apsaugos būklę buveinei „6270, Rūšių turtingi smilgynai“ ne mažesniame kaip 0,5 ha plote. Atkurti palankią apsaugos būklę buveinei „6410, Melvenynai“ ne mažesniame kaip 10,3 ha plote. Atkurti palankią apsaugos būklę buveinei „6430, Eutrofiniai aukštieji žolynai“ ne mažesniame kaip 0,3 ha plote. Atkurti palankią apsaugos būklę buveinei „6530, Miškapievės“ ne mažesniame kaip 8 ha plote. Atkurti palankią apsaugos būklę buveinei „7140, Tarpinės pelkės ir liūnai“ ne mažesniame kaip 12 ha plote. Atkurti palankią apsaugos būklę buveinei „7160, Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės“ ne mažesniame kaip 0,5 ha plote.

Eil. Nr.	Vietovės pavadinimas	Plotas, ha	Savivaldybė	Pastabos	Vertybės arba tikslai	
					Vertybės, dėl kurių atrinkta vietovė (Lietuvos respublikos aplinkos ministro įsakymas Dėl vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos komisijai, patvirtinimo 2009 m. balandžio 22 d. Nr. D1-210, 2022-07-16 redakcija)	Buveinių apsaugai svarbios teritorijos apsaugos tikslai (Lietuvos respublikos aplinkos ministras įsakymas Dėl buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo 2018 m. balandžio 19 d. Nr. D1-317, 2022-05-03 redakcija)
						Pasiekti buveinės „7230, Šarmingos žemapelkės“ susiformavimą ne mažesniame kaip 2,4 ha plote. Išsaugoti palankią apsaugos būklę buveinei „9080, Pelkėti lapuočių miškai“ ne mažesniame kaip 46 ha plote. Išsaugoti palankią apsaugos būklę buveinei „91D0, Pelkiniai miškai“ ne mažesniame kaip 0,6 ha plote.
2.	Nevėžio upės slėnis ties Šventybrasčiu II	526.8170 6158	Kėdainių raj. savivaldybė	Dalis patenka į Šventybrasčio kraštovaizdžio draustinį	3150 Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis; 6210 Stepinės pievos; 6270 Rūšių turtingi smilgynai; 6450 Aliuvinės pievos; 6510 Šienaujamos mezofitų pievos; 6530 Miškapievės; 9180 Griovų ir šlaitų miškai; 91E0 Aliuviniai miškai	-
3.	Taujėnų-Užulėnio miškai	22528.50 8064	Panevėžio raj., Ukmergės raj. savivaldybės	Ribos sutampa su Taujėnų-Užulėnio miškų biosferos poligono ribomis	Baltamargė šaškytė; Didysis auksinukas; Dvijuostė nendriadusė; Lūšis; Šarvuotoji skėtė; Ūdra	Išsaugoti palankioje apsaugos būklėje baltamargei šaškytei tinkamas buveinės ne mažesniame kaip 690 ha plote, kuriame būtų reguliariai aptinkami baltamargės šaškytės individai. Atkurti palankią apsaugos būklę didžiajam auksinukui tinkamose buveinėse ne mažesniame kaip 14,5 ha plote, kuriame būtų reguliariai aptinkami didžiojo auksinuko individai

Eil. Nr.	Vietovės pavadinimas	Plotas, ha	Savivaldybė	Pastabos	Vertybės arba tikslai	
					Vertybės, dėl kurių atrinkta vietovė <i>(Lietuvos respublikos aplinkos ministro įsakymas Dėl vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos komisijai, patvirtinimo 2009 m. balandžio 22 d. Nr. D1-210, 2022-07-16 redakcija)</i>	Buveinių apsaugai svarbios teritorijos apsaugos tikslai <i>(Lietuvos respublikos aplinkos ministras įsakymas Dėl buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo 2018 m. balandžio 19 d. Nr. D1-317, 2022-05-03 redakcija)</i>
						<p>Išsaugoti palankioje apsaugos būklėje dvijuostei nendriadusei tinkamas buveines ne mažesniame kaip 0,1 ha plote, kuriame būtų reguliariai aptinkami dvijuostės nendriadusės individai.</p> <p>Išsaugoti palankioje apsaugos būklėje lūšiai tinkamas buveines ne mažesniame kaip 22 000 ha plote, kuriame būtų reguliariai aptinkami lūšies individai.</p> <p>Išsaugoti palankioje apsaugos būklėje šarvuotajai skėtei tinkamas buveines ne mažesniame kaip 80 ha plote, kuriame būtų reguliariai aptinkami šarvuotosios skėtės individai.</p> <p>Atkurti palankią apsaugos būklę šarvuotajai skėtei tinkamose buveinėse ne mažesniame kaip 0,05 ha plote, kuriame būtų reguliariai aptinkami šarvuotosios skėtės individai.</p> <p>Išsaugoti palankioje apsaugos būklėje ūdrai tinkamas buveines ne mažesniame kaip 335 ha plote, kuriame būtų reguliariai aptinkami ūdros individai.</p>
4.	Gringalių miškas	476.2541 6309	Panevėžio raj. savivaldybė	Patenka į Krekenavos regioninį parką Gringalių botaninio-zoologinis draustinis, dalis Nevėžio	Baltamargė šaškytė; Didysis auksinukas; Niūriaspalvis auksavabalis	Išsaugoti palankią apsaugos būklę buveinei „9010, Vakarų taiga“ ne mažesniame kaip 32 ha plote.

Eil. Nr.	Vietovės pavadinimas	Plotas, ha	Savivaldybė	Pastabos	Vertybės arba tikslai	
					Vertybės, dėl kurių atrinkta vietovė (Lietuvos respublikos aplinkos ministro įsakymas Dėl vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos komisijai, patvirtinimo 2009 m. balandžio 22 d. Nr. D1-210, 2022-07-16 redakcija)	Buveinių apsaugai svarbios teritorijos apsaugos tikslai (Lietuvos respublikos aplinkos ministras įsakymas Dėl buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo 2018 m. balandžio 19 d. Nr. D1-317, 2022-05-03 redakcija)
				vidurupio kraštovaizdžio draustinio ir dalis rekreacinio prioriteto zonos)		<p>Išsaugoti palankią apsaugos būklę buveinei „9080, Pelkėti lapuočių miškai“ ne mažesniame kaip 38 ha plote.</p> <p>Pasiekti baltamargei šaškytei tinkamų buveinių susiformavimą ne mažesniame kaip 39 ha plote, kuriame būtų reguliariai aptinkama baltamargės šaškytės individų.</p> <p>Pasiekti didžiajam auksinukui tinkamų buveinių susiformavimą ne mažesniame kaip 13,5 ha plote, kuriame būtų reguliariai aptinkama didžiojo auksinuko individų.</p> <p>Išsaugoti palankioje apsaugos būklėje niūriaspalviui auksavabaliui tinkamą buveinę ne mažesniame kaip 22,5 ha plote, kuriame būtų reguliariai aptinkama niūriaspalvio auksavabalio individų.</p>
5.	Kalnelio miškas	189.6662 933	Panevėžio raj. savivaldybė	Patenka į Krekenavos regioninį parką, Nevėžio vidurupio kraštovaizdžio draustinį	91E0 Aliuviniai miškai; 9020 Plačialapių ir mišrūs miškai	-
6.	Lieležerio ir Pašilių ežero kompleksas	64.11753 389	Kėdainių raj. savivaldybė	Dalis patenka į Šventybrasčio kraštovaizdžio draustinį	3150 Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis; 6210 Stepinės pievos; 6270 Rūšių turtingi smilgynai;	-

Eil. Nr.	Vietovės pavadinimas	Plotas, ha	Savivaldybė	Pastabos	Vertybės arba tikslai	
					Vertybės, dėl kurių atrinkta vietovė (Lietuvos respublikos aplinkos ministro įsakymas Dėl vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos komisijai, patvirtinimo 2009 m. balandžio 22 d. Nr. D1-210, 2022-07-16 redakcija)	Buveinių apsaugai svarbios teritorijos apsaugos tikslai (Lietuvos respublikos aplinkos ministras įsakymas Dėl buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo 2018 m. balandžio 19 d. Nr. D1-317, 2022-05-03 redakcija)
					6450 Aliuvinės pievos; 6510 Šienaujamos mezofitų pievos; 6530 Miškapievės; 9180 Griovų ir šlaitų miškai; 91E0 Aliuviniai miškai	
7.	Lėvens upės slėnis	909.4289 657	Kupiškio raj. ir Panevėžio raj. savivaldybės	Teritorija patenka į Lėvens valstybinį kraštovaizdžio draustinį (dalis draustinio)	6430, Eutrofiniai aukštieji žolynai; 6450, Aliuvinės pievos; 6510, Šienaujamos mezofitų pievos; 91E0, Aliuviniai miškai; 91F0, Paupių guobynai; Ūdra	-
8.	Naudvario miškas	67.63962 805	Panevėžio r	Ribos sutampa su Naudvario valstybinio botaninio draustinio ribomis.	6230 Rūšių turtingi briedgaurnai; 9020 Plačialapių ir mišrūs miškai; Plačialapė klumpaitė; Stačioji dirvuolė	Atkurti palankią apsaugos būklę buveinei „9020, Plačialapių ir mišrūs miškai“ ne mažesniame kaip 3 ha plote. Pasiiekti buveinės „9020, Plačialapių ir mišrūs miškai“ susiformavimą ne mažesniame kaip 4,5 ha plote. Atkurti palankią apsaugos būklę buveinei „9080, Pelkėti lapuočių miškai“ ne mažesniame kaip 1 ha plote. Pasiiekti buveinės „9080, Pelkėti lapuočių miškai“ susiformavimą ne mažesniame kaip 10 ha plote. Atkurti baltamargei šaškytei tinkamos buveinei palankią apsaugos būklę ne mažesniame kaip 5 ha

Eil. Nr.	Vietovės pavadinimas	Plotas, ha	Savivaldybė	Pastabos	Vertybės arba tikslai	
					Vertybės, dėl kurių atrinkta vietovė <i>(Lietuvos respublikos aplinkos ministro įsakymas Dėl vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos komisijai, patvirtinimo 2009 m. balandžio 22 d. Nr. D1-210, 2022-07-16 redakcija)</i>	Buveinių apsaugai svarbios teritorijos apsaugos tikslai <i>(Lietuvos respublikos aplinkos ministras įsakymas Dėl buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo 2018 m. balandžio 19 d. Nr. D1-317, 2022-05-03 redakcija)</i>
						<p>plote, kuriame būtų reguliariai aptinkama baltamargės šaškytės individų.</p> <p>Pasiekti baltamargei šaškytei tinkamos buveinės susiformavimą ne mažesniame kaip 30 ha plote, kuriame būtų reguliariai aptinkama baltamargės šaškytės individų.</p> <p>Atkurti palankią apsaugos būklę plačialapei klumpaitei tinkamai buveinei ne mažesniame kaip 1 ha plote, kuriame būtų reguliariai aptinkama ne mažiau kaip 20 plačialapės klumpaitės individų.</p> <p>Pasiekti plačialapei klumpaitei tinkamos buveinės susiformavimą ne mažesniame kaip 20 ha plote, kuriame būtų reguliariai aptinkama ne mažiau kaip 50 plačialapės klumpaitės individų.</p> <p>Atkurti palankią apsaugos būklę stačialajai dirvuolei tinkamai buveinei ne mažesniame kaip 0,2 ha plote, ne mažiau kaip 2-uose atskiruose plotuose, kuriuose būtų reguliariai aptinkama ne mažiau kaip 250 stačiosios dirvuolės individų.</p> <p>Pasiekti stačialajai dirvuolei tinkamos buveinės susiformavimą ne mažesniame kaip 3 ha plote, kuriame būtų reguliariai aptinkama ne mažiau kaip 80 stačiosios dirvuolės individų.</p>

Eil. Nr.	Vietovės pavadinimas	Plotas, ha	Savivaldybė	Pastabos	Vertybės arba tikslai	
					Vertybės, dėl kurių atrinkta vietovė <i>(Lietuvos respublikos aplinkos ministro įsakymas Dėl vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos komisijai, patvirtinimo 2009 m. balandžio 22 d. Nr. D1-210, 2022-07-16 redakcija)</i>	Buveinių apsaugai svarbios teritorijos apsaugos tikslai <i>(Lietuvos respublikos aplinkos ministras įsakymas Dėl buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo 2018 m. balandžio 19 d. Nr. D1-317, 2022-05-03 redakcija)</i>
9.	Nevėžio ir Kiršino upių santaka	11.82752 192	Panevėžio r.	Patenka į Krekenavos regioninį parką (dalis regioninio parko ekologinės apsaugos zonos)	6510, Šienaujamos mezofitų pievos	Išsaugoti palankią apsaugos būklę buveinei „6510, Šienaujamos mezofitų pievos“ ne mažesniame kaip 3 ha plote. Atkurti palankią apsaugos būklę buveinei „6510, Šienaujamos mezofitų pievos“ ne mažesniame kaip 3,6 ha plote. Atkurti palankią apsaugos būklę buveinei „9180, Griovų ir šlaitų miškai“ ne mažesniame kaip 1 ha plote.
10.	Nevėžio slėnis ties Dembava	17.92963 026	Panevėžio raj. savivaldybė	Teritorija patenka į Krekenavos regioninį parką (dalis Nevėžio vidurupio kraštovaizdžio draustinio)	3270, Dumblingos upių pakrantės; 6120, Karbonatinių smėlynų smiltpievės; 6210, Stepinės pievos; 6410, Melvenynai; 6430, Eutrofiniai aukštieji žolynai; 6450, Aliuvinės pievos; 6510, Šienaujamos mezofitų pievos; 9070, Medžiais apaugusios ganyklos; Ūdra	-
11.	Nevėžio upės slėnis ties Vadaktėliais	79.08048 014	Panevėžio raj. savivaldybė	Patenka į Krekenavos regioninį parką (dalis Nevėžio vidurupio kraštovaizdžio draustinio)	6120, Karbonatinių smėlynų smiltpievės; 6210, Stepinės pievos; 6510, Šienaujamos mezofitų pievos; 9070, Medžiais apaugusios ganyklos	-

Eil. Nr.	Vietovės pavadinimas	Plotas, ha	Savivaldybė	Pastabos	Vertybės arba tikslai	
					Vertybės, dėl kurių atrinkta vietovė <i>(Lietuvos respublikos aplinkos ministro įsakymas Dėl vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos komisijai, patvirtinimo 2009 m. balandžio 22 d. Nr. D1-210, 2022-07-16 redakcija)</i>	Buveinių apsaugai svarbios teritorijos apsaugos tikslai <i>(Lietuvos respublikos aplinkos ministras įsakymas Dėl buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo 2018 m. balandžio 19 d. Nr. D1-317, 2022-05-03 redakcija)</i>
12.	Nevėžio upės slėnis ties Vadaktėliais II	32.30182 935	Panevėžio raj. savivaldybė	Teritorija patenka į Krekenavos regioninį parką (dalis Nevėžio vidurupio kraštovaizdžio draustinio)	6120, Karbonatinių smėlynų smiltpievės; 6210, Stepinės pievos; 6430, Eutrofiniai aukštieji žolynai; 6450, Aliuvinės pievos; 6510, Šienaujamos mezofitų pievos	Išsaugoti palankią apsaugos būklę buveinei „6120, Karbonatinių smėlynų smiltpievės“ ne mažesniame kaip 0,1 ha plote. Išsaugoti palankią apsaugos būklę buveinei „6210, Stepinės pievos“ ne mažesniame kaip 8 ha plote. Išsaugoti palankią apsaugos būklę buveinei „6450, Aliuvinės pievos“ ne mažesniame kaip 3,3 ha plote. Išsaugoti palankią apsaugos būklę buveinei „6510, Šienaujamos mezofitų pievos“ ne mažesniame kaip 17 ha plote.
13.	Nevėžio vidurupio slėnis	319.8241 3294	Panevėžio r.	Teritorija patenka į Krekenavos regioninį parką (dalis Nevėžio vidurupio kraštovaizdžio draustinio)	3270, Dumblingos upių pakrantės; 6120, Karbonatinių smėlynų smiltpievės; 6210, Stepinės pievos; 6410, Melvenynai; 6430, Eutrofiniai aukštieji žolynai; 6450, Aliuvinės pievos; 6510, Šienaujamos mezofitų pievos; 9070, Medžiais apaugusios ganyklos; Ūdra	Bendras buveinės „3270, Dumblingos upių pakrantės“ apsaugos tikslo plotas yra 0,08 ha, kuriame reikia pasiekti buveinės susiformavimą. Bendras buveinės „3150, Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis“ apsaugos tikslo plotas yra 2 ha: išsaugoti gerą būklę ne mažesniame kaip 1 ha plote ir atkurti gerą būklę ne mažesniame kaip 1 ha plote. Bendras buveinės „6120, Karbonatinių smėlynų smiltpievės“ apsaugos tikslo plotas yra 0,2 ha: atkurti gerą būklę ne mažesniame kaip 0,1 ha plote ir pasiekti susiformavimą ne mažesniame kaip 0,1 ha plote.

Eil. Nr.	Vietovės pavadinimas	Plotas, ha	Savivaldybė	Pastabos	Vertybės arba tikslai	
					Vertybės, dėl kurių atrinkta vietovė <i>(Lietuvos respublikos aplinkos ministro įsakymas Dėl vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos komisijai, patvirtinimo 2009 m. balandžio 22 d. Nr. D1-210, 2022-07-16 redakcija)</i>	Buveinių apsaugai svarbios teritorijos apsaugos tikslai <i>(Lietuvos respublikos aplinkos ministras įsakymas Dėl buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo 2018 m. balandžio 19 d. Nr. D1-317, 2022-05-03 redakcija)</i>
						<p>Bendras buveinės „6210, Stepinės pievos“ apsaugos tikslo plotas yra 21 ha: atkurti gerą būklę ne mažesniame kaip 5 ha plote ir pasiekti susiformavimą ne mažesniame kaip 16 ha plote.</p> <p>Bendras buveinės „6410, Melvenynai“ apsaugos tikslo plotas yra 0,1 ha, kuriame reikia pasiekti buveinės susiformavimą.</p> <p>Bendras buveinės „6430, Eutrofiniai aukštieji žolynai“ apsaugos tikslo plotas yra 1,2 ha: išsaugoti gerą būklę ne mažesniame kaip 0,1 ha plote, atkurti gerą būklę ne mažesniame kaip 0,2 ha plote ir pasiekti susiformavimą ne mažesniame kaip 0,9 ha plote.</p> <p>Bendras buveinės „6450, Aliuvinės pievos“ apsaugos tikslo plotas yra 8 ha: atkurti gerą būklę ne mažesniame kaip 7,5 ha plote ir pasiekti susiformavimą ne mažesniame kaip 0,5 ha plote.</p> <p>Bendras buveinės „6510, Šienaujamos mezofitų pievos“ apsaugos tikslo plotas yra 39 ha: išsaugoti gerą būklę ne mažesniame kaip 5,5 ha plote, atkurti gerą būklę ne mažesniame kaip 27,5 ha plote ir pasiekti susiformavimą ne mažesniame kaip 6 ha plote.</p>

Eil. Nr.	Vietovės pavadinimas	Plotas, ha	Savivaldybė	Pastabos	Vertybės arba tikslai	
					Vertybės, dėl kurių atrinkta vietovė (Lietuvos respublikos aplinkos ministro įsakymas Dėl vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos komisijai, patvirtinimo 2009 m. balandžio 22 d. Nr. D1-210, 2022-07-16 redakcija)	Buveinių apsaugai svarbios teritorijos apsaugos tikslai (Lietuvos respublikos aplinkos ministras įsakymas Dėl buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo 2018 m. balandžio 19 d. Nr. D1-317, 2022-05-03 redakcija)
						<p>Bendras buveinės „6530, Miškapievės“ apsaugos tikslo plotas yra 6 ha, kuriame reikia atkurti gerą buveinės būklę.</p> <p>Bendras buveinės „9070, Medžiais apaugusios ganyklos“ apsaugos tikslo plotas yra 5 ha, kuriame reikia pasiekti buveinės susiformavimą.</p> <p>Bendras ūdrai tinkamų buveinių apsaugos tikslo plotas yra 100 ha, kuriame reikia išsaugoti gerą buveinių būklę.</p> <p>Bendras dvijuostei nendriadusei tinkamų buveinių apsaugos tikslo plotas yra 3 ha, kuriame reikia išsaugoti gerą buveinių būklę.</p> <p>Bendras šarvuotajai skėtei tinkamos buveinės apsaugos tikslo plotas yra 0,09 ha, kuriame reikia išsaugoti gerą buveinės būklę.</p>
14.	Nevėžis žemiau Panevėžio	527.0633 7097	Panevėžio r.		6270 Rūšių turtingi smilgynai 6510 Šienaujamos mezofitų pievos 9010 Vakarų taiga 9020 Plačialapių ir mišrus miškai 9080 Pelkėti lapuočių miškai	-
15.	Pašilių pelkė	417.0189 7141	Panevėžio r.	Ribos sutampa su Krekenavos regioninio parko Ramygalos telmologinio draustinio ribomis	Auksuotoji šaškytė; Žvilgančioji riestūnė	Atkurti palankią apsaugos būklę auksuotajai šaškytei tinkamoje buveinėje ne mažesniame kaip 4 ha plote, kuriame būtų reguliariai aptinkama auksuotosios šaškytės individų.

Eil. Nr.	Vietovės pavadinimas	Plotas, ha	Savivaldybė	Pastabos	Vertybės arba tikslai	
					Vertybės, dėl kurių atrinkta vietovė (Lietuvos respublikos aplinkos ministro įsakymas Dėl vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos komisijai, patvirtinimo 2009 m. balandžio 22 d. Nr. D1-210, 2022-07-16 redakcija)	Buveinių apsaugai svarbios teritorijos apsaugos tikslai (Lietuvos respublikos aplinkos ministras įsakymas Dėl buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo 2018 m. balandžio 19 d. Nr. D1-317, 2022-05-03 redakcija)
16.	Raguvos apylinkės	218.7349 2738	Panevėžio r.	-	6270 Rūšių turtingi smilgynai 6510 Šienaujamos mezofitų pievos 9080 Pelkėti lapuočių miškai 91E0 Aliuviniai miškai"}	-
17.	Skilvionių miškas	47.79380 684	Panevėžio raj. savivaldybė	-	Plačialapė klumpaitė	-
18.	Švaininkų miškai	600,45	Panevėžio raj. savivaldybė	-	9010 Vakarų taiga 9020 Plačialapių ir mišrūs miškai 9080 Pelkėti lapuočių miška	-
19.	Žalioji giria	33869.55 419519	Anykščių raj., Panevėžio raj., Pasvalio raj., Biržų raj. ir Kupiškio raj. savivaldybės	Į šią teritoriją patenka Žaliosios girios biosferos poligonas ir Žaliosios valstybinis botaninis-zoologinis draustinis, bei dalis Pyvesos valstybinio hidrografinio draustinio.	Didysis auksinukas; Lūšis; Vėjalandė šilagėlė; 3150, Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis; 6230, Rūšių turtingi briedgaurnai; 6270, Rūšių turtingi smilgynai; 6410, Melvenynai; 6450, Aliuvinės pievos; 6510, Šienaujamos mezofitų pievos; 7110, Aktyvios aukštapelkės; 7120, Degradavusios aukštapelkės; 7160, Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės;	-

Eil. Nr.	Vietovės pavadinimas	Plotas, ha	Savivaldybė	Pastabos	Vertybės arba tikslai	
					Vertybės, dėl kurių atrinkta vietovė <i>(Lietuvos respublikos aplinkos ministro įsakymas Dėl vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos komisijai, patvirtinimo 2009 m. balandžio 22 d. Nr. D1-210, 2022-07-16 redakcija)</i>	Buveinių apsaugai svarbios teritorijos apsaugos tikslai <i>(Lietuvos respublikos aplinkos ministras įsakymas Dėl buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo 2018 m. balandžio 19 d. Nr. D1-317, 2022-05-03 redakcija)</i>
					9010, Vakarų taiga; 9020, Plačialapių ir mišrūs miškai; 9050, Žolių turtingi eglynai; 9070, Medžiais apaugusios ganyklos; 9080, Pelkėti lapuočių miškai; 91D0, Pelkiniai miškai; 91E0, Aliuviniai miškai	

Duomenų šaltinis: Saugomų teritorijų kadastras

7.3. lentelė. Natura 2000 paukščių apsaugai svarbios teritorijos Panevėžio rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Lietuvos Respublikos saugomos teritorijos arba jų dalys	Paukščių apsaugai svarbi teritorija	Aptinkama europinės svarbos saugomų rūšių paukščių; teritorijos svarba migruojantiems paukščiams	Pastabos dėl paukščių apsaugai svarbios teritorijos ribų
1	Taujėnų–Užulėnio miškų biosferos poligonas	Taujėnų – Užulėnio miškai LTUKMB001	Juodųjų gandrų (<i>Ciconia nigra</i>), mažųjų erelių rėksnių (<i>Aquila pomarina</i>), gervių (<i>Grus grus</i>), pilkųjų meletų (<i>Picus canus</i>), vidutinių margųjų genių (<i>Dendrocopos medius</i>), baltnugarių genių (<i>Dendrocopos leucotos</i>) apsaugai	Ribos sutampa su Taujėnų–Užulėnio miškų biosferos poligono ribomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. D1-629
2.	Žaliosios girios biosferos poligonas	Žalioji giria LTPANB001	Juodasis gandas (<i>Ciconia nigra</i>) Mažasis erelis rėksnis (<i>Aquila pomarina</i>) Pilkoji gervė (<i>Grus grus</i>) Pilkoji meleta (<i>Picus canus</i>) Vidutinis margasis genys (<i>Dendrocopos medius</i>) Baltnugaris genys (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	Ribos sutampa su Žaliosios girios biosferos poligono ribomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. D1-629

Duomenų šaltinis: Saugomų teritorijų kadastras

Panevėžio rajono savivaldybėje fiksuojami gamtos paveldo objektai (7.4. lentelė). Pagal tipą išskiriami 9 botaniniai, 7 geologiniai ir 1 hidrogeologinis.

7.4. lentelė. Gamtos paveldo objektai Panevėžio rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Pavadinimas	Vietovė, saugoma teritorija
Botaniniai objektai		
1.	Pažibų liepų alėja	Skelbimo tikslas - Išsaugoti įspūdingą medžių grupę, Panevėžio r. sav. Naujamiesčio sen., Pažibų k.
2.	Daniliškių liepų alėja	Panevėžio r. sav., Krekenavos sen., Burvelių k. (270 m į PV nuo Daniliškio k. ribos), Panevėžio miškų urėdijos Krekenavos g-jos (806 kv., 2 skl.) teritorija, Krekenavos regioninis parkas, Nevėžio vidurupio kraštovaizdžio draustinis. Skelbimo tikslas - Išsaugoti įspūdingą medžių grupę,
3.	Bučių ąžuolas	Panevėžio r. sav. Naujamiesčio sen., Bučių k.
4.	Kalnelio daugiakamienė pušis	Panevėžio r. sav., Naujamiesčio sen., Kalnelio k., Krekenavos regioninis parkas
5.	Naujamiesčio ąžuolas	Panevėžio r. sav., Naujamiesčio sen., Naujamiesčio mstl.
6.	Pakuodžiupių kadagys	Panevėžio r. sav., Panevėžio sen., Pakuodžiupių k.
7.	Svirnupio vinkšna	Panevėžio r., sav. Naujamiesčio sen., Vadaktėlių k., Krekenavos regioninis parkas, Nevėžio vidurupio kraštovaizdžio draustinis. Skelbimo tikslas – Išsaugoti įspūdingų matmenų vinkšną.
8.	Kakūnų ąžuolas	Panevėžio r. sav., Kakūnai
9.	Švenčiuliškių pušis	Panevėžio r. sav., Krekenavos sen., Krekenavos mstl., Krekenavos regioninis parkas, Nevėžio vidurupio kraštovaizdžio draustinis

Geologiniai objektai		
10.	akmuo Rapolas	Panevėžio r. sav., Krekenavos sen., Švenčiuliškių ir Lazdynėlių kaimų riba, Panevėžio miškų urėdijos Krekenavos g-jos (812 kv., 5 skl. ir 812 kv., 7 skl. riba) teritorija, Varnakalnio miškas, Linkavos upelio vaga, Krekenavos regioninis parkas
11.	akmuo Velnio pėda	Panevėžio r. sav. Upytės sen., Ėriškių k.
12.	Nauradų akmuo	Panevėžio r. sav., Naujamiesčio sen., Mazgaigalio k. (prie Nauradų k.)
13.	Naujamiesčio akmuo	Panevėžio r. sav. Naujamiesčio sen., Naujamiesčio k.
14.	Banionių akmuo	Panevėžio r. sav. Panevėžio sen., Kliuokmaniškio k.
15.	Užkalnių akmuo	Panevėžio r. sav., Ramygalos sen., Joskildų k., Panevėžio miškų urėdijos Naujamiesčio g-jos (640 kv., 30 ir 36 skl. riba) teritorija
16.	Barklainių didysis akmuo	Panevėžio r. sav., Ramygalos sen., Černiauskynės vs. (prie Barklainių I k.)
Hidrogeologiniai objektai		
17.	Vilktupio šaltinis	Panevėžio r. sav. Karsakiškio sen., Panevėžio miškų urėdijos Gegužinės g-jos (395 kv., 11 skl.) teritorija, Paliūniškio miškas

Duomenų šaltinis: Saugomų teritorijų kadastras

Lietuvos geologijos tarnyba taip pat kaupia informaciją apie Lietuvos teritorijos geotopus. Geotopais yra vadinami saugomi ar saugotini, etaloniniai (tipiški) ar unikalūs geologinės, geomorfologinės ar hidrogeologinės svarbos erdviniai objektai geologinėje aplinkoje (geosferoje), pavieniai ar sudarantys kompaktiškas grupes, vertingi mokslui ir pažinimui. Šie objektai gali būti svarbūs turizmo maršrutų planavimui, visuomenės gamtamoksliniam švietimui ar rekreacinių teritorijų estetinės vertės didinimui. Panevėžio r. sav. ribose yra 16 geotopų, iš jų 6 Valstybės saugomi gamtos paveldo objektai (VSGPO).

7.5. lentelė. Geotopai Panevėžio rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Skiltis	Tipas
1.	Mukolas su Mukoliuku	keli rieduliai
2.	Naujamiesčio akmuo	riedulys
3.	Akmuo "Rapolas"	riedulys
4.	Akmuo "Velnio pėda"	riedulys
5.	Vilktupio šaltinis	šaltinis
6.	Banionių akmuo	riedulys
7.	Didysis akmuo	riedulys
8.	Barklainių akmuo	riedulys
9.	Nauradų akmuo	riedulys
10.	Murmulių	atodanga
11.	Linkavos	atodanga
12.	Daniliškio šaltinis	šaltinis
13.	Varnakalnio	šaltinis
14.	Perekšlių rūža	riedulynas
15.	Tiltagalių akmuo	riedulys
16.	Urbono akmuo	riedulys

Duomenų šaltinis: Lietuvos geologijos tarnyba, <https://www.lgt.lt/epaslaugos/pages/trees/geolis.xhtml>

Europos Komisija 2020 m. gegužės mėn. pristatė ES biologinės įvairovės strategiją iki 2030-ųjų metų, skirtą kovoti su biologinės įvairovės nykimo veiksniais ją saugant ir atkuriant, skatinant aplinkos, ekonomikos ir socialinių sričių pokyčius.

ES biologinės įvairovės strategija siekiama, kad Europos biologinė įvairovė iki 2030 metų pradėtų atsigauti ir kovoti su pagrindiniais biologinės įvairovės nykimo veiksniais, pvz., netausiu sausumos ir jūros naudojimu, gamtos išteklių pereikvojimu, tarša, klimato kaita. Joje siūloma nustatyti privalomus tikslus, padėsiančius atkurti pažeistas ekosistemas ir upes, gerinti saugomų ES buveinių ir rūšių būklę, mažinti taršą, žalinti miestus, stiprinti ekologinį ūkininkavimą bei kitą biologinei įvairovei palankią ūkininkavimo praktiką, gerinti miškų būklę.

Naujoje Biologinės įvairovės strategijoje yra numatyta saugomų teritorijų plėtra visoje ES – iki tam tikro laiko 30 % žemės (t. y. sausumos) ir 30 % vandenų teritorijos turi būti saugoma. Šiuo metu ES vidutiniškai saugoma 26 proc., tačiau numatyta, kad augimas turėtų padidėti mažiausiai dar 4 %. Kiek mažesnis skaičius numatytas Lietuvos bendrajame plane – čia kalbama apie 2 %.

Europos Sąjungos biologinės įvairovės strategijoje rašoma, kad 10 procentų saugomų teritorijų turėtų būti griežtai saugomos. Tai reiškia, kad Lietuvoje aukščiausio lygio saugos teritorijų turėtų būti 10 % ir tai turėtų būti rezervatai. Apytiksliai skaičiuojant šiandien Lietuvoje jie sudaro apie 1 %, o pagal Europos Sąjungos ambiciją reikėtų 10 %.

Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje saugomos teritorijos užima 14 %, rezervatų savivaldybės teritorijoje nėra. Siekiant Biologinės įvairovės strategijoje ir Lietuvos Respublikos bendrajame plane nustatytų tikslų tokio lygio saugomų teritorijų plotas turėtų didėti. Tačiau šio tikslo įgyvendinimas nėra savivaldybės kompleksinio teritorijų planavimo uždavinys ir turėtų būti sprendžiamas rengiant specialiuosius saugomų teritorijų dokumentus.

8. REKREACINIS POTENCIALAS

Vadovaujantis rengiamo Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano esamos būklės įvertinime pateiktomis išvadomis bei Panevėžio rajono savivaldybės rekreacinių teritorijų specialiajame plane pateikiamais apibendrinimais, apžvelgus rajono gamtinius turizmo išteklius, Panevėžio rajono savivaldybėje galima išskirti gamtinio bei pažintinio turizmo potencialą, taip pat būtina įvertinti pradedamą plėtoti pramoninio turizmo sektorių. Tačiau reikia pažymėti, jog labai panašiais ištekliais turtingas visas Šiaurės Lietuvos regionas, o pramoninio turizmo sektoriuje - didelė konkurencija stebima su Panevėžio miestu. Todėl norint, regiono kontekste išskirti Panevėžio rajono savitumą, būtina apgalvoti ne tik siūlomą pagrindinę turizmo kryptį, bet ir kokias papildomas, išskirtines turizmo paslaugas, gali teikti savivaldybė, kad išsiskirtų regiono kontekste. Šiuo atveju ypatingą svarbą įgauna ne tik apgyvendinimas, maitinimas, pasiekiamumas, bet ir bendrų paslaugų paketai/kompleksai, suteikiantys galimybę potencialiam turistui kompleksiškai ir lengvai suplanuoti savo laisvalaikį dienai, savaitgaliui ar kitam konkrečiam laikotarpiui.

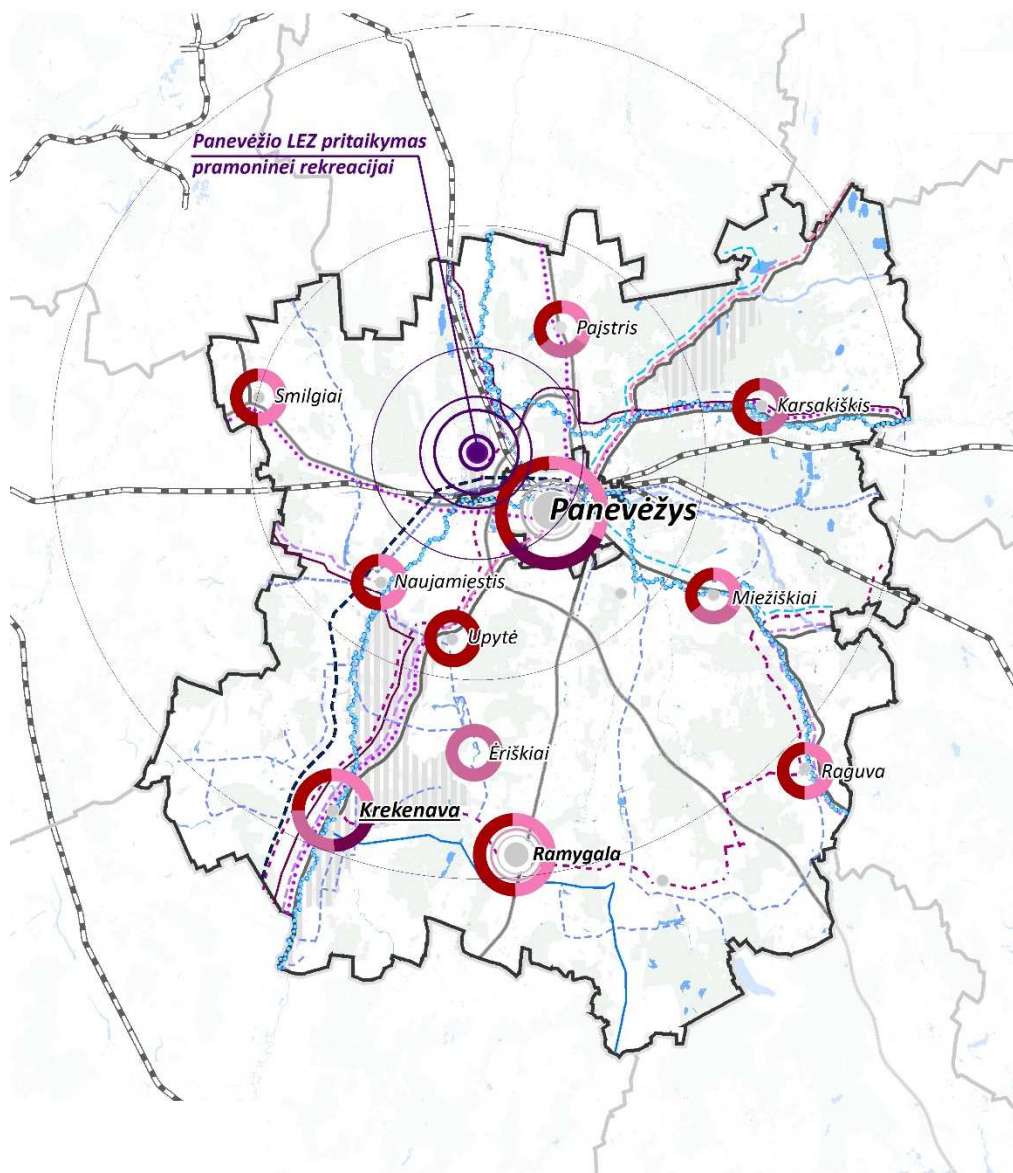
Vertinant Krekenavos regioninio parko santykį su kultūros paveldo objektais (kas sąlygoja unikalų turistinį – rekreacinį šios teritorijos potencialą) - parke rekomenduojama kurti ir plėtoti turistines vietas, skirti daugiau dėmesio rinkodaros strategijai, viešinimui bei paslaugų paketų kūrimui. Pagrindinės problemos susijusios su gamtiniais paveldo objektais – daugeliui objektų trūksta ženklavimo bei informacijos apie juos internete (vienoje vietoje).

Formuojant Panevėžio rajono savivaldybės rekreacijos ir turizmo vystymo kryptis, atsižvelgiama į turimus rekreacinius išteklius, įvertinamos Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano, Nacionalinio lygmens autoturizmo specialiojo plano, Panevėžio rajono savivaldybės rekreacinių teritorijų specialiojo plano, Panevėžio rajono savivaldybės strateginio plėtros plano 2023-2030 metams bei kitų dokumentų nuostatos. Išskiriamos šios pagrindinės rekreacijos ir turizmo vystymo kryptys:

- Reguluoti rekreacinių išteklių naudojimą.
- Parengti lankymui gamtos ir kultūros objektus, ieškant investicijų vertingam gamtos ir kultūros paveldui bei vertingam gamtiniam kraštovaizdžiui eksponuoti.
- Numatyti sportinio turizmo plėtrą.
- Įrengti turistinių trasų atkarpas ir rekreacinę infrastruktūrą.
- Nustatyti valstybės paramos, investicijų pritraukimo prioritetus.
- Gyventojų, vertinančių aktyvaus poilsio paslaugas teigiamai, dalis, proc.

8.1. Konceptijos I alternatyva

I-ojoje Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcijos alternatyvoje išlaikomos galiojančiame Panevėžio rajono rekreacinių teritorijų specialiajame plane nustatytų rekreacinių centrų specializacijos, linijinės ir taškinės rekreacinės infrastruktūros vystymo kryptys. Atsižvelgiant į tai, kad 2021 metais rajone buvo pradėtas vystyti pramoninis turizmas, I-os koncepcijos alternatyvos atveju siūloma papildomai numatyti Panevėžio LEZ vystomos teritorijos pritaikymą pramoninei rekreacijai (numatant šios zonos plėtrą sudaryti sąlygas, ją įveikinti rekreacijai). I-ojoje alternatyvoje formuojamais sprendiniais orientuojamasi į kokybinę rekreacijos teritorijų plėtrą (modernizuojant rekreacinę infrastruktūrą). I-oje koncepcijos alternatyvoje taip pat numatoma didinti turizmo paslaugų kokybę bei įvairovę, plėtoti turizmo infrastruktūrą, saugoti ir puoselėti kultūros ir gamtos paveldą, jį pritaikant viešosioms reikmėms. Planuojama daugiau dėmesio skirti maitinimo įstaigų, vandens turizmo bei turizmo informacijos infrastruktūros (informacinių stendų, nuorodų ir pan.) plėtrai.

**SUTARTINIAI
ŽYMĖJIMAI**

- Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos administracinė riba
- Panevėžio regiono rekreacinis centras
- Krekenava rajoninis rekreacinis centras
- Vietinės reikšmės rekreaciniai centrai

Rekreacinių centrų specializacija

- Bendrasis turizmas
- Gamtinis turizmas
- Kultūrinis, pažintinis turizmas
- Pramoginis turizmas

Turistiniai maršrutai

- Automobilių turizmo trasos**
- Lietuvos istorijos ir kultūros vėrinys

- Vidurio Lietuvos kelias
- Panevėžio apskrities autoturizmo trasos atšaka Panevėžys - Vabalninkas - Kučgalys
- Panevėžio regiono žiedas
- Vidurio Lietuvos parkų žiedas

Dviračių turizmo trasos

- Kaunas - Panevėžys
- Luokė - Šiauliai - Panevėžys - Dusetos

- Panevėžys - Joniškėlis - Biržai
 - Čiobiškis - Ukmergė - Ramygala - Krekenava
 - Šiaurės Aukštaitijos žiedas
- Vandens turizmo trasos**
- Vandens turizmo trasos

8.1.pav. Panevėžio rajono savivaldybės rekreacinės struktūros I alternatyva

8.2. Konceptijos II alternatyva

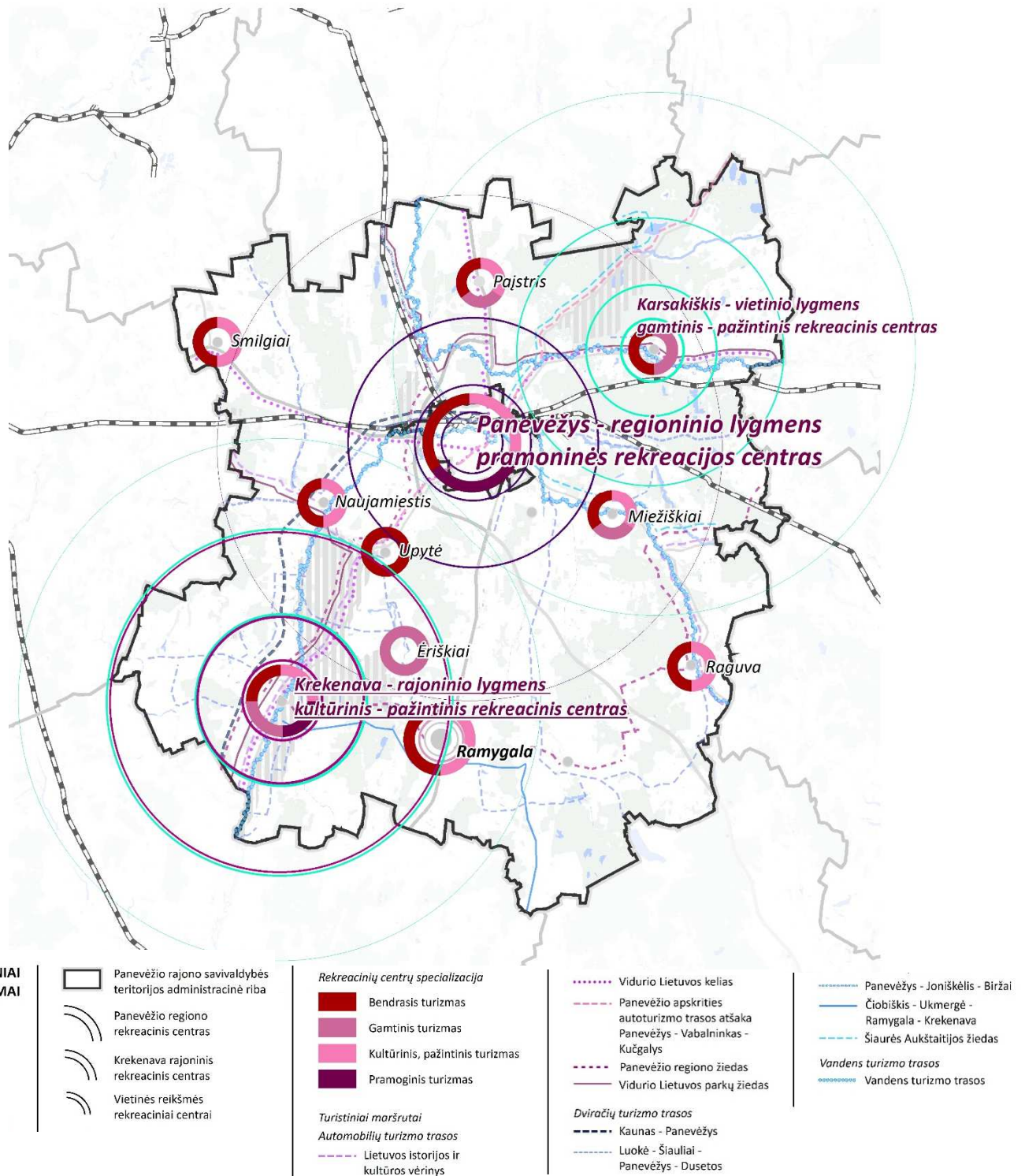
II-ojoje Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcijos alternatyvoje (kaip ir pirmojoje) išlaikomos galiojančiame Panevėžio rajono rekreacinių teritorijų specialiajame plane nustatytų rekreacinių centrų specializacijos, linijinės ir taškinės rekreacinės infrastruktūros vystymo kryptys. Atsižvelgiant į tai, kad 2021 metais tiek Panevėžio mieste, tiek rajone buvo pradėtas vystyti pramoninis turizmas, II-os koncepcijos alternatyvos atveju, šiai turizmo sričiai plėtoti, siūloma kooperuotis su Panevėžio miestu ir kartu (miestui ir rajonui) kurti strateginius planus, bendrus projektus, padėsiančius toliau inovatyviai įveikinti pramonės objektus. Šios alternatyvos atveju Panevėžio miestas su greta esančiomis priegomis (Panevėžio rajone) papildomai numatomas plėtoti, kaip **regioninio lygmens pramoninės rekreacijos centras**.

II-ojoje alternatyvoje - taip kaip nustatyta Panevėžio rajono rekreacinių teritorijų specialiajame plane - išlaikoma Krekenavos miestelio, kaip mišrios specializacijos rekreacinio centro pozicija, tačiau pažymimas ir išskiriamas kultūrinės – pažintinės rekreacijos potencialas. Šios alternatyvos atveju Krekenava prioritetu siūloma plėtoti kaip **rajoninio lygmens kultūrinis - pažintinis rekreacijos centras**.

Antruoju variantu pateikiamoje alternatyvoje, Karsakiškiui taip pat išskiriama prioritetinė specializacijos kryptis – numatomas plėtoti kaip **vietinio lygmens gamtinis – pažintinis rekreacinis centras**.

Antrosios alternatyvos atveju numatoma kiekybinė ir kokybinė (modernizuojant rekreacinę infrastruktūrą) plėtra. Didžiausias dėmesys turi būti skiriamas turizmo sistemos formavimui t.y. viešajam pažinimui panaudojant nekilnojamojo kultūros paveldo objektus ir vietas, gamtos išteklius bei plėtojant ir/ ar papildant turistinius maršrutus patogia paslaugų ir aptarnavimo infrastruktūra bei išskirtinėmis Panevėžio rajono rekreacijos formomis.

Turizmo vystymo ir kultūros paveldo įveiklinimo plėtra rajone, numatoma didinant turizmo paslaugų kokybę bei įvairovę, plėtojant turizmo infrastruktūrą, saugojant ir puoselėjant kultūros ir gamtos paveldą, bei jį pritaikant viešosioms reikmėms. Tai apima laisvalaikio ir poilsio paslaugų pasiūlos plėtrą, pritaikant gamtos ir kultūros paveldo objektus lankymui, bei modernizuojant ir papildant rekreacinę infrastruktūrą, ir tokiu būdu keliant turistinių maršrutų patrauklumą.

8.2.pav. Panevėžio rajono savivaldybės rekreacinės struktūros II alternatyva

9. SUSISIEKIMO INFRASTRUKTŪRA

Analizuojant susisiekimo sistemos būklę Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje, esamos būklės įvertinimo metu buvo nustatyta, kad:

- Kelių tinklas savivaldybės teritorijoje kiekybine prasme yra pakankamas ir užtikrina pakankamus transporto ryšius tarp rajono ir kitų šalies miestų, gyvenamųjų vietovių, tačiau didelė žvyro dangos kelių dalis yra viena didžiausių susisiekimo sistemos silpnųjų.
- Viešojo transporto stotelių tinklas Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje faktiškai yra išplėtotas pakankamai, 15 minučių pasiekiamumas užtikrinamas didžiojoje dalyje rajono gyvenviečių. Didelė dalis priemiestinių maršrutų orientuojama į kasdienių kelionių reikmes: vykdomi rytiniu bei vakariniu laiku darbo dienomis iš/į rajono centrą, tačiau apie trečdalyje šių maršrutų per dieną įvykdoma 1-2 reisai per parą, nesudarant patogios galimybės gyventojams rinktis alternatyvius asmeninio transporto naudojimui būdus.
- Esamų dviračių ir pėsčiųjų takų tinklas nagrinėjamoje teritorijoje yra fragmentuotas, labiausiai išvystytas ties Panevėžio miesto savivaldybės riba ir Ramygaloje. Galimybę kasdienėms kelionėms bevarikliu transportu į Panevėžio miestą turi Naujamiesčio, Liberiškio, Nauradų, Bernatonių, Piniavos, Tičkūnų, Paliūniškio, Vaivados, Dembavos, Liūdynės, Velžio, Velželio, Vyčių, Staniūnų, Molainių gyventojai, tačiau didžioji dalis esamų takų turi defektų, darančių neigiamą įtaką važiavimo dviračiu ar pėsčiųjų eismo komfortui.
- Avaringumo situacija blogėja ir yra gerokai rimtesnė bei viršija lygintų savivaldybių rodiklius. Eismo įvykiuose sužeistų asmenų rodiklis Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje taip pat yra žymiai aukštesnis lyginant su kitomis panašiomis savivaldybėmis. Eismo įvykiai yra lokalizuoti ties pagrindiniais kelių transporto koridoriais, kuriais juda intensyviausi transporto srautai. Užvažiavimai ant pėsčiųjų dažniausiai įvyksta gyvenvietėse arba šalia jų, tačiau šių eismo įvykių aplinkybės (išdėstymas, infrastruktūros ir aplinkos sąlygos ir pan.) neindikuoja konkrečių probleminių vietų ir situacijų. Susidūrimai su dviračiais pagrinde vyksta keliuose ir gatvėse, kur nėra įrengto dviračių tako arba jis yra prastos būklės.
- Dėl „Rail Baltica“ projekto įgyvendinimo auga potencialas vystyti geležinkelių transportą ir šalia esančias teritorijas.
- Siaurojo geležinkelio infrastruktūra yra dalinai įveiklinta rekreaciniais ir pramoginiais tikslais, Lietuvos Respublikos bendrajame plane numatoma stiprinti jo potencialą rekreaciniais tikslais.
- Lietuvos Respublikos bendrajame plane įtvirtinta nuostata plėtoti veikiančius civilinius aerodromus siekiant juos panaudoti tarptautinio ir vietinio susisiekimo, sporto ir pramoginiams tikslams, konkrečiai nurodyta palaikyti Įstros ir Rojūnų aerodromų funkcionavimą, taigi valstybės lygmeniu suformuotos prielaidos vystyti oro transporto galimybes nagrinėjamoje teritorijoje.

Bendrojo plano bendrieji sprendiniai formuojami remiantis planavimo darbų programoje iškeltais tikslais ir uždaviniais, esamos būklės įvertinimo rezultatais bei galiojančių aukštesnio lygmens teritorijų planavimo bei strateginių dokumentų nuostatomis ir sprendiniais. Susisiekimo sistemos vystymo principai atitinka Lietuvos Respublikos bendrajame plane įtvirtintą susisiekimo vystymo nuostatą – siekti efektyvaus mobilumo ir optimalios susisiekimo infrastruktūros. Vadovaujantis valstybės lygmeniu formuojama politika bei planavimo darbų programoje nustatytais planavimo tikslais ir uždaviniais, Panevėžio rajone siekiama optimizuoti ir sustiprinti esamą susisiekimo sistemą, t.y. suformuoti darnią, kiek įmanoma mažesnę poveikį aplinkai kuriančią, konkurencingą ir didelę pridėtinę vertę generuojančią susisiekimo sistemą, paremtą šiais aspektais:

- Susisiekimo sistemos kokybės palaikymas ir nuolatinis gerinimas, siekiant didinti gyvenamųjų vietovių tarpusavio junglumą ir junglumą su traukos objektais (socialiniais, ekonominiais, rekreaciniais, turistiniais ir t.t.);
- Eismo saugos užtikrinimas (ypač pažeidžiamiausiems eismo dalyviams – pėstiesiems, dviratininkams ar kitomis mikromobilumo priemonėmis keliaujantiems asmenims);
- Alternatyvių kelionių būdų (pėsčiųjų, bevariklio transporto, viešojo transporto naudojimo) skatinimas;
- Daugiarūšiškumo ir sinergijos tarp įvairių transporto rūšių užtikrinimas;
- Alternatyvių degalų naudojimo galimybių užtikrinimas.

Susisiekimo sistemos plėtra ir gerinimas yra susiję su Panevėžio rajono susisiekimo vidinių ryšių bei gyvenamųjų vietovių ir kasdienės traukos teritorijų ar pavienių objektų, koncentruojančių darbo vietas, turistinį potencialą turinčių teritorijų (objektų) pasiekiamumo gerinimo ir alternatyviais keliavimo būdais užtikrinimo procesais. Tai - ne tik naujų infrastruktūrinių priemonių įrengimas ar esamų kokybinis gerinimas (pvz. valstybinės, vietinės reikšmės kelių, gatvių kokybinių sąlygų gerinimas, naujų tiesimas, pėsčiųjų, dviračių takų plėtra), bet ir organizacinių priemonių visuma teikiant viešąsias paslaugas (pvz. vežant keleivius viešuoju transportu). Junglumą tarp rajono gyvenamųjų vietovių siūloma užtikrinti ne tik kokybiškais keliais, tačiau ir efektyviai veikiančiu viešuoju transportu, galimybėmis saugiai keliauti dviračiais (ar kitomis mikromobilumo priemonėmis), užtikrinant galimybę keliauti kombinuojant kelias skirtingas transporto rūšis (pvz. dviračiu (paspirtukais, riedlentėmis ir kt.) ir viešuoju transportu, automobiliu ir viešuoju transportu ir pan.).

Kelių ir gatvių tinklo kokybės gerinimui turi būti užtikrinamas ankstesniojo bendrojo plano sprendinių tęstinumas - įgyvendinti valstybinių kelių žvyro dangos asfaltavimo sprendiniai, kurių principinis ilgalaikis siekis – asfaltuoti visi valstybinės reikšmės keliai, užtikrinantys keliavimo ar gyvenimo šalia jų kokybines sąlygas Panevėžio rajone. Žvyro dangos kelių asfaltavimo eigą siūloma vykdyti orientuojantis į gyvenimo kokybės gyvenamosiose vietovėse ir šalia jų užtikrinimą, sprendžiant taršos ir triukšmo, eismo saugos problematiką, bei turistinių objektų, neturinčių alternatyvios kokybines sąlygas užtikrinančios infrastruktūros, pasiekiamumą. Be visų įvardintų kriterijų siūloma įvesti ne ką mažiau svarbų kriterijų - urbanistinių centrų (įskaitant ir kaimyninių savivaldybių centrus) pasiekiamumo galimybių žvyro dangos keliams alternatyviais keliais nebuvimo vertinimą. Prioritetą siūloma teikti vidinių ryšių gerinimui, siekiant, kad rajono gyvenamųjų vietovių tarpusavio ryšiai būtų užtikrinti trumpiausius atstumus ir laiko sąnaudas generuojančiomis kokybiškos jungtimis (būtų bent vienas kokybines ir saugias eismo sąlygas atitinkantis kelias).

Viešojo transporto paslaugas Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje rekomenduojama gerinti vadovaujantis Panevėžio miesto darnaus judumo plane bei viešosios įstaigos „Panevėžio keleivinis transportas“, skirtos į vieną sistemą sujungti miesto ir priemiesčio viešąjį transportą, 2023-2025 metų strateginiame veiklos plane įvardintais siekiais integruoti reguliaraus viešojo transporto maršrutų ir tvarkaraščių tinklus bei bilietų sistemas miestui, priemiesčiui ir regionui, atsižvelgiant į numatytas konkrečias priemones šiam tikslui įgyvendinti. Siekiant gerinti viešojo transporto paslaugas yra tikslinga formuoti efektyvų maršrutų tinklą gyventojams aktualiausiose kryptyse, gerinti junglumą su paslaugų centrais, užtikrinti viešojo transporto paslaugų pasiekiamumą, prieinamumą visoms gyventojų grupėms.

Siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos bendrojo plano nuostatą kurti ir stiprinti alternatyvių transporto priemonių tinklą, tikslinga plėtoti pėsčiųjų ir dviračių takų tinklą, siekiant užtikrinti kiek įmanoma tolygesnį teritorijų pasiekiamumą ir didinti gyventojų mobilumo galimybes. Remiantis užsienio šalių, kuriose

dviračių transportas yra lygiavertė susisiekimo priemonė, patirtimi, racionaliausias ir patraukliausias atstumas keliavimui dviračiais laikomas apie 5 km, todėl siūloma užtikrinti saugias dviračių naudojimo sąlygas mažiausiai 5 km atstumu esančių gyvenamųjų vietovių ryšiams su seniūnijų centrais, juose esančiais kasdienės traukos objektais bei rekreaciniais ištekiais. Kasdienės pėsčiųjų, dviračių trasos gali sutapti su turistinius, rekreacinius, kultūros objektus jungiančiomis turistinėmis dviračių trasomis, tačiau yra esminės sąlygos – kasdienio naudojimo trasos turi generuoti trumpiausius įmanomus atstumus, būti socialiniu aspektu saugios (apšviestos, įrengiamos tokiose vietose, kuriose vyktų nuolatinis eismo dalyvių judėjimas). Visi objektai (dviračių, pėsčiųjų takai, ir pan.) yra planuojami tik už valstybinės reikšmės kelių (gyvenamosiose teritorijose sutampančių su gatvėmis, kurias valdo, naudoja ir jomis disponuoja Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos (nuo 2024 m. AB „Via Lietuva“)) juostų ribų.

Vienas svarbiausių susisiekimo sistemos uždavinių yra eismo saugos užtikrinimas. Avaringumo situacija Panevėžio rajone blogėja ir yra gerokai rimtesnė nei lygintų savivaldybių. Net 37 % įvykstančių eismo įvykių yra susidūrimai su gyvūnais, todėl svarbu ir toliau vykdyti eismo saugumo gerinimo priemones probleminiuose arealuose. Ypač svarbu užtikrinti jautriausių eismo dalyvių (pėsčiųjų ir dviratininkų (kt. mikromobilumo priemones naudojančių asmenų) eismo saugumą įrengiant būtinausias infrastruktūrines priemones (pėsčiųjų, dviračių takai, ramaus eismo zonos aktyviausių pėsčiųjų srautų arealuose ir t.t.). Susisiekimo sistemos infrastruktūros elementų gerinimo procesas koncepcijoje siūlomas per rekonstravimo, remonto, dangos įrengimo priemonių įgyvendinimą; saugaus eismo priemonių įrengimą; eismo organizavimo pokyčių įgyvendinimą. Esamos būklės analizės metu nustatyta, kad prioritetas turėtų būti teikiamas ruožams ties pagrindiniais kelių transporto koridoriais, kuriais juda intensyviausi transporto srautai, taip pat ruožams, kuriose nėra įrengto dviračių tako arba jis yra prastos būklės.

Siekiant Europos Komisijos transporto Baltojoje knygoje nustatytų strateginių tikslų tikslinga skatinti ir didinti elektromobilių įkrovimui reikalingą infrastruktūrą (t.y. vykdyti elektromobilių naudojimui įkrovos vietų plėtrą). Siekiant įgyvendinti Baltosios knygos tikslus, būtina Panevėžio rajono savivaldybėje suformuoti optimalų elektromobilių įkrovos vietų tinklą.

Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje esančią geležinkelių infrastruktūrą sudaro plačios vėžės geležinkelis ir siaurasis geležinkelis. Plačios vėžės geležinkelio tinklas bus gerinamas projekto „Rail Baltica“ apimtyje, projekto sprendiniai sukurs stiprias prielaidas rajono ekonominei gerovei šalia geležinkelio vystant logistikos centrus, stiprins funkcinius ryšius. Siaurojo geležinkelio infrastruktūra dalinai įveiklinta rekreaciniais ir pramoginiais tikslais, tikslinga yra stiprinti jo potencialą rekreaciniais tikslais.

Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje esanti aerodromų infrastruktūra potencialiai galėtų būti plėtojama. Įstros ir Rojūnų aerodromų, taip pat neveikiančio Bistrampolio aerodromo teritorijoje esanti aikštelės infrastruktūra galėtų būti plėtojama ir naudojama sporto ir pramoginiais aviacijos tikslais, integruojant turimą infrastruktūrą į šalies aviacinio turizmo infrastruktūrą, taip pat sporto veiklai, mokymams ar kitoms ekonominei naudą atnešančioms veikloms. Bendrojo plano apimtyje karinio Pajuosčio aerodromo plėtra ir veikla nėra planuojama.

10. INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMO TENDENCIJOS

Inžinerinės sistemos tikslas – Panevėžio rajono savivaldybės tvarios energetikos sistemos, geriamojo vandens, ryšių poreikių užtikrinimas, nuotekų ir atliekų tvarkymo paslaugų užtikrinimas.

Pagrindiniai iššūkiai ir grėsmės inžinerinės infrastruktūros vystymo ilgalaikėje perspektyvoje bus susiję su sąlyginiu gyventojų skaičiaus mažėjimu, ypač toliau nuo Panevėžio miesto esančiose gyvenvietėse. Dėl mažėjančio gyventojų skaičiaus yra grėsmė centralizuotai tiekiamų paslaugų (šilumos, vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, atliekų tvarkymo) kainos didėjimui. Siekiant mažinti šias grėsmes tikslinga skatinti jungtis naujus vartotojus, centralizuotai tiekiamų paslaugų tiekėjams diversifikuoti paslaugų tiekimą siūlant naujas paslaugas.

Vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas

Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tikslas – įgyvendinti ES nuotekų direktyvos 91/271/EEB reikalavimus nuotekų išvalymui, sumažinti dirvožemio ir gruntinio vandens taršą bei požeminio vandens išteklių taršos riziką, išplėsti vandentvarkos tiekimo paslaugas ir pagerinti teikiamų vandentvarkos paslaugų kokybę.

Rajone vykdyta geriamojo vandens tiekimo ir buitinių nuotekų šalinimo tinklų plėtra sudarė galimybes didesniai gyventojų skaičiui gauti prieigą prie saugaus geriamojo vandens išteklių bei sukūrė sąlygas mažinti į aplinką išleidžiamų nevalytų nuotekų kiekius.

Panevėžio rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra tvarkoma vadovaujantis Panevėžio rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiuoju planu, kurio naujusias keitimas patvirtintas 2023 m. rugpjūčio 29 d. Panevėžio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-216 (TPD registro Nr. S-RJ-66-21-200) (toliau – Planas).

Šiuo planu patvirtintose viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo (toliau – VGVNT) teritorijose išskiriamos viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptys:

I kryptis - vandentiekio ir nuotekų infrastruktūros vystymas VGVNT teritorijos dalyse (urbanizuotos/urbanizuojamos teritorijos dalys), kuriose yra kompaktiškas užstatymas/plėtra ir didžiausias gyventojų tankumas bei dalinai įrengti vandentiekio ir (ar) nuotekų tinklai ir numatyta centralizuota vandens tiekimo ir/arba centralizuota nuotekų tvarkymo infrastruktūra.

II kryptis - vandentiekio ir nuotekų infrastruktūros vystymas (gali būti vykdomi paruošiamieji darbai vandentiekio ir nuotekų infrastruktūros vystymui: investicinių projektų rengimas, detaliųjų planų rengimas, techninių/darbo projektų rengimas) VGVNT teritorijos dalyse, kurios patenka į urbanizuojamas teritorijas. Šiose teritorijose numatytas individualus geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo būdas. Gavus finansavimą ir (ar) parengus žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus ir (ar) statybos (techninį ir (ar) darbo) projektus, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo būdas iš individualaus gali būti keičiamas į centralizuotą.

Specialiuoju planu Panevėžio rajone nustatyta kad 70-tyje gyvenamųjų vietovių vanduo gyventojams yra tiekiamas centralizuotai. Numatoma vandentiekio infrastruktūros plėtra 48-iose gyvenamosiose vietovėse. Likusiose gyvenamosiose vietovėse numatomas individualus vandens tiekimas. 50-tyje gyvenamųjų vietovių nuotekos yra tvarkomos centralizuotai. Numatoma centralizuotų nuotekų surinkimo infrastruktūros plėtra 40-tyje gyvenamųjų vietovių. Likusiose gyvenamosiose vietovėse numatomas individualus nuotekų tvarkymas.

Paviršinės nuotekos

Nustatomos šios paviršinių nuotekų tvarkymo kryptys, prioriteto tvarka:

- Mažinti paviršinių nuotekų susidarymą ir (ar) surinkimą. Tai yra, turi būti įrengiama kiek galima mažiau nelaidžių paviršių (išskyrus galimai teršiamas teritorijas);
- Mažinti kiekį centralizuotai į aplinką išleidžiamų paviršinių nuotekų. Tai yra, turėtų būti numatomas paviršinių nuotekų panaudojimas gamybos, žaliųjų plotų laistymo, gaisrų gesinimo reikmėms ir pan.;
- Mažinti susidarančių paviršinių nuotekų užterštumą - tai yra, numatyti sausą galimai teršiamų teritorijų valymą, įrengti stogines taršos atžvilgiu pavojingiausiose vietose ir pan.

Atliekų tvarkymas

Ilgalaikėje perspektyvoje numatomas perėjimas prie žiedinės ekonomikos modelio, kurio pagrindiniai principai yra šie: 1) kuo ilgiau išlaikoma produktų vertė; 2) atliekų susidarymo vengimas. Bus skatinama mažinti procesų / produktų / paslaugų poveikį aplinkai ir atliekų susidarymą gamybos ir tolesnio produktų naudojimo procese. Bus kuriama tokia teisinė ir ekonominė aplinka, kuri skatintų produktų, kurie ne tik yra techniškai patvarūs, bet ir tapę atliekomis, tinkami pakartotinai naudoti ir perdirbti, kūrimą, gamybą ir naudojimą. Daugkartinis produktų naudojimas – siekis ilgiau naudoti, taisyti, atnaujinti, pergaminti ir perdirbti (atliekų vertimas ištekliais) – yra svarbus pradinis žingsnis link žiedinės ekonomikos. Į žiedinę ekonomiką integruojant urbanizacijos procesus, tikslinga skatinti užstatytų teritorijų konversiją (angl. brownfield redevelopment).

Siekama, kad nuo 2030 m. visos perdirbti ar kitaip naudoti tinkamos atliekos, ypač komunalinės, nebūtų priimanamos sąvartynuose, išskyrus tas, kurių šalinimas sąvartynuose duoda geriausią bendrą rezultatą aplinkosaugos požiūriu. Papildomai siekiama, kad ne vėliau kaip iki 2035 m. sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekis būtų sumažintas ir sudarytų ne daugiau kaip 10 % ar mažiau visų susidarančių komunalinių atliekų (svorio).

Siekama iki 2030 m. padidinti pakartotiniam naudojimui parengiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį tiek, kad jos sudarytų bent 60 % visų komunalinių atliekų (pagal svorį), iki 2035 m. padidinti pakartotiniam naudojimui parengiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį tiek, kad jos sudarytų bent 65 % visų komunalinių atliekų (pagal svorį).

Siekama didinti rinkai pateiktų daugkartinį pakuočių ir kartotinio pakuočių naudojimo sistemų procentinę dalį aplinkai saugiu būdu, nesukeliant pavojaus maisto higienai ir vartotojų saugai. Numatoma, kad ne vėliau kaip iki 2030 m. gruodžio 31 d. palaipsniui turi būti pasiekti minimalūs medžiagų, esančių tam tikrų pakuočių atliekose, perdirbimo tikslai.

Gamtinių dujų tiekimas

Gamtinių dujų perdavimo ir paskirstymo tinklų plėtra vykdoma į urbanizuotas teritorijas, įvertinus ekonominį pagrįstumą bei tai, kad iki 2050 m. siekiama, jog visi pastatai taptų beveik nulinės energijos pastatais. Dujų tinklai planuojami, projektuojami ir klojami įvertinus gamtinių dujų vartotojų skaičių ir jų perspektyvinius poreikius, statybos darbų sąmatą, eksploataavimo kaštus, techninius, ekonominius, ekologinius ir finansinius rodiklius bei atsiperkamumą. Skirstomasis vidutinio ir žemo slėgio vamzdynas bus plėtojamas vadovaujantis rinkos principais, vartotojams ir dujų tiekimo įmonėms tarpusavyje sutarus. Plėtojant gamtinių dujų infrastruktūrą prioritetą teikti gamtinių dujų vartojimui pramonės įmonių technologinėms reikmėms.

Elektros energija

Pagrindinis tikslas elektros energijos sektoriuje – užtikrinti techniškai patikimą, kokybišką ir nepertraukiamą šalies vartotojų aprūpinimą elektros energija mažiausiomis sąnaudomis ir konkurencingomis kainomis.

Nustatomos šios elektros energijos sistemos Panevėžio rajone tvarkymo kryptys:

- Gyvenamųjų vietovių teritorijoje, pagal poreikį atliekant nuolatinius elektros skirstomojo tinklo atnaujinimus, kabeliuojant tinklo linijas;
- Skatinant gaminančių vartotojų skaičiaus didėjimą, elektros kaupimo įrenginių diegimą.

AB „Litgrid Lietuvos elektros energetikos sistemos 400-110 kV tinklų plėtros plane 2022-2031 metams numatyta perspektyvinė 330 kV linija Mūša-Panevėžys (žr. pav. Nr. 10.1.).

10.1. Pav. Lietuvos elektros energetikos sistemos 400-110 kV perdavimo tinklų schemos ištrauka

Šilumos ūkis

Centralizuoto aprūpinimo šiluma sistemos vystymo kryptys:

- užtikrinti centralizuotų sistemų išlaikymą ir plėtrą intensyviai urbanizuojamose teritorijose;
- skatinti centralizuotų sistemų plėtrą kitose teritorijose, jei tai ekonomiškai naudinga;

- nuolat didinti šilumos gamybos, perdavimo ir vartojimo efektyvumą;
- plėtoti didelio naudingumo kogeneraciją CŠT sistemose, kai tai ekonomiškai naudinga;
- užtikrinant vietinių ir atsinaujinančių išteklių naudojimą šilumos gamybai, taip pat šių išteklių pagamintos energijos kaupimą ir laikinąjį saugojimą atitinkamose saugyklose;
- palaipsniui vystyti šalčio ir vėsumos centralizuotą gamybą ir tiekimą, taip pat išnaudojant žemės gelmių talpines savybes saugant šilumą.

Atsinaujinančių energijos išteklių elektrinės

Nacionaliniu lygmeniu, pereinant prie mažai anglies dioksido išmetančios ekonomikos, atsinaujinančių energijos išteklių dalis, palyginti su šalies bendruoju galutiniu energijos suvartojimu, turi būti padidinta iki 45 % iki 2030 m. bei 80 % iki 2050 m. Šių tikslų bus siekiama skatinant atsinaujinančių energijos išteklių plėtrą elektros, šilumos ir transporto sektoriuose, taip pat didinant elektros energiją gaminančių vartotojų (individualiuose namuose ir daugiabučiuose) dalį.

Panevėžio rajono atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo energijos gamybai plėtra planuojama pagal Panevėžio rajono savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planą iki 2030 m. patvirtintą Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2022 m. gruodžio 15 d. sprendimu Nr. T-265. Veiksmų plane neapibrėžtos sąlygos energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginių dėstymui. Tokių objektų statybos sąlygos bus apibrėžtos šio bendrojo plano keitimo sprendinių konkretizavimo stadijoje, vadovaujantis šiais principais:

- pavienių saulės šviesos elektrinių statyba vystoma laikantis Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio reikalavimų;
- pavienių vėjo elektrinių statyba ribojama atsižvelgiant į galimą vizualinę taršą kultūros paveldo ar kt. vizualinei taršai jautriose teritorijose (žr. pav. Nr. 4.3.);
- nustatomos teritorijos, kuriose saulės šviesos elektrinių parkų, vėjo elektrinių parkų ar hibridinių elektrinių parkų, biudujų elektrinių statyba negalima (ribojama), atsižvelgiant į:
 - žemės ūkio paskirties žemės sklypus, kuriuose dirvožemio našumas didesnis už vidutinį šalyje;
 - urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinį zonavimą;
 - saugomų, kultūros paveldo objektų, rekreacines teritorijas ir kt. (žr. pav. Nr. 4.3.).

Elektroniniai ryšiai

Ilgalaikėje perspektyvoje siektina sudaryti sąlygas esamų komunikacijų išsaugojimui, naujų komunikacijų paklojimui bei tolesniam modernių technologijų vystymui.

Bendrojo plano keitimo sprendinių konkretizavimo stadijoje numatoma apibrėžti 30 m aukščio ir aukštesnių ypatingųjų inžinerinių statinių (tame tarpe ryšio bokštų) statybos tekstinį reglamentą, nedetalizuojant konkrečių statinių vietų.

11. KONCEPCIJOS ALTERNATYVŲ Palyginamoji analizė

Abiejų alternatyvų atveju konceptualieji sprendiniai yra orientuoti į racionalų gamtinių išteklių naudojimą ir apsaugos užtikrinimą, gamtinio ir gamtinio-kultūrinio kraštovaizdžio stabilumą, savitumo bei bioįvairovės išsaugojimą, aplinkos sveikumo (kokybės) užtikrinimą. Konceptualieji sprendiniai formuoti vadovaujantis tvarios plėtros principais, todėl tiek kultūros paveldo, tiek gamtinio karkaso, kraštovaizdžio, susisiekimo infrastruktūros, inžinerinės infrastruktūros sprendiniai yra orientuoti į darnios aplinkos kūrimą ir yra tapatūs.

Urbanistinio karkaso vystymo kryptys turi dvi alternatyvas: I alternatyva formuojama centrinio organizavimo principu, II-oji – policentrinės struktūros formavimo. I-oje Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvoje pateikiamas rajono urbanistinio karkaso vystymas, kuris orientuotas į Panevėžio miesto, kaip pagrindinio apskrities centro stiprinimą bei jo teikiamų viešųjų paslaugų panaudojimą. II-ąją koncepcijos alternatyva siūloma stiprinti atokiau nuo Panevėžio miesto esančius rajono urbanistinius centrus suteikiant jiems didesnį socialinį, ekonominį vaidmenį.

I-osios alternatyvos atveju lokalizuoti regioniniu lygmeniu veikiantys funkciniai ryšiai tarp svarbiausių urbanistinių vienetų: Kėdainių – Ramygalos – Panevėžio; Panevėžio – Pasvalio – Rygos; Panevėžio – Biržų; Panevėžio – Kupiškio. Kiti savivaldybės lygmeniu veikiantys funkciniai ryšiai numatomi tarp Panevėžio – Radviliškio – Šiaulių; Panevėžio – Pakruojo; Panevėžio – Ukmergės – Vilniaus; Panevėžio – Anykščių.

Lokalūs rajono savivaldybės gyvenamųjų vietovių funkciniai ryšiai yra nustatomi tarp savivaldybės lygmenyje veikiančių urbanistinių centrų, numatytais ryšiais koncentruojant artimiausias nekategorizuojamas gyvenamąsias vietas bei kuriant funkcinį ryšių sistemą tarp jų.

II-osios alternatyvos atveju, kaip ir I-osios - lokalizuoti regioniniu lygmeniu veikiantys funkciniai ryšiai tarp svarbiausių urbanistinių vienetų: Kėdainių – Ramygalos – Panevėžio; Panevėžio – Pasvalio – Rygos; Panevėžio – Biržų; Panevėžio – Kupiškio. Kiti savivaldybės lygmeniu veikiantys funkciniai ryšiai numatomi tarp Panevėžio – Radviliškio – Šiaulių; Panevėžio – Pakruojo; Panevėžio – Ukmergės – Vilniaus; Panevėžio – Anykščių.

II-osios alternatyvos atveju savivaldybės lygmeniu veikiantys funkciniai ryšiai yra nustatomi tarp savivaldybės lygmenyje veikiančių pagrindinio ir papildančių urbanistinių centrų, kuriant funkcinį ryšių sistemą tarp jų. Žemesnės kategorijos funkciniai ryšiai ir atskirų gyvenamųjų vietovių tarpusavio sąveikos principai nėra nustatomi – priimama, kad jie gali būti vykdomi įvairiomis kryptimis.

I-osios alternatyvos atveju, Panevėžio miesto aglomeraciją siūloma plėtoti sąlyginai tolygiai, neformuojant mišrios gyvenamosios paskirties lokalių centrų, toliau koncentruotai vystant Panevėžio LEZ zoną.

II-osios alternatyvos atveju, Panevėžio miesto aglomeracijoje siūloma plėtoti 3 lokalius mišrios gyvenamosios paskirties centrus, numatant sąlyginai intensyvesnį užstatymą, vystyti regioninio lygmens pramonės – logistikos centrą vakarinėje Panevėžio miesto periferijoje ir lokalių pramonės – logistikos centrą rytinėje. Akcentuojama reprezentacinių „miesto vartų“ zonų formavimo svarba pietinėje aglomeracijos dalyje, greta Via Baltica kelio ir Ramygalos gatvės sankryžos bei kelyje į Smilgius (magistralinis kelias A9). Pietinėje dalyje, link kelio į Ramygalą, reprezentacinė zona galėtų būti formuojama išvystant raiškią užstatymo išklotinę, kurioje galėtų būti išdėstomi aukštybinio užstatymo akcentai, jų apžvalgos erdvės, kuriamas naujas gyventojų aptarnavimo visuomeninis-komercinis centras. Kelyje link Smilgių reprezentacinį įvažiavimą sudarytų kryptingai formuojama gamtinio karkaso zona. Čia galėtų būti išlaikoma dalis natūralių atvirų erdvių, kurios susiliėtų su Nevėžio upės aplinka ir formuotų gamtinio pobūdžio „miesto vartus“.

Atskleidžiant rekreacinį potencialą taip pat išskiriami du alternatyvų modeliai: **I-osios alternatyvos atveju**, išlaikomos galiojančiame Panevėžio rajono rekreacinių teritorijų specialiajame plane nustatytų rekreacinių centrų specializacijos, linijinės ir taškinės rekreacinės infrastruktūros vystymo kryptys. Atsižvelgiant į tai, kad 2021 metais rajone buvo pradėtas vystyti pramoninis turizmas, I koncepcijos alternatyvos atveju siūloma papildomai numatyti Panevėžio LEZ vystomos teritorijos pritaikymą pramonei rekreacijai (numatant šios zonos plėtrą sudaryti sąlygas, ją įveikinti rekreacijai).

II-ojoje Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcijos alternatyvoje (kaip ir pirmojoje) išlaikomos galiojančiame Panevėžio rajono rekreacinių teritorijų specialiajame plane nustatytų rekreacinių centrų specializacijos, linijinės ir taškinės rekreacinės infrastruktūros vystymo kryptys. II koncepcijos alternatyvos atveju, pramoninio turizmo sričiai plėtoti, siūloma kooperuotis su Panevėžio miestu ir kartu (miestui ir rajonui) kurti strateginius planus, bendrus projektus, padėsiančius toliau inovatyviai įveikinti pramonės objektus. Šios alternatyvos atveju Panevėžio miestas su greta esančiomis prieigomis (Panevėžio rajone) papildomai numatomas plėtoti, kaip regioninio lygmens pramoninės rekreacijos centras; Krekenava prioritetu siūloma plėtoti kaip rajoninio lygmens kultūrinis - pažintinis rekreacijos centras; Karsakiškiui taip pat išskiriama prioritetinė specializacijos kryptis – numatomas plėtoti kaip vietinio lygmens gamtinis – pažintinis rekreacinis centras.

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
URBANISTINIO PAVELDO VIETOVĖS					
U1	17101	Ramygala	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Ramygalos m.,	Registrinis	UV32
U2	17090	Krekenava	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Krekenavos mstl.,	Registrinis	UV21
ARCHEOLOGIJOS, MITOLOGIJOS OBJEKTAI					
A1	37459	Upytės, Tarnagalos piliakalnis su papiliu	Panevėžio rajono sav., Upytės sen., Tarnagalos k.,	Inicijuotas skelbti Valstybės saugomu	
A1.1	5431	Upytės, Tarnagalos piliakalnio su papiliu piliakalnis, vad. Čičinsko kalnu	Panevėžio rajono sav., Upytės sen., Tarnagalos k.,	Paminklas	A266P, AR745
A1.2	37460	Upytės, Tarnagalos piliakalnio su papiliu papilys	Panevėžio rajono sav., Upytės sen., Tarnagalos k.,	Inicijuotas skelbti Valstybės saugomu	
A2	5413	Baimainių piliakalnis	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Baimainių k.,	Paminklas	A258P, AR727
A3	20527	Papušių piliakalnis	Panevėžio rajono sav., Panevėžio sen., Papušių k.,	Valstybės saugomas	2422, A8
A4	6555	Gasparų pilkapynas, vad. Kaukalniu	Panevėžio rajono sav., Pajstrio sen., Gasparėlių k.,	Paminklas	A263P, AV833
A5	5409	Berčiūnų pilkapynas, vad. Švedkapiais	Panevėžio rajono sav., Panevėžio sen., Berčiūnų k.,	Paminklas	A260P, AR723
A6	16281	Gailiūnų, Medikonių, Voverinės pilkapynas, vad. Milžinkapiu	Panevėžio rajono sav., Pajstrio sen., Gailiūnų k.,	Paminklas	A261P, AR1623

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
A7	16280	Tiltagalių pilkapynas	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Tiltagalių k.,	Paminklas	A256P, AR1622
A8	5420	Gasparėlių pilkapynas	Panevėžio rajono sav., Pajstrio sen., Gasparų k.,	Paminklas	A262P, AR734
A9	16206	Pašilių pilkapynas	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Pašilių I k.,	Valstybės saugomas	A265, AV2037
A10	4138	Vilkų, Tauginaičių kapinynas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Noreikių k.,	Valstybės saugomas	1778, A30, 413/1770
A11	16264	Tiltagalių kapinynas	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Tiltagalių k.,	Paminklas	A257P, AV2096
A12	5182	Barinės kapinynas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Barinės k.,	Paminklas	A259P, AV831
A13	30326	Upytės kapinynas	Panevėžio rajono sav., Upytės sen., Upytės k.,	Valstybės saugomas	A1898
A14	2815	Jutkonių kapinynas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Jutkonių k.,	Valstybės saugomas	62, A27, 413/1772
A15	13017	Pakritižio kapinynas	Panevėžio rajono sav., Raguvos sen., Paliepių k.,	Valstybės saugomas	A264, AR1531
A16	16166	Gilbonių kapinynas vad. Katmilžiu	Panevėžio rajono sav., Smilgių sen., Gilbonių k.,	Valstybės saugomas	A1567, AV1997
A17	23003	Aščiagalių kapinynas	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Aščiagalių k.,	Valstybės saugomas	A253
A18	6535	Pagiegalos kapinynas, vad. Švedų kapais	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Pagiegalos k.,	Valstybės saugomas	A255, AV812
A19	5412	Likpetrių kapinynas, vad. Lapkalniu	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Likpetrių k.,	Valstybės saugomas	A254, AR726

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
A20	34603	Drąseikių kapinynas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Drąseikių k.,	Registrinis	
A21	42947	Lakštingalų kapinynas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Lakštingalų k.,	Registrinis	
A22	37506	Sabonių kapinynas	Panevėžio rajono sav., Upytės sen., Ėriškių k.,	Registrinis	
A23	39374	Nauradų, Bučių kapinynas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Bučių k.,	Registrinis	
A24	5425	Kiūčių, Linonių kapinynas	Panevėžio rajono sav., Panevėžio sen., Kiūčių k.,	Registrinis	AR739
A25	6581	Zubiškių, Ragaudžių pilkapis	Panevėžio rajono sav., Upytės sen., Ragaudžių k.,	Registrinis	AV859
A26	6568	Dikonių pilkapis	Panevėžio rajono sav., Pajstrio sen., Dikonių k.,	Registrinis	AV846
A27	6567	Senkapis	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Užkalnių k.,	Registrinis	AV845
A28	6562	Senkapis, vad. Prancūzų kalneliu	Panevėžio rajono sav., Drulupio k.(negalioja nuo 1999.01.01),	Registrinis	AV840
A29	6549	Senkapis, Milžinkapiu	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Naujamiesčio k.,	Registrinis	AV826
A30	5427	Senkapis	Panevėžio rajono sav., Smilgių sen., Rimiškių k.,	Registrinis	AR741

MITOLOGIJOS OBJEKTAI

M1	5418	Kalnas vad. Kopolyčkalniu, kitaip Mlečkos kalnu	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Burvelių k.,	Valstybės saugomas	M23, AR732
M2	6545	Budrionių kalnas, vad. Alkos kalnu	Panevėžio rajono sav., Miežiškių sen., Budrionių k.,	Valstybės saugomas	M69, AV822
M3	25145	Akmenys	Panevėžio rajono sav., Smilgių sen., Naurašilių k.,	Valstybės saugomas	M158K
M3.1	5426	Akmuo vad. Mukolu	Panevėžio rajono sav., Smilgių sen., Naurašilių k.,	Valstybės saugomas	M158K1, AR740

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
M3.2	25146	Akmuo vad. Mukoliuku	Panevėžio rajono sav., Smilgių sen., Nauraišių k.,	Valstybės saugomas	M158K2
M4	2995	Kiaužerių akmenys su ženklais	Panevėžio rajono sav., Smilgių sen.,	Valstybės saugomas	2573, M70, 41
M5	32647	Vaišvilčių akmuo su "Dievo pėda" ir ženklais	Panevėžio rajono sav., Upytės sen., Vaišvilčių I k.,	Registrinis	

NKV KUR VYRAUJA ARCHITEKTŪROS AR/IR DAILĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS

K1.1	24853	Raguvėlės dvaro sodybos koplyčia-mauzoliejus	Panevėžio rajono sav., Miežiškių sen., Raguvėlės k.,	Paminklas	G221K26P
K1.2	11663	Raguvėlės dvaro sodybos senosios kapinės	Panevėžio rajono sav., Miežiškių sen., Raguvėlės k.,	Paminklas	G221K27P
K2	404	Puziniškio dvaro sodyba	Panevėžio rajono sav., Smilgių sen., Puziniškio k.,	Paminklas	503, G84K, 413/1796, IR201
K2.1	23217	Puziniškio dvaro sodybos rūmai	Panevėžio rajono sav., Smilgių sen., Puziniškio k.,	Paminklas	G84K1
K2.2	23218	Puziniškio dvaro sodybos parkas	Panevėžio rajono sav., Smilgių sen., Puziniškio k.,	Paminklas	G84K2
K3	385	Kučių, Bistrampolio dvaro sodyba	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Kučių k.,	Valstybės saugomas	486, G120K, 413/1793
K3.1	15873	Kučių, Bistrampolio dvaro sodybos rūmai	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Kučių k., Bistrampolio g. 1	Valstybės saugomas	G120K1, AtV902
K3.2	23021	Kučių, Bistrampolio dvaro sodybos svirnas	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Kučių k.,	Valstybės saugomas	G120K2
K3.3	23022	Kučių, Bistrampolio dvaro sodybos vežiminė	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Kučių k.,	Valstybės saugomas	G120K3
K3.4	23023	Kučių, Bistrampolio dvaro sodybos ledainė	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Kučių k.,	Valstybės saugomas	G120K4

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K3.5	23024	Kučių, Bistrampolio dvaro sodybos sodininko namas	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Kučių k.,	Valstybės saugomas	G120K5
K3.6	23025	Kučių, Bistrampolio dvaro sodybos rūsys	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Kučių k.,	Valstybės saugomas	G120K6
K3.7	23026	Kučių, Bistrampolio dvaro sodybos tvartas	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Kučių k.,	Valstybės saugomas	G120K7
K3.8	23027	Kučių, Bistrampolio dvaro sodybos kluonas	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Kučių k.,	Valstybės saugomas	G120K8
K3.9	23028	Kučių, Bistrampolio dvaro sodybos arklidė	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Kučių k.,	Valstybės saugomas	G120K9
K3.10	23029	Kučių, Bistrampolio dvaro sodybos elektrinės pastatas	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Kučių k.,	Valstybės saugomas	G120K10
K3.11	23030	Kučių, Bistrampolio dvaro sodybos parkas	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Kučių k.,	Valstybės saugomas	G120K11
K4	26165	Teresdvario sodyba	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Bygailių k.,	Valstybės saugomas	G282K
K4.1	26166	Teresdvario sodybos namas	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Bygailių k.,	Valstybės saugomas	G282K1
K4.2	26167	Teresdvario sodybos ūkinis pastatas	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Bygailių k.,	Valstybės saugomas	G282K2
K4.3	26168	Teresdvario sodybos svirnas	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Bygailių k.,	Valstybės saugomas	G282K3
K4.4	26169	Teresdvario sodybos tvartas	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Bygailių k.,	Valstybės saugomas	G282K4

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K4.5	26170	Teresdvario sodybos klėtis	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Bygailių k.,	Valstybės saugomas	G282K5
K5	400	Pamiškės dvaro sodyba, vad. Paliesės	Panevėžio rajono sav., Pajstrio sen., Skaistgirių k., Vebrupės g. 45	Valstybės saugomas	501, G307K, 413/1781
K5.1	26464	Pamiškės dvaro sodybos, vad. Paliesės, dvarininko namas	Panevėžio rajono sav., Pajstrio sen., Pamiškės k.,	Valstybės saugomas	G307K1
K5.2	26465	Pamiškės dvaro sodybos, vad. Paliesės, oficina	Panevėžio rajono sav., Pajstrio sen., Pamiškės k.,	Valstybės saugomas	G307K2
K5.3	26466	Pamiškės dvaro sodybos, vad. Paliesės, pirmas svirnas	Panevėžio rajono sav., Pajstrio sen., Pamiškės k.,	Valstybės saugomas	G307K3
K5.4	26467	Pamiškės dvaro sodybos, vad. Paliesės, arklidė	Panevėžio rajono sav., Pajstrio sen., Pamiškės k.,	Valstybės saugomas	G307K4
K5.5	26468	Pamiškės dvaro sodybos, vad. Paliesės, antras svirnas	Panevėžio rajono sav., Pajstrio sen., Pamiškės k.,	Valstybės saugomas	G307K5
K6	374	Alančių dvaro sodyba	Panevėžio rajono sav., Vadoklių sen., Alančių k.,	Valstybės saugomas	475, G119K, 413/1745
K6.1	23434	Alančių dvaro sodybos rūmų liekanos	Panevėžio rajono sav., Vadoklių sen., Alančių k.,	Valstybės saugomas	G119K1
K6.2	23435	Alančių dvaro sodybos oficinios liekanos	Panevėžio rajono sav., Vadoklių sen., Alančių k.,	Valstybės saugomas	G119K2
K6.3	23436	Alančių dvaro sodybos kluonas	Panevėžio rajono sav., Vadoklių sen., Alančių k.,	Valstybės saugomas	G119K3

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K6.4	23437	Alančių dvaro sodybos maniežo liekanos	Panevėžio rajono sav., Vadoklių sen., Alančių k.,	Valstybės saugomas	G119K4
K6.5	23438	Alančių dvaro sodybos tvartas	Panevėžio rajono sav., Vadoklių sen., Alančių k.,	Valstybės saugomas	G119K5
K6.6	23439	Alančių dvaro sodybos arklidė	Panevėžio rajono sav., Vadoklių sen., Alančių k.,	Valstybės saugomas	G119K6
K6.7	23440	Alančių dvaro sodybos parkas	Panevėžio rajono sav., Vadoklių sen., Alančių k.,	Valstybės saugomas	G119K7
K7	389	Linkavičių dvaro sodyba	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Linkavičių k.,	Registrinis	491, 413/1756
K7.1	42050	Linkavičių dvaro sodybos šiaurės oficina	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Linkavičių k.,	Registrinis	
K7.2	42049	Linkavičių dvaro sodybos pietų oficina	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Linkavičių k.,	Registrinis	
K7.3	42108	Linkavičių dvaro sodybos pirmas namas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Linkavičių k.,	Registrinis	
K7.4	42107	Linkavičių dvaro sodybos rūmai	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Linkavičių k.,	Registrinis	
K7.5	42106	Linkavičių dvaro sodybos svirnas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Linkavičių k.,	Registrinis	
K7.6	42110	Linkavičių dvaro sodybos kumetynas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Linkavičių k.,	Registrinis	
K7.7	42111	Linkavičių dvaro sodybos pirmas tvartas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Linkavičių k.,	Registrinis	
K7.8	42113	Linkavičių dvaro sodybos antras namas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Linkavičių k.,	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K7.9	42112	Linkavičių dvaro sodybos antras tvartas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Linkavičių k.,	Registrinis	
K8	394	Naudvario dvaro sodyba	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Naudvario k., Dvaro g.	Valstybės saugomas	495, G121K, 413/1776
K8.1	17011	Naudvario dvaro sodybos rūmai	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Naudvario k., Dvaro g. 9	Registrinis	
K8.2	23442	Naudvario dvaro sodybos kalvės pastatas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Naudvario k., Dvaro g. 9A	Valstybės saugomas	G121K3
K8.3	23443	Naudvario dvaro sodybos tvarto liekanos	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Naudvario k.,	Valstybės saugomas	G121K4
K8.4	23444	Naudvario dvaro sodybos oficina	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Naudvario k., Dvaro g. 9F	Valstybės saugomas	G121K5
K8.5	23445	Naudvario dvaro sodybos pirmas svirnas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Naudvario k., Dvaro g. 9E	Valstybės saugomas	G121K6
K8.6	23441	Naudvario dvaro sodybos tvartas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Naudvario k., Dvaro g. 9B	Registrinis	
K8.7	23446	Naudvario dvaro sodybos antras svirnas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Naudvario k., Dvaro g. 9C	Valstybės saugomas	G121K7
K8.8	23447	Naudvario dvaro sodybos virtuvė	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Naudvario k., Dvaro g.	Valstybės saugomas	G121K8
K8.9	23448	Naudvario dvaro sodybos parkas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Naudvario k.,	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K9	376	Aukštadvario dvaro sodybos fragmentai	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Aukštadvario k.,	Registrinis	477, 413/1790
K9.1	37337	Aukštadvario dvaro sodybos fragmentų rūmų liekanos	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Aukštadvario k.,	Registrinis	
K9.2	37340	Aukštadvario dvaro sodybos fragmentų ūkinio pastato liekanos	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Aukštadvario k.,	Registrinis	
K9.3	37339	Aukštadvario dvaro sodybos fragmentų kumetyno liekanos	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Aukštadvario k.,	Registrinis	
K9.4	37338	Aukštadvario dvaro sodybos fragmentų arklidė	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Aukštadvario k.,	Registrinis	
K10	406	Rodų II dvaro sodyba	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Rodų II k., Dvaro g.	Registrinis	505, 413/1766
K10.1	35362	Rodų II dvaro sodybos namas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Rodų II k., Dvaro g. 1	Registrinis	
K10.2	35365	Rodų II dvaro sodybos arklidė	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Rodų II k.,	Registrinis	
K10.3	35363	Rodų II dvaro sodybos svirnas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Rodų II k.,	Registrinis	
K10.4	35364	Rodų II dvaro sodybos pirtis	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Rodų II k.,	Registrinis	
K10.5	35366	Rodų II dvaro sodybos tiltas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Rodų II k.,	Registrinis	
K11	4401	Pajuosčio dvaro sodyba	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Pajuosčio k.,	Registrinis	212
K11.1	38806	Pajuosčio dvaro sodybos šeštas ūkinis pastatas	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Pajuosčio k.,	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K11.2	38797	Pajuosčio dvaro sodybos ledainė	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Pajuosčio k.,	Registrinis	
K11.3	38802	Pajuosčio dvaro sodybos tarnų namas	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Pajuosčio k.,	Registrinis	
K11.4	38799	Pajuosčio dvaro sodybos pirmas ūkinis pastatas	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Pajuosčio k.,	Registrinis	
K11.5	38800	Pajuosčio dvaro sodybos antras ūkinis pastatas	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Pajuosčio k.,	Registrinis	
K11.6	38801	Pajuosčio dvaro sodybos trečias ūkinis pastatas	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Pajuosčio k.,	Registrinis	
K11.7	38803	Pajuosčio dvaro sodybos ketvirtas ūkinis pastatas	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Pajuosčio k.,	Registrinis	
K11.8	38804	Pajuosčio dvaro sodybos penktas ūkinis pastatas	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Pajuosčio k.,	Registrinis	
K11.9	38798	Pajuosčio dvaro sodybos elektros pastotė	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Pajuosčio k.,	Registrinis	
K12	388	Liberišio dvaro sodyba	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Liberišio k.,	Registrinis	490, 413/1775
K12.1	39123	Liberišio dvaro sodybos rūmai	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Liberišio k.,	Registrinis	
K12.2	39130	Liberišio dvaro sodybos arklidė	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Liberišio k., Dvaro g. 19	Registrinis	
K12.3	39134	Liberišio dvaro sodybos parkas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Liberišio k.,	Registrinis	
K12.4	39124	Liberišio dvaro sodybos paukštidės pastatas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Liberišio k.,	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K12.5	39131	Liberišio dvaro sodybos sandėlis	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Liberišio k.,	Registrinis	
K12.6	39126	Liberišio dvaro sodybos kumetynas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Liberišio k., Dvaro g. 8	Registrinis	
K12.7	39125	Liberišio dvaro sodybos svirnas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Liberišio k.,	Registrinis	
K12.8	39132	Liberišio dvaro sodybos elektrinės pastatas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Liberišio k.,	Registrinis	
K12.9	39127	Liberišio dvaro sodybos kumetyno tvartas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Liberišio k., Dvaro g. 8	Registrinis	
K12.10	39129	Liberišio dvaro sodybos rūsys	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Liberišio k.,	Registrinis	
K12.11	39128	Liberišio dvaro sodybos tvartas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Liberišio k., Dvaro g. 25	Registrinis	
K12.12	39133	Liberišio dvaro sodybos kalvė	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Liberišio k.,	Registrinis	
K13	383	Jutkonių dvaro sodyba	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Jutkonių k.,	Registrinis	484, 413/1773
K13.1	37577	Jutkonių dvaro sodybos dvarininko namas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Jutkonių k.,	Registrinis	
K13.2	37578	Jutkonių dvaro sodybos kumetynas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Jutkonių k.,	Registrinis	
K13.3	37580	Jutkonių dvaro sodybos tvartas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Jutkonių k.,	Registrinis	
K13.4	37579	Jutkonių dvaro sodybos svirnas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Jutkonių k.,	Registrinis	
K13.5	37581	Jutkonių dvaro sodybos koplytstulpis	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Jutkonių k.,	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K14	403	Ūdrų dvaro sodybos fragmentai	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Ūdrų k.,	Registrinis	510, 413/1758
<i>K14.1</i>	33102	Ūdrų dvaro sodybos fragmentų rūmai	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Ūdrų k.,	Registrinis	
<i>K14.2</i>	33105	Ūdrų dvaro sodybos fragmentų tvarto liekanos	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Ūdrų k.,	Registrinis	
<i>K14.3</i>	33103	Ūdrų dvaro sodybos fragmentų pirmas kumetynas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Ūdrų k.,	Registrinis	
<i>K14.4</i>	33104	Ūdrų dvaro sodybos fragmentų antras kumetynas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Ūdrų k.,	Registrinis	
K15	402	Upytės dvaro sodybos svirnas	Panevėžio rajono sav., Upytės sen., Upytės k., Ėriškių g. 16A	Registrinis	509, 413/1799
K16	382	Jotainių dvaro sodybos fragmentai	Panevėžio rajono sav., Vadoklių sen., Jotainių k.,	Registrinis	483, 413/1747
<i>K16.1</i>	38272	Jotainių dvaro sodybos fragmentų svirnas	Panevėžio rajono sav., Vadoklių sen., Jotainių k.,	Registrinis	
<i>K16.2</i>	38324	Jotainių dvaro sodybos fragmentų pirmas pastatas	Panevėžio rajono sav., Vadoklių sen., Jotainių k., Juodos g. 1	Registrinis	
<i>K16.3</i>	38271	Jotainių dvaro sodybos fragmentų rūmai	Panevėžio rajono sav., Vadoklių sen., Jotainių k., Dvaro g. 1	Registrinis	
<i>K16.4</i>	38325	Jotainių dvaro sodybos fragmentų antras pastatas	Panevėžio rajono sav., Vadoklių sen., Jotainių k., Juodos g. 2	Registrinis	
<i>K16.5</i>	38378	Jotainių dvaro sodybos fragmentų senosios kapinės	Panevėžio rajono sav., Vadoklių sen., Jotainių k.,	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K17	401	Paliūniškio dvaro sodybos fragmentai	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Paliūniškio k.,	Registrinis	502, 413/1753
K17.1	36779	Paliūniškio dvaro sodybos fragmentų ūkinio pastato liekanos	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Paliūniškio k., Dvaro g. 5	Registrinis	
K17.2	36776	Paliūniškio dvaro sodybos fragmentų svirnas	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Paliūniškio k., Dvaro g. 3	Registrinis	
K17.3	36775	Paliūniškio dvaro sodybos fragmentų kluonas	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Paliūniškio k., Dvaro g. 1	Registrinis	
K17.4	36778	Paliūniškio dvaro sodybos fragmentų ledainė	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Paliūniškio k.,	Registrinis	
K17.5	36777	Paliūniškio dvaro sodybos fragmentų oranžerija	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Paliūniškio k.,	Registrinis	
K17.6	12561	Paliūniškio dvaro sodybos fragmentų Vokietijos ir Rusijos karių kapai	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Paliūniškio k.,	Registrinis	2599
K18	409	Vadaktėlių dvaro sodybos fragmentai	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Vadaktėlių k.,	Registrinis	511, 413/1780
K18.1	38040	Vadaktėlių dvaro sodybos fragmentų dvarininko namas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Vadaktėlių k.,	Registrinis	
K18.2	38042	Vadaktėlių dvaro sodybos fragmentų tvartas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Vadaktėlių k.,	Registrinis	
K18.3	38041	Vadaktėlių dvaro sodybos fragmentų kumetynas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Vadaktėlių k.,	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K19	410	Vadaktų dvaro sodybos fragmentai	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Vadaktų k.,	Registrinis	512, 413/1768
<i>K19.1</i>	38597	Vadaktų dvaro sodybos fragmentų šiaurinis riboženklis	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Vadaktų k.,	Registrinis	
<i>K19.2</i>	38598	Vadaktų dvaro sodybos fragmentų rytinis riboženklis	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Vadaktų k.,	Registrinis	
<i>K19.3</i>	38596	Vadaktų dvaro sodybos fragmentų svirnas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Vadaktų k.,	Registrinis	
<i>K19.4</i>	38599	Vadaktų dvaro sodybos fragmentų parkas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Vadaktų k.,	Registrinis	
K20	387	Leonardavo dvaro sodybos fragmentai	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Leonardavo k.,	Registrinis	489, 413/1762
<i>K20.1</i>	32422	Leonardavo dvaro sodybos fragmentų parko fragmentai	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Leonardavo k.,	Registrinis	
<i>K20.2</i>	32421	Leonardavo dvaro sodybos fragmentų pastatas, vad. vištide	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Leonardavo k.,	Registrinis	
<i>K20.3</i>	32420	Leonardavo dvaro sodybos fragmentų ponų namo rūšys	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Leonardavo k.,	Registrinis	
K21	11281	Giniūnų dvaro sodybos fragmentai	Panevėžio rajono sav., Smilgių sen., Giniūnų k.,	Registrinis	481, 413/1794
<i>K21.1</i>	36198	Giniūnų dvaro sodybos fragmentų gyvenamas namas	Panevėžio rajono sav., Smilgių sen., Giniūnų k.,	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K21.2	36199	Giniūnų dvaro sodybos fragmentų svirnas	Panevėžio rajono sav., Smilgių sen., Giniūnų k.,	Registrinis	
K21.3	37327	Giniūnų dvaro sodybos fragmentų trečias ūkinis pastatas	Panevėžio rajono sav., Smilgių sen., Giniūnų k.,	Registrinis	
K21.4	37325	Giniūnų dvaro sodybos fragmentų pirmas ūkinis pastatas	Panevėžio rajono sav., Smilgių sen., Giniūnų k.,	Registrinis	
K21.5	37326	Giniūnų dvaro sodybos fragmentų antras ūkinis pastatas	Panevėžio rajono sav., Smilgių sen., Giniūnų k.,	Registrinis	
K22	11280	Staniūnų dvaro sodybos fragmentai	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Staniūnų k.,	Registrinis	507, 413/1751
K22.1	36358	Staniūnų dvaro sodybos fragmentų svirnas	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Staniūnų k.,	Registrinis	
K22.2	36361	Staniūnų dvaro sodybos fragmentų pirmas tvartas	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Staniūnų k.,	Registrinis	
K22.3	36359	Staniūnų dvaro sodybos fragmentų virtuvė	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Staniūnų k.,	Registrinis	
K22.4	36360	Staniūnų dvaro sodybos fragmentų kumetynas	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Staniūnų k.,	Registrinis	
K22.5	36367	Staniūnų dvaro sodybos fragmentų ūkinis pastatas	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Staniūnų k., Ažuolų g. 2B	Registrinis	
K22.6	36362	Staniūnų dvaro sodybos fragmentų antras tvartas	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Staniūnų k.,	Registrinis	
K23	390	Liūdynės dvaro sodybos fragmentai	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Liūdynės k.,	Registrinis	492, 413/1749

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K24	33096	Liūdynės dvaro kumetynas	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Liūdynės k.,	Registrinis	
K24.1	33157	Liūdynės dvaro sodybos fragmentų rūšys	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Liūdynės k.,	Registrinis	
K24.2	33158	Liūdynės dvaro sodybos fragmentų parko fragmentai	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Liūdynės k.,	Registrinis	
K25	378	Daniliškio dvaro sodybos parkas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Daniliškio k.,	Registrinis	479, 413/1757
K26	15872	Ustronės sodyba	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Ustronės k.,	Registrinis	AtV901
K26.1	39098	Ustronės sodybos namas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Ustronės k.,	Registrinis	
K26.2	16752	Ustronės sodybos svirnas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Ustronės k.,	Registrinis	IV986
K27	393	Mitriūnų dvaro sodybos vieta	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Mitriūnų k.,	Registrinis	494, 413/1763
K28	22674	Nepriklausomos Lietuvos užsienio reikalų ministro Juozo Urbšio sodyba	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Čiūrų k.,	Valstybės saugomas	G30K
K28.1	22675	Nepriklausomos Lietuvos užsienio reikalų ministro Juozo Urbšio sodybos namas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Čiūrų k.,	Valstybės saugomas	G30K1
K28.2	22676	Nepriklausomos Lietuvos užsienio reikalų ministro Juozo Urbšio sodybos klėtis	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Čiūrų k.,	Valstybės saugomas	G30K2
K28.3	22677	Nepriklausomos Lietuvos užsienio reikalų ministro Juozo Urbšio sodybos stogastulpis	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Čiūrų k.,	Valstybės saugomas	G30K3

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K29	1521	Tiltagalių Šv. arkangelo Mykolo kapinių koplyčia	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Tiltagalių k.,	Valstybės saugomas	S518, AtV526
K230	16041	Nevėžininkų koplyčios liekanos	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Nevėžininkų k.,	Valstybės saugomas	S520, AtV1071
K31	32375	Krekenavos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių kompleksas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Krekenavos mstl., Bažnyčios g. 13	Registrinis	
K31.1	32376	Krekenavos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčia	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Krekenavos mstl., Bažnyčios g. 13	Registrinis	
K31.2	32377	Krekenavos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso sandėlis	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Krekenavos mstl., Bažnyčios g. 13	Registrinis	
K31.3	32378	Krekenavos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso šventoriaus tvora su vartais	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Krekenavos mstl., Bažnyčios g. 13	Registrinis	
K32	12163	Klebonijos pastato liekanos	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Krekenavos mstl., Bažnyčios g. 15	Registrinis	IV831
K33	32852	Smilgių Šv. Jurgio bažnyčios statinių kompleksas	Panevėžio rajono sav., Smilgių sen., Smilgių mstl., Panevėžio g. 18A	Registrinis	
K33.1	992	Smilgių Šv. Jurgio bažnyčios statinių komplekso Šv. Jurgio bažnyčia	Panevėžio rajono sav., Smilgių sen., Smilgių mstl., Panevėžio g. 18A	Registrinis	AtR132

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K33.2	32838	Smilgių Šv. Jurgio bažnyčios statinių komplekso varpinė	Panevėžio rajono sav., Smilgių sen., Smilgių mstl., Panevėžio g. 18A	Registrinis	
K33.3	32839	Smilgių Šv. Jurgio bažnyčios statinių komplekso šventoriaus tvora su vartais	Panevėžio rajono sav., Smilgių sen., Smilgių mstl., Panevėžio g. 18A	Registrinis	
K34	31268	Upytės Šv. Karolio Baromėjaus bažnyčios statinių kompleksas	Panevėžio rajono sav., Upytės sen., Upytės k.,	Registrinis	
K34.1	31269	Upytės Šv. Karolio Baromėjaus bažnyčios statinių komplekso Šv. Karolio Baromėjaus bažnyčia	Panevėžio rajono sav., Upytės sen., Upytės k.,	Registrinis	
K34.2	31270	Upytės Šv. Karolio Baromėjaus bažnyčios statinių komplekso varpinė	Panevėžio rajono sav., Upytės sen., Upytės k.,	Registrinis	
K34.3	31272	Upytės Šv. Karolio Baromėjaus bažnyčios statinių komplekso šventoriaus tvora su vartais	Panevėžio rajono sav., Upytės sen., Upytės k.,	Registrinis	
K34.4	31271	Upytės Šv. Karolio Baromėjaus bažnyčios statinių komplekso koplyčia	Panevėžio rajono sav., Upytės sen., Upytės k.,	Registrinis	
K34.5	31273	Upytės Šv. Karolio Baromėjaus bažnyčios statinių komplekso Tovginų šeimos koplyčia	Panevėžio rajono sav., Upytės sen., Upytės k.,	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K35	31056	Vadaktėlių Šv. Jono Nepomuko bažnyčia	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Vadaktėlių k.,	Registrinis	
K36.1	21934	Siaurojo geležinkelio komplekso Raguvėlės stotis	Panevėžio rajono sav., Miežiškių sen., Raguvėlės glž. st.,	Paminklas	G10K36P
K36.2	21936	Siaurojo geležinkelio komplekso Raguvėlės stoties vandens bokštas	Panevėžio rajono sav., Miežiškių sen., Raguvėlės glž. st.,	Paminklas	G10K38P
K36.3	21933	Siaurojo geležinkelio komplekso Taruškų stotis	Panevėžio rajono sav., Miežiškių sen., Taruškų vs.,	Paminklas	G10K35P
K36.4	33004	Siaurojo geležinkelio komplekso Taruškų stoties moto drezinos garažas	Panevėžio rajono sav., Miežiškių sen., Taruškų vs.,	Registrinis	
K36.5	21938	Siaurojo geležinkelio komplekso Raguvėlės stoties namas	Panevėžio rajono sav., Miežiškių sen., Raguvėlės glž. st.,	Paminklas	G10K40P
K36.6	21935	Siaurojo geležinkelio komplekso Raguvėlės stoties prekių sandėlis	Panevėžio rajono sav., Miežiškių sen., Raguvėlės glž. st.,	Paminklas	G10K37P
K36.7	21937	Siaurojo geležinkelio komplekso Raguvėlės stoties dirbtuvė	Panevėžio rajono sav., Miežiškių sen., Raguvėlės glž. st.,	Paminklas	G10K39P
K36.8	21939	Siaurojo geležinkelio komplekso Raguvėlės stoties hidrokolonėlė	Panevėžio rajono sav., Miežiškių sen., Raguvėlės glž. st.,	Paminklas	G10K41P

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K36.9	33006	Siaurojo geležinkelio komplekso, Raguvėlės stoties sargo namas	Panevėžio rajono sav., Miežiškių sen., Raguvėlės glž. st.,	Registrinis	
K36.10	33007	Siaurojo geležinkelio komplekso Raguvėlės stoties ūkinis pastatas	Panevėžio rajono sav., Miežiškių sen., Raguvėlės glž. st.,	Registrinis	
K36.11	33008	Siaurojo geležinkelio komplekso Raguvėlės stoties lauko tualetas	Panevėžio rajono sav., Miežiškių sen., Raguvėlės glž. st.,	Registrinis	
K36.12	33003	Siaurojo geležinkelio komplekso Taruškų stoties prekių sandėlis	Panevėžio rajono sav., Miežiškių sen., Taruškų vs.,	Registrinis	
K36.13	21928	Siaurojo geležinkelio komplekso Skaistgirių stotis	Panevėžio rajono sav., Pajstrio sen., Skaistgirių k.,	Valstybės saugomas	G10K30
K36.14	32985	Siaurojo geležinkelio komplekso Skaistgirių stoties moto drežinos garažas	Panevėžio rajono sav., Pajstrio sen., Skaistgirių k.,	Registrinis	
K36.15	32986	Siaurojo geležinkelio komplekso Skaistgirių stoties ūkinis pastatas	Panevėžio rajono sav., Pajstrio sen., Skaistgirių k.,	Registrinis	
K36.16	21927	Siaurojo geležinkelio komplekso Medikonių stotis	Panevėžio rajono sav., Pajstrio sen., Medikonių k.,	Valstybės saugomas	G10K29
K36.17	21929	Siaurojo geležinkelio komplekso Bernatonių stotis	Panevėžio rajono sav., Panevėžio sen., Bernatonių k.,	Valstybės saugomas	G10K31

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K36.18	21948	Siaurojo geležinkelio komplekso Bernatonių geležinkelio tiltas	Panevėžio rajono sav., Panevėžio sen., Bernatonių k.,	Valstybės saugomas	G10K50
K37	16636	Namas	Panevėžio rajono sav., Raguvos sen., Pakritižio k.,	Valstybės saugomas	S299, IV879
K38	22804	Vėjo malūnas su technologine įranga	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Gudgalio k.,	Valstybės saugomas	S282K
K39	16742	Vėjo malūnas	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Gudgalio k.,	Valstybės saugomas	S282K1, IV985
K40	16744	Vėjo malūnas	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Sodeliškių k.,	Valstybės saugomas	S283K1, IV988
K41	16743	Mikėnų vėjo malūnas	Panevėžio rajono sav., Vadoklių sen., Mikėnų k., Malūno g. 16	Valstybės saugomas	S284, IV987
K42	22806	Vėjo malūnas su technologine įranga	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Sodeliškių k.,	Valstybės saugomas	S283K
K43	17010	Paliūniškio tiltas	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Paliūniškio k.,	Valstybės saugomas	S98, IV1254
K44	4430	Raguvos sinagogos pastato liekanos	Panevėžio rajono sav., Raguvos sen., Raguvos mstl., Nevėžio g. 9	Registrinis	1917, S249, 413/1788
K45	10531	Namas	Panevėžio rajono sav., Pajstrio sen., Paliukų k.,	Valstybės saugomas	S297, IR200
K46	17013	Poeto Albino Baltramiejūno-Gilbonio namas	Panevėžio rajono sav., Smilgių sen., Gilbonių k., Gilbonių g. 10	Valstybės saugomas	S300, IV1257
K47	4897	Koplytstulpis su Šv. Kazimiero, Pietos, Šv. Jurgio, nežinomo šventojo horeljefais	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Pašilių I k.,	Valstybės saugomas	D32, DR805
K48	4902	Monumentalus kryžius su Kristaus, nešančio kryžių, ir Nekalto prasidėjimo Švč.	Panevėžio rajono sav., Upytės sen., Ėriškių k.,	Valstybės saugomas	D5, DR810

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
		Mergelės Marijos horeljefais			
K49	4386	Monumentalus kryžius, vad. "Svirskio kryžiumi"	Panevėžio rajono sav., Panevėžio sen., Piniavos k., Saulėtekio g. 7	Valstybės saugomas	1890, D8, 413/1760
K50	20049	Monumentalus kryžius	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Ibutonių k.,	Valstybės saugomas	D33, DR1260
K51	14872	Kryžius su Nukryžiuotojo skulptūra	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Ičiūnų k.,	Valstybės saugomas	D119, DV3961
K52	28155	Koplytstulpis su Švč. M. Marijos, Šv. Antano, Nukryžiuotojo, Šv. Kazimiero horeljefais ir kryžiumi-viršūne	Panevėžio rajono sav., Raguvos sen., Kartanų k.,	Valstybės saugomas	D120
K53	4882	Koplytstulpis	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Ibutonių k.,	Valstybės saugomas	D4, DR790
K54	16794	Inžinieriaus, mechaniko Platono Jankausko kapo koplyčia	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Daniliškio k.,	Registrinis	IV1037
K55	41591	Paminklas 1918- 1922 m. Nepriklausomybės s kovų Vyčių kaimo savanoriams	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Vyčių k., Savanorių g.	Registrinis	
K56	14873	Užliaušių kaimo stogastulpis	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Užliaušių k.,	Registrinis	DV3962
K57	4391	Koplytelė	Panevėžio rajono sav., Raguvos sen., Fermos k.,	Registrinis	1895, 413/1784
K58	1522	Koplytelė su Kristaus, nešančio kryžių, skulptūra baudžiamos panaikinimui atminti	Panevėžio rajono sav., Upytės sen., Memenčių k.,	Valstybės saugomas	D154K, AtV527

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K59	14882	Koplytėlė	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Pašilių I k.,	Valstybės saugomas	D153, DV3971
K60	9908	Šilų miestelio kapinių koplytėlė	Panevėžio rajono sav., Raguvos sen., Šilų mstl.,	Registrinis	DV1910
K61	15357	Dekoratyvinė skulptūra "Nevėžis"	Panevėžio rajono sav., Panevėžio sen., Papušių k.,	Registrinis	DV4422
K62	9927	Stogastulpis	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Uliūnų k.,	Registrinis	DV1929
K63	9896	Baroniškių kaimo tritarpsnis stogastulpis	Panevėžio rajono sav., Pajstrio sen., Baroniškių k.,	Registrinis	DV1898
K64	14885	Koplytstulpis	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Velžio k.,	Registrinis	DV3974
K65	9898	Skulptūra "Šv. Florijonas"	Panevėžio rajono sav., Raguvos sen., Raguvos mstl.,	Registrinis	DV1900
K66	4896	Koplytstulpis su Šv. Jono Nepomuko skulptūra	Panevėžio rajono sav., Raguvos sen., Šilų mstl.,	Valstybės saugomas	D121, DR804
K67	4384	Ustronės kaimo kryžius	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Ustronės k.,	Registrinis	1888, 413/1767
K68	14883	Koplytstulpis su ornamentuotu kryželiu, Jono Nepomuko skulptūra ir šventųjų horeljefais	Panevėžio rajono sav., Smilgių sen., Valiliškių k.,	Registrinis	DV3972
K69	4899	Koplytstulpis dviaukštis su ornamentuotu kryželiu, Jono Nepomuko, Pietos, šv. Florijono, šv. Jurgio, Marijos, šv. Roko ir Nukryžiuotojo skulptūromis	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Ramygalos m., Panevėžio g. 26	Registrinis	DR807

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K70	15533	Skulptūrinis antkapinis paminklas "Angelas"	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Naujamiesčio mstl.,	Registrinis	DV4605
K71	4390	Kryžius	Panevėžio rajono sav., Smilgių sen., Perekšlių k.,	Registrinis	1894, 413/1795
K72	20053	Kryžius su Nazaretiečio ir Marijos horeljefais	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Padvarninkų k.,	Registrinis	DR1264
K73	15534	Mykolo Straševičiaus antkapinis paminklas	Panevėžio rajono sav., Raguvos sen., Raguvos mstl.,	Registrinis	DV4606
K74	16040	Rodų II dvaro sodybos koplyčia-mauzoliejus	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Rodų II k.,	Valstybės saugomas	S519, AtV1070
K75	43261	Bistrampolio dvaro sodybos senosios kapinės	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Kučių k.,	Registrinis	

LAIDOJIMO VIETOS

L1	11061	Kunigo, draudžiamosios lietuviškos spaudos platintojo Jono Balvočiaus-Geručio kapas	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Uliūnų k., Žalioji g.	Registrinis	IV463
L2	11055	Antrojo pasaulinio karo Sovietų sąjungos karių palaidojimo vieta	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Ramygalos m., Panevėžio g.	Registrinis	IV457
L3	45373	Birželių kaimo senųjų kapinių ir 1863-1864 m. sukilimo Panevėžio apskrities karinio viršininko Kristupo Gruževskio kapo kompleksas	Panevėžio rajono sav., Pajstrio sen., Birželių k.,	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
L3.1	45375	Birželių kaimo senųjų kapinių ir 1863-1864 m. sukilimo Panevėžio apskritis karinio viršininko Kristupo Gruževskio kapo komplekso 1863- 1864 m. sukilimo Panevėžio apskritis karinio viršininko Kristupo Gruževskio kapas	Panevėžio rajono sav., Pajstrio sen., Birželių k.,	Registrinis	
L3.2	45374	Birželių kaimo senųjų kapinių ir 1863-1864 m. sukilimo Panevėžio apskritis karinio viršininko Kristupo Gruževskio kapo komplekso Birželių kaimo senosios kapinės	Panevėžio rajono sav., Pajstrio sen., Birželių k.,	Registrinis	
L4	39149	Lietuvos partizanų Vyčio apygardos Briedžio rinktinės rajono vado Antano Žilio- Žaibo ir Zofijos Žilienės-Klajūnės kapas	Panevėžio rajono sav., Raguvos sen., Šilų mstl.,	Registrinis	
L5	44925	Lietuvos partizanų užkasimo vieta ir kapai	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Dembavos k., Pušynėlio g.	Registrinis	
L6	38039	1863 m. sukilėlių kapai	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Žambo k.,	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
L7	2830	Entomologo Alfonso Palionio kapas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Naujamiesčio k.,	Valstybės saugomas	80, L7, 413/1744
L8	16795	Knygnešio Adomo Laduko kapas	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Ramygalos m.,	Registrinis	IV1038
L9	47317	Lietuvos partizanų kapas II	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Ramygalos m.,	Registrinis	
L10	12340	Partizaninio jud. dalyvių užkasimo vieta	Panevėžio rajono sav., Vadoklių sen., Mikėnų k.,	Registrinis	278/3
L11	38574	1863 m. sukilėlių palaidojimo vieta	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Stumbriškio k.,	Registrinis	
L12	20645	Naujamiesčio žydų senosios kapinės	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Naujamiesčio mstl.,	Registrinis	2745
L13	11048	Žudynių vieta ir kapai	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Vilkapjūvių k.,	Registrinis	IV450
L14	47261	Knygnešės, daraktorės Marijonos Kiaunytės kapas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Garšvių k.,	Registrinis	
L15	11060	Žudynių vieta, kapas ir skulptūrinis memorialas	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Staniūnų k.,	Registrinis	IV462
L16	31184	Knygnešio Povilo Vidugirio kapas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Vadaktėlių k.,	Registrinis	
L17	20644	Krekenavos žydų senosios kapinės	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Švenčiuliškių k.,	Registrinis	2748
L18	43161	Lietuvos kario savanorio Jono Gaskos kapas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Krekenavos mstl., Bažnyčios g.	Registrinis	
L19	23132	Garšvių kaimo senosios kapinės	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Garšvių k.,	Valstybės saugomas	L521
L20	43089	Lietuvos kario Broniaus Smailio kapas	Panevėžio rajono sav., Upytės sen., Upytės k.,	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
L21	40549	Lietuvos partizano Vlado Vingrio-Žalgirio kapas	Panevėžio rajono sav., Raguvos sen., Šilų mstl.,	Registrinis	
L22	37083	1863 m. sukilimo dalyvio Saturnino Jakubovskio kapas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Naujamiesčio mstl.,	Registrinis	
L23	43088	1941 m. birželio sukilėlio Cezario Maskvyčio kapas	Panevėžio rajono sav., Upytės sen., Upytės k.,	Registrinis	
L24	12339	Partizaninio jud. dalyvių užkasimo vieta II	Panevėžio rajono sav., Vadoklių sen., Vadoklių mstl.,	Registrinis	278/2
L25	20647	Ramygalos žydų senosios kapinės	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Naujadvario k.,	Valstybės saugomas	2746, L999
L26	39006	Lietuvos kario savanorio, leitenanto, pedagogo Jurgio Gėgžnos kapas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Krekenavos mstl., Bažnyčios g.	Registrinis	
L27	47433	1941 m. birželio sukilėlių Antano Kiaunės ir Antano Kulikausko kapai	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Krekenavos mstl.,	Registrinis	
L28	11049	Antrojo pasaulinio karo Sovietų sąjungos karių palaidojimo vieta	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Krekenavos mstl.,	Registrinis	IV451
L29	46043	Lietuvos partizano Juozo Zarembos-Vareikos ir nežinomo partizano kapas	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Vareikių I k.,	Registrinis	
L30	12560	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos ir Rusijos imperijų karių kapinės	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Palaukių k.,	Registrinis	2598

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
L31	30508	Lietuvos karininkų, Vietinės rinktinės karo komendantų pulkininkų Juozo ir Tomo Vidugirių kapas	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Palaukių k.,	Valstybės saugomas	L1670
L32	45310	Lietuvos partizanų užkasimo vieta ir kapai	Panevėžio rajono sav., Raguvos sen., Vėžiškių k.,	Registrinis	
L33	12338	Lietuvos partizanų užkasimo vieta ir kapai	Panevėžio rajono sav., Vadoklių sen., Vadoklių mstl.,	Registrinis	278/1
L34	39147	Lietuvos partizanų kapas	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Ramygalos m.,	Registrinis	
L35	44995	Lietuvos partizano Jono Tutino kapas	Panevėžio rajono sav., Panevėžio sen., Spirakių k.,	Registrinis	
L36	11058	Žydų žudynių vieta ir kapai	Panevėžio rajono sav., Miežiškių sen., Biliūnų k.,	Registrinis	IV460
L37	42318	Žaliapurvių kaimo senųjų kapinių ir 1863-1864 m. sukilėlių kapo kompleksas	Panevėžio rajono sav., Panevėžio sen., Stačiūnų k.,	Registrinis	
L37.1	42319	Žaliapurvių kaimo senųjų kapinių ir 1863-1864 m. sukilėlių kapo komplekso	Panevėžio rajono sav., Panevėžio sen., Stačiūnų k.,	Registrinis	
L37.1	17012	senosios kapinės Žaliapurvių kaimo senųjų kapinių ir 1863-1864 m. sukilėlių kapo komplekso 1863-1864 m. sukilėlių kapas	Panevėžio rajono sav., Panevėžio sen., Stačiūnų k.,	Registrinis	IV1256
L38	43770	Dragonų kaimo senųjų kapinių ir Lietuvos	Panevėžio rajono sav., Panevėžio sen., Dragonų k.,	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
L38.1	43771	partizanų kapų kompleksas Dragonių kaimo senųjų kapinių ir Lietuvos partizanų kapų komplekso	Panevėžio rajono sav., Panevėžio sen., Dragonių k.,	Registrinis	
L38.2	43772	Dragonių kaimo senosios kapinės partizanų kapų komplekso	Panevėžio rajono sav., Panevėžio sen., Dragonių k.,	Registrinis	
L39	2829	Lietuvos partizanų kapai karininko, savanorio Vinco Jonuškos kapas	Panevėžio rajono sav., Pajstrio sen., Pajstrio k.,	Paminklas	79, L8P, 413/1782
L40	41846	Lietuvos kario savanorio Edvardo Adamkevičiaus kapas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Krekenavos mstl., Bažnyčios g.	Registrinis	
L41	44994	Lietuvos partizanų kapas	Panevėžio rajono sav., Panevėžio sen., Spirakių k.,	Registrinis	
L42	40601	Lietuvos partizano Jono Pūko-Šlėgos ir partizanų ryšininkų, rėmėjų Taručių šeimos kapai	Panevėžio rajono sav., Raguvos sen., Šilų mstl.,	Registrinis	
L43	45308	Lietuvos partizanų užkasimo vieta ir kapai	Panevėžio rajono sav., Raguvos sen., Raguvos mstl.,	Registrinis	
L44	37964	Raguvos žydų senųjų kapinių ir Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos	Panevėžio rajono sav., Raguvos sen., Raguvos mstl., Dariaus ir Girėno g.	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
L44.1	20646	karių palaidojimo vietos kompleksas Raguvos žydų senųjų kapinių ir Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vietos komplekso Raguvos žydų senosios kapinės	Panevėžio rajono sav., Raguvos sen., Raguvos mstl., Dariaus ir Girėno g.	Registrinis	2749
L44.2	11054	Raguvos žydų senųjų kapinių ir Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vietos komplekso Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Panevėžio rajono sav., Raguvos sen., Raguvos mstl., Dariaus ir Girėno g.	Registrinis	IV456
L45	46407	Lietuvos partizanų užkasimo vieta ir kapas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Švenčiuliškių k.,	Registrinis	
L46	47259	Lietuvos partizano Antano Sakalausko kapas	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Daukšėnų k.,	Registrinis	
L47	44532	Naujamiesčio karaimų senųjų kapinių kompleksas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Naujamiesčio mstl.,	Registrinis	
L47.1	44533	Naujamiesčio karaimų senųjų kapinių komplekso karaimų senosios kapinės	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Naujamiesčio mstl.,	Registrinis	
L47.2	44535	Naujamiesčio karaimų senųjų kapinių	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Naujamiesčio mstl.,	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
L47.3	44534	komplekso poeto Jokubo Malecko kapas Naujamiesčio karaimų senųjų kapinių komplekso poeto Šelumielio (Šelumijėlio) Lopato kapas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Naujamiesčio mstl.,	Registrinis	
L48	17281	Lietuvos karių savanorių kapai	Panevėžio rajono sav., Vadoklių sen., Vadoklių mstl.,	Valstybės saugomas	IV1350
L49	43162	Lietuvos kario savanorio Broniaus Giedraičio kapas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Krekenavos mstl., Bažnyčios g.	Registrinis	
L50	11057	Antrojo pasaulinio karo Sovietų sąjungos karių palaidojimo vieta	Panevėžio rajono sav., Smilgių sen., Smilgių mstl., Panevėžio g.	Registrinis	IV459
L51	42240	Lietuvos partizanų kautynių, žūties, Sovietų Sąjungos teroro vieta ir Savickų šeimos kapas	Panevėžio rajono sav., Pajstrio sen., Mitabynės k.,	Registrinis	
L52	43732	Lietuvos partizano Juozo Miknevičiaus-Vilko ir partizanų rėmėjos Juzefos Miknevičienės kapas	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Maženių k.,	Registrinis	
L53	41536	Antrojo pasaulinio karo Vokietijos karių kapas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Papalčių k.,	Registrinis	
L54	41664	Lietuvos kario savanorio Juozo Vasiliausko kapas	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Ramygalos m., Panevėžio g.	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
L55	38520	Lietuvos karių savanorių Juozo Ulio ir Albino Žižiūno kapai	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Ramygalos m.,	Registrinis	
L56	10532	Kalbininko Juozo Balčikonio kapas	Panevėžio rajono sav., Upytės sen., Ėriškių k.,	Registrinis	IR202
L57	17014	Lietuvos karių kapinės	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Liūdynės k.,	Registrinis	IV1258
L58	11059	1863 m. sukilėlių kapai	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Skaistakalnio k.,	Registrinis	IV461
L59	17280	Mokytojo Juozo Palukaičio kapas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Naujamiesčio mstl.,	Registrinis	IV1349
L60	43219	Lietuvos partizano Broniaus Lazausko-Suomio kapas	Panevėžio rajono sav., Upytės sen., Upytės k.,	Registrinis	
L61	38369	Lietuvos kario savanorio Zigmo Barausko kapas	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Ramygalos m., Panevėžio g.	Registrinis	
L62	40546	Lietuvos partizanų Vyčio apygardos vado pavadootojo Simono Tumšio- Zenono ir Jono Tumšio-Žydelio kapai	Panevėžio rajono sav., Raguvos sen., Šilų mstl.,	Registrinis	
L63	38506	Rytų Lietuvos partizanų srities štabo visuomeninės dalies viršininko, poeto Broniaus Krivicko-Vilniaus ir Vyčio apygardos Aušros tėvūnijos visuomeninės dalies vado Mykolo	Panevėžio rajono sav., Raguvos sen., Putiliškių k.,	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
		Blinkevičiaus- Nemuno kapas			
L64	46662	Lietuvos partizano kapas	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Uliesio vs.,	Registrinis	
L65	11052	Knygnešių Kazimiero Ūdros (Ūdro, Ūdrio) ir Augustės Ūdraitės kapas	Panevėžio rajono sav., Naujamiesčio sen., Vadaktėlių k.,	Registrinis	IV454
L66	40600	Vyčio apygardos vado pavadootojo, apygardos štabo nario Antano Danylos-Stirnos ir kitų Vyčio apygardos partizanų kapai	Panevėžio rajono sav., Raguvos sen., Šilų mstl.,	Registrinis	
L67	47262	Knygnešių rėmėjo Adomo Škuto kapas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Garšvių k.,	Registrinis	
L68	11050	Rašytojo Kosto Stikliaus kapas	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Krekenavos mstl.,	Registrinis	IV452
L69	46515	Lietuvos partizanų Jono Bartaševičiaus- Kiaunės ir Mečislovo Giedraičio- Kaštono kapas	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Maženių k.,	Registrinis	
L70	43691	Lietuvos partizanų kapas	Registruota Pasvalio rajono sav., Daujėnų sen., Porijų k., nors patenka į Panevėžio r. sav. teritoriją (Padagų k. 3, 38459 Padagai, Karsakiškio sen., Panevėžio r. sav.)	Registrinis	

ĮVYKIŲ VIETOS

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
J1	40995	Lietuvos partizano Petro Tamošiūno-Simo kautynių ir žūties vieta	Panevėžio rajono sav., Karsakiškio sen., Klimbalės vs.,	Registrinis	
J2	43729	Lietuvos partizanų kautynių ir žūties vieta	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Butkūnų k.,	Registrinis	
J3	47277	Lietuvos partizanų kautynių ir žūties vieta	Panevėžio rajono sav., Upytės sen., Vaišvilčių II k.,	Registrinis	
J4	42307	Vyčio apygardos vado Alfonso Smetonos-Žygaudo ir kitų Lietuvos partizanų kautynių ir žūties vieta	Panevėžio rajono sav., Raguvos sen., Kunigiškių k.,	Registrinis	
J5	38575	Rytų Lietuvos partizanų srities štabo visuomeninės dalies viršininko, poeto Broniaus Krivicko-Vilniaus ir Vyčio apygardos Aušros tėvūnijos visuomeninės dalies vado Mykolo Blinkevičiaus-Nemuno kautynių ir žūties vieta	Panevėžio rajono sav., Raguvos sen., Putiliškių k.,	Registrinis	
J6	40453	LLKS Tarybos nario, Rytų Lietuvos partizanų srities štabo nario, Vyčio apygardos vado Broniaus	Panevėžio rajono sav., Panevėžio sen., Šilagalio k.,	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
Į7	42522	Karbočiaus-Bitės ir apygardos vado adjutanto Viktoro Mažeikos-Vanago kautynių ir žūties vieta Vyčio apygardos Krikštaponio rinktinės vado Jono Baltušniko-Vienuolio ir kitų Lietuvos partizanų kautynių ir žūties vieta	Panevėžio rajono sav., Krekenavos sen., Šilų k.,	Registrinis	
Į8	39148	Lietuvos partizanų kautynių ir žūties vieta	Panevėžio rajono sav., Pajstrio sen., Mitkų k.,	Registrinis	
Į9	33273	Baltijos kelio panevėžiečių pirmojo ženklo vieta	Panevėžio rajono sav., Panevėžio sen., Šilagalio k.,	Registrinis	
Į10	33303	Baltijos kelio panevėžiečių antrojo ženklo vieta	Panevėžio rajono sav., Panevėžio sen., Šilagalio k.,	Registrinis	
Į11	33321	Baltijos kelio panevėžiečių trečiojo ženklo vieta	Panevėžio rajono sav., Panevėžio sen., Piniavos k., Lėvens g.	Registrinis	
Į12	33272	Baltijos kelio anykštėnų ženklo vieta	Panevėžio rajono sav., Velžio sen., Paberžio k.,	Registrinis	
Į13	33322	Baltijos kelio šiauliečių pirmojo ženklo vieta	Panevėžio rajono sav., Pajstrio sen., Stanionių k.,	Registrinis	
Į14	33323	Baltijos kelio šiauliečių antrojo ženklo vieta	Panevėžio rajono sav., Pajstrio sen., Gegužinės k.,	Registrinis	
Į15	33301	Baltijos kelio kauniečių ženklo vieta	Panevėžio rajono sav., Raguvos sen., Pramislavos k.,	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
J16	33271	Baltijos kelio rokiškėnų pirmojo ženklo vieta	Panevėžio rajono sav., Vadoklių sen., Bedrių vs.,	Registrinis	
J17	33302	Baltijos kelio rokiškėnų antrojo ženklo vieta	Panevėžio rajono sav., Vadoklių sen., Jotainių k.,	Registrinis	
J18	33231	Baltijos kelio telšiškių ženklo vieta	Panevėžio rajono sav., Pajstrio sen., Pakaušių k.,	Registrinis	
J19	43440	Baltijos kelio zarasiškių ženklo vieta	Panevėžio rajono sav., Vadoklių sen., Genėtinių k.,	Registrinis	
J20	33274	Baltijos kelio Pažagienių ir Lepšių k. gyventojų ženklo vieta	Panevėžio rajono sav., Panevėžio sen., Lepšių k.,	Registrinis	
J21	16637	Paminklinis akmuo	Panevėžio rajono sav., Ramygalos sen., Apušoto vs.,	Registrinis	IV880
J22	20627	Lietuvos partizanų Vyčio apygardos Žaliosios rinktinės "Vilko" ir "Šilo" būrių slėptuvių-bunkerių vieta	Panevėžio rajono sav., Miežiškių sen., Mieliškių vs.,	Registrinis	2620

* Siaurojo geležinkelio statinių kompleksas (u. k. 21898) ir Siaurojo geležinkelio statinių komplekso Panevėžio - Rubikių ruožo atkarpa (u. k. 21901), einanti per Panevėžio raj. teritoriją, registruoti Panevėžio miesto savivaldybės teritorijoje (Plane pažymėta indeksu K36)

* Raguvėlės dvaro pastatų kompleksas (u. k. 1353) registruotas Anykščių raj. savivaldybės teritorijoje (Plane pažymėta indeksu K1)

PASTABA: objektai, pagal sandarą - įeinantys į kompleksą plane žymimi grafiškai, bet dėl smulkaus mastelio jų indeksai nėra eksplikuojami